

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2023

y-tunnus: 0211034-2

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus 2023.....	1
1 Avaintiedot	1
2 Tilikauden merkittävät tapahtumat.....	2
3 Vakavaraisuus ja riskiasema.....	7
4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat.....	9
5 Tulevaisuuden näkymät.....	9
6 LähiTapiola-ryhmän hallinto ja vastuullisuus.....	10
7 Ehdotus voiton käyttämisestä	25
Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2023.....	26
8 Konsernitilinpäätös, LähiTapiola-ryhmä.....	26
9 Emoyhtiö, LähiTapiola Vahinkoyhtiö.....	62
10 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	86
11 Riskienhallinnan liitetiedot.....	94
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset.....	101
Tilinpäätösmerkintä.....	102

Hallituksen toimintakertomus 2023

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Vahinkoyhtiö) kotipaikka on Espoo ja y-tunnus 0211034-2. LähiTapiola Vahinkoyhtiön toimialaan kuuluvat vapaaehtoiset ja lakisääteiset vahinkovakuutukset.

LähiTapiola Vahinkoyhtiö laatii ylimpänä emoyrityksenä LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätöksen vakuutusyhtiölain tarkoittaman vakuutusyhtyrühmän mukaisessa laajuudessa. LähiTapiola-ryhmän liiketoiminta-alueina ovat vahinkovakuutus, henkivakuutus, varainhoito sekä auto- ja yritysrahoitus.

1 Avaintiedot

- Vuonna 2023 Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, korkea inflaatio, kohooneet markkinakorot ja energian hintapiikit aiheuttivat epävarmuutta talouteen. Loppuvuotta kohti epävarmuus rahoitusmarkkinoilla helpottui inflaation hidastuessa ja keskuspankkien koronnostojen päätyttyä. Epävarmuuksista huolimatta vuodesta 2023 muodostui tuloksellisesti LähiTapiola-ryhmälle vahva.
- LähiTapiola-ryhmän **vakavaraisuus** säilyi vahvana ja **liiketulos** kehittyi positiivisesti ollen 494,2 miljoonaa euroa (194,0 milj. € v. 2022). Tuloskehitystä tuki erityisesti hyvä sijoitustoiminnan tulos. Maksutulon kasvu jatkui vahvana vahinkovakuutuksessa, riskihenkivakuutuksessa ja ryhmäeläkevakuutuksessa.
- Vuonna 2023 LähiTapiolan vastuullisuustyön integroitumista yhtiöiden arkeen vauhditettiin kokoamalla vastuullisuustavoitteemme LähiTapiolan vastuullisuusohjelmaksi. Ohjelma määrittelee ryhmän yhteiset vastuullisuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet vuoteen 2026 saakka. Haluamme lisätä vahinkojen ennaltaehkäisytyömme vaikuttavuutta, varautua uusiin riskeihin ja vahvistaa edelleen asemaamme vastuullisena sijoittajana.
- Omistajatahtomme mukaan keskitymme asiakashyödyn jatkuvaan kasvattamiseen. Vuonna 2023 hyvitimme asiakkaillemme vahinko- ja henkivakuutuksen asiakashyvityksinä yhteensä 110,2 miljoonaa euroa (99,4 milj. €) ja vakuutusmaksuista S-ryhmän bonuksena 38,5 miljoonaa euroa (35,6 milj. €).

- Vahinkovakuuttamisessa** vahvistimme markkinajohtajan asemaamme liikennevakuuttamisessa. Jo useampi kuin joka kolmas suomalainen auto on liikennevakuutettu LähiTapiolassa. Digitaalisiin palveluihin panostaminen on keskeinen osa LähiTapiola-ryhmän kasvustrategiaa. Sen edistämiseksi ostimme enemmistöosuuden POP Vakuutuksena tunnetusta Suomen Vahinkovakuutuksesta. Kauppa vahvistettiin 25.5.2023.
- Olemme **henkivakuuttamisessa** Suomen suurin riskihenkivakuuttaja. Keväällä 2023 käynnistimme perusjärjestelmien uudistamiseen tähtäävän kehityshankkeen, jolla tavoittelemme merkittävää asiakaskokemuksen paranemista tarjoamalla entistä sujuvampia palveluita sekä panostamalla palveluidemme ymmärrettävyyteen ja merkityksellisyyteen.
- LähiTapiola Varainhoito** -konsernissa on vuoden 2023 aikana jatkettu panostuksia hyvään asiakaskokemukseen kehittämällä digitaalisia palveluita ja uuden myyntiorganisaation rakennetta ja toimintaa. Tilivuonna saavutettiin ennätysellinen yli 300 miljoonan euron sijoitusratkaisujen nettomyynti.
- LähiTapiola **Rahoitusyhtiön** rahoituskanta kasvoi 2,4 miljardiin euroon ja säilytimme uusrahoituksessa Suomen toiseksi suurimman autorahoitusyhtiön aseman.

LähiTapiola-ryhmä

Vakuutustoiminnan volyymi ja kannattavuus

	2023	2022
Vahinkovakuutus, Ensivakuutuksen maksutulo, milj. eur.	1 408,1	1 307,7
Henkivakuutus, Maksutulo, milj. eur.	333,4	428,7
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua, %	85,7	90,6
Riskisuhde, %	54,9	60,4
Toimintakulusuhde, %	30,8	30,2

Korvaukset ja asiakasedut

Korvaukset, vahinkovakuutus, milj. eur.	928,2	816,2
Korvaukset, henkivakuutus, milj. eur.	370,3	365,9
Asiakashyvitykset, vahinko- ja henkivakuutus, milj. eur.	110,2	99,4
S-Bonukset, milj. eur.	38,5	35,6

Tulos ja vakavaraisuus

Liiketulos, milj. eur.	494,2	194,0
Kokonaistulos, milj. eur.	628,3	-469,9
Vakavaraisuussuhde, %	204,0	211,0

Vakavaraisuussuhde = hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen (Solvenssi II). Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisäätöisen tilintarkastuksen piiriin. Tunnuslukujen laskentakaavat on kuvattu tilinpäätöksessä. Tuloslaskelmaerien ja ajanjaksoon liittyvien tunnuslukujen vertailukaudessa (tekstissä suluissa) on käytetty 1.1.-31.12.2022 lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten tunnuslukujen vertailukaudessa (tekstissä suluissa) on käytetty 31.12.2022 lukuja.

2 Tilikauden merkittävät tapahtumat

2.1 Vahinkovakuutustoiminta

2.1.1 LähiTapiola-ryhmän vahinkovakuutustoiminta

Ryhmän vahinkovakuutustoiminta käsittää LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueelliset vahinkovakuutusyhtiöt sekä 25.5.2023 alkaen Suomen Vahinkovakuutus Oy:n. Vahinkoyhtiön liiketoimintaa ovat työtaturmavakuuttaminen, suurten yritysasiakkaiden vakuuttaminen ja jälleenvakuutus. Alueyhtiöiden liiketoiminta muodostuu henkilö- ja maatala-asiakkaiden sekä pienten ja keski suurien yritysten vakuuttamisesta. Suomen Vahinkovakuutus Oy tarjoaa vahinkovakuutuksia henkilöasiakkaille hyödyntäen erityisesti digitaalisia palvelukanavia.

LähiTapiolan toiminnassa ja toimintakulttuurissa näkyy, että LähiTapiola on olemassa asiakkaitaan varten. Tavoitteenamme on tuottaa mahdollisimman suurta asiakashyötyä - yhä kilpailukykyisempään hintaan. Asiakashyötyjen kehittymistä seurataan entistä tarkemmalla tasolla. Osana digitaalista kehittämistä paransimme sekä henkilö- että yritysasiakkaidemme verkkopalveluja ja uudistimme LähiTapiola.fi-sivustomme. Digitaalisia palveluja kehittämällä helpotamme asiakkaiden itseasiointia, mutta varmistamme samalla asiantuntijapalvelun riittävän laajan saatavuuden monimutkaisempien asioiden hoidossa. Omistaja-asiakkaidemme tyytyväisyydestä kertoo osaltaan ennätysellisen alhainen asiakaspoistuman taso. Mittava vakuutusjärjestelmien kokonaisuudistus etenee suunnitelmien mukaisesti.

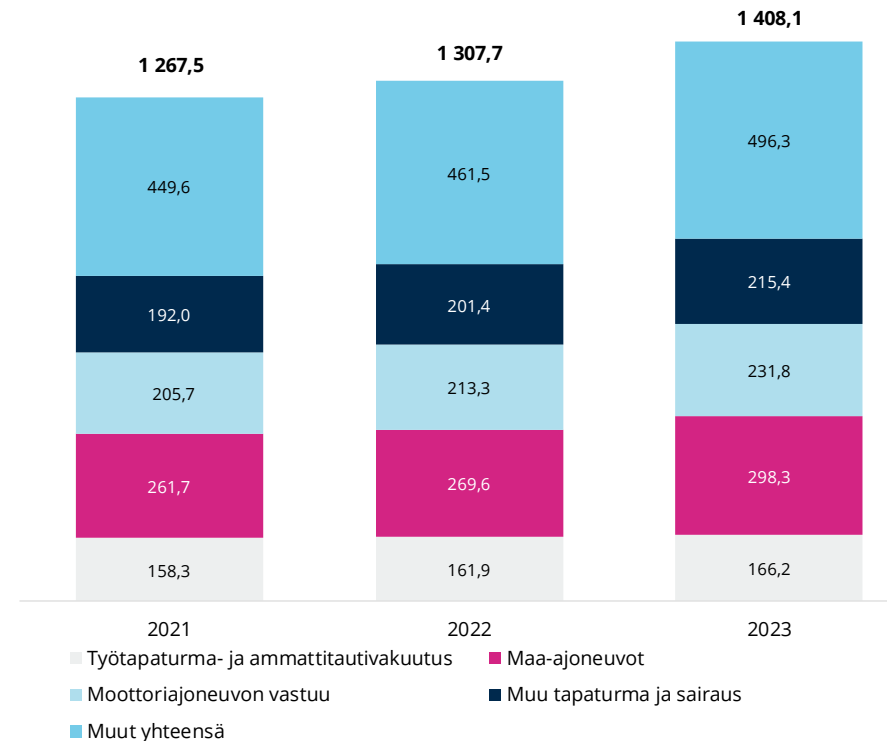
Vahinkovakuutustoiminnan ensivakuutuksen maksutulo oli 1 408,1 miljoonaa euroa (1 307,7 milj. €) ja kasvua edelliseen vuoteen oli 7,7 prosenttia. Suomen Vahinkovakuutus Oy:n enemmistöosuuden hankinta kasvatti maksutuloa 30,9 miljoonaa euroa, ja orgaaninen vahinkovakuutustoiminnan ensivakuutuksen maksutulon kasvu oli 5,3 prosenttia edellisvuodesta. Maksutulon kasvua tukivat korkea asiakaspysyvyys ja myynnin kasvu sekä verkossa että henkilökohtaisen palvelun kanavissa. Vakuutuslajeista maksutulon kasvu oli voimakainta ajoneuvojen kaskovakuutuksissa, joiden maksutulo kasvoi 10,6 prosenttia. Vahvistimme vuoden 2023 aikana asemaamme liikennevakuutuksen

markkinajohtajana 3,4 prosenttiyksiköllä, josta orgaanista kasvua oli 0,8 prosenttiyksikköä. Vakuutussopimusten määrällä mitattuna markkinaosuutemme oli vuoden lopussa 36,5 prosenttia. Olemme myös maatilavakuuttamisen markkinajohtaja 65 prosentin markkinaosuudella tilojen pääasiallisena vakuutusyhtiönä.

LähiTapiola-ryhmä

Ensivakuutuksen maksutulon kehitys vakuutusluokkaryhmittäin, milj. eur.

Asiakkaalle maksetut vahinkovakuutuksen korvaukset kasvoivat voimakkaasti 13,7 prosentilla vuonna 2023 ja olivat 928,2 miljoonaa euroa (816,2 milj. €). Vahinkojen määrä kasvoi useissa vakuutuslajeissa yhteiskunnallisen aktiiviteetin lisääntyttyä ja henkilövakuutuksissa myös hoitovelan purkautuminen ja

Kela-korvausten leikkaukset lisäsivät vakuutusyhtiöiden maksamia korvauksia. Korkea inflaatio kasvatti korvauskuluja, kun työpanosten ja materiaalien hinnat nousivat laajasti eri palveluntuottajilla. Monissa vakuutuslajeissa on palattu pandemiaa edeltävillä matalamman kannattavuuden tasoille, joita nähtiin vuosina 2018-2019.

Myrskyjen ja omaisuuden ja toiminnan suurvahinkojen osalta vuosi 2023 oli varsin tavanomainen, vaikka sään ääri-ilmiöt ovat Suomessakin lisääntyneet. Omaisuuden ja toiminnan vähintään 300 tuhannen euron suurvahinkoja sattui 73 kappaletta (71 kpl). Bruttokorvausmenomme näistä vahingoista oli 41,9 miljoonaa euroa (60,5 milj. €).

LähiTapiola-ryhmän vahinkovakuutuksen korvauskulut olivat 864,9 miljoonaa euroa (872,9 milj. €) ja ryhmän varsinaisen vakuutustoiminnan kannattavuutta kuvaava riskisuhde ilman perustekorkokulua oli 54,9 prosenttia (60,4 %). Toteumaan sisältyy kertaluonteisia laskuperustemuutoksia, jotka yhteensä laskivat korvauskuluja. Lisäksi jälleenvakuutusluokissa kannattavuus parantui huomattavasti vuodesta 2022.

Vahinkovakuutuksen volyymin kasvu orgaanisesti ja Suomen Vahinkovakuutus Oy:n hankinnan kautta, inflaatio sekä panostukset liiketoiminnan kehittämiseen ovat kasvattaneet ryhmän toimintakuluja. Vahinkovakuutuksen toimintakulut olivat 416,2 miljoonaa euroa (384,3 milj. €) ja vahinkovakuuttamisen tehokkuutta mittaava toimintakulusuhde oli 30,8 prosenttia (30,2 %).

Haastavasta korvaus- ja kustannuskehityksestä huolimatta vahinkovakuutus-toimintamme on pysynyt kannattavana. Vahinkovakuutustoiminnan vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta oli 180,3 miljoonaa euroa (110,0 milj. €). Yhdistetty kulusuhte ilman perustekorkokulua oli 85,7 prosenttia (90,6 %).

Vahinkovakuutuksessa vakuutusmaksutuloon, vakuutusmaksutuottoihin ja korvauskuluihin sisältyy kertaluonteisia eriä liittyen vastuuvelan laskuperusteiden ja laskentatavan muutoksiin. Yhteisvaikutus eristä paransi 122,9 miljoonaa euroa vakuutusteknistä katetta ennen tasoitusmäärän muutosta. Muutoksista on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa.

2.1.2 LähiTapiola Vahinkoyhtiö

LähiTapiola Vahinkoyhtiön vuosi 2023 sujui liiketoiminnallisesti ja sijoituksellisesti hyvin. Ensivakuutuksen maksutulo kasvoi vuoden aikana 4,3 prosenttia ollen 254,5 miljoonaa euroa (244,0 milj. €). Kasvu oli vahvinta vastuu- ja

omaisuusvakuuttamisessa. Maksutulo kasvoi kokonaisuudessaan 3,8 prosenttia.

Yhtiö saavutti suurasiakkaiden vahinkovakuutusmyynnissä vuonna 2023 ennätystuloksen. Edelliseen vuoteen verrattuna etenkin moottoriajoneuvovakuutusten ja henkilövakuutusten myynti kehittyi vahvasti.

Työtaturmavakuuttamisen siirtokierroksissa saavutimme historiallisen kapaleissa 21. peräkkäisen positiivisen tuloksen, mikä on osoitus LähiTapiola-ryhmän hyvästä asemasta yritysasiakkaiden markkinassa.

Sijoitustoiminnassa vuoden 2023 tuotto ylitti tavoitteet. Marraskuussa sijoitusmarkkinoilla koettiin merkittävä käänne parempaan, kun toiveet inflaation hiipumisesta ja rahapolitiikan huomattavasta keventämisestä heräsivät. Vahvan sijoitustuoton ansiosta LähiTapiola Vahinkoyhtiön oma pääoma vahvistui vuoden aikana 50 miljoonalla eurolla. Tilikauden lopun vakavaraisuussuhde on 375 %. Yhtiö täyttää viranomaisvaatimukset selkeästi.

LähiTapiola Vahinkoyhtiö rakensi vuoden aikana uuden asiakaslähtöisen liiketoimintamallin vahvistaakseen kilpailuasemaansa markkinassa. Mallissa Suomen liiketoiminnot on jaettu kuuteen alueelliseen kokonaisuuteen ja pääkaupunkiseutu kuuteen toimialakokonaisuuteen. Muutoksen myötä palvelemme suurasiakkaita entistä laajemmin LähiTapiola-ryhmän vahinkovakuuttamisen, henkivakuuttamisen, varainhoidon sekä työeläkkeiden tuote- ja palvelutarjoamalla. Panostamme vahvasti myös paikallisuuteen – alueellisten suurasiakkaiden tuntemiseen ja niiden riskien erityisosaamiseen. Lisäksi LähiTapiola-ryhmän sijoitusaamista vahvistettiin yhdistämällä LähiTapiola Vahinko- ja Henkiyhtiöiden sijoittamisen ammattilaiset uuteen sijoittamisen ja taseenhallinnan yksikköön LähiTapiola Vahinkoyhtiön alle.

Suurasiakkaiden asiakastyytyväisyys kehittyi vuoden aikana erittäin positiivisesti. Asiakkaat nostivat LähiTapiola Vahinkoyhtiön teettämässä kyselyssä yhtiön suurimmiksi vahvuuksiksi asiakaspalvelun, henkilökohtaisen yhteyshenkilön sekä toimivat tuotteet ja palvelut.

LähiTapiola-ryhmässä otettiin käyttöön johtamislopaukset, joiden kautta pyritään kehittämään johtamisosaamista ja parantamaan henkilöstö- ja asiakaskokemusta. Henkilöstötutkimus Roihun ja johtamislopauksikyselyn perusteella LähiTapiola Vahinkoyhtiön henkilöstökokemus ja johtaminen olivat erinomaisella tasolla. Roihun tulokset olivat kohonneet merkittävästi edellisestä vuodesta ja olivat korkeat kaikilla tutkimuksen osa-alueilla.

LähiTapiola Vahinkoyhtiö laati syksyllä 2023 LähiTapiola-ryhmän vastuullisuusohjelmaan perustuvan tiekartan, jossa yhtiö määrittelee merkittävimmät vastuullisuustoimenpiteensä seuraaville vuosille.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön panostus yritysasiakkaiden kehityshankkeisiin kasvoi vuoden 2023 aikana. Vahinkoyhtiö ohjaa liiketoiminnan tahtotilaa yritysasiakkaiden perusjärjestelmä uudistuksessa. Yritysasiakkaiden uusi verkkopalvelu avattiin vuoden lopussa.

LähiTapiola Vahinkoyhtiö panosti vuoden aikana toiminnan oikeellisuuden varmistamiseen. Vastuullisena toimijana haluamme olla asiakkaille luotettava kumppani, emmekä ota riskiä, joka vaarantaisi sovellettavan sääntelyn tai viranomaisohjeiden toteutumisen. Muuttuneessa toimintaympäristössä asiakkaan tuntemiseen ja kansainvälisten pakotteiden noudattamiseen liittyviä toimintamalleja kehitettiin ja tehostettiin. Kehitimme myös lakisääteiden lajien käsittelyprosesseja osana korvaus- ja käsittelymääräaikaisten valvontaa ja raportointia. LähiTapiola Vahinkoyhtiön perustettiin myös tietosuojatyöryhmä, jonka toiminnan tarkoituksena on edistää yhtiön tietosuoja-asioita.

LähiTapiola Vahinkoyhtiö

Vakuutustoiminnan volyymi ja kannattavuus

	2023	2022
Ensivakuutuksen maksutulo, milj. eur.	254,5	244,0
Muutos %	4,3	2,5
Kate ennen tasoitusmäärän muutosta, milj. eur.	82,0	7,7
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua, %	67,9	95,5
Riskisuhde, %	42,1	68,5
Toimintakulusuhde, %	25,8	27,0

Korvaukset

Maksetut korvaukset, milj. eur.	176,0	169,7
---------------------------------	-------	-------

Tulos ja vakavaraisuus

Liiketulos, milj. eur.	176,2	18,0
Kokonaistulos, milj. eur.	206,4	-122,0
Vakavaraisuussuhde, %	375,5	414,0

2.2 Henkivakuutustoiminta

LähiTapiola-ryhmän henkivakuutustoimintaa harjoittavan LähiTapiola Henkiyhtiön toimialaan kuuluvat yksityishenkilöille ja yrityksille myönnettävät yksilölliset henkivakuutukset, ryhmähenkivakuutukset, yksilölliset eläkevakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset sekä yrityksille myönnettävät ryhmäeläkevakuutukset.

LähiTapiola Henkiyhtiö käynnisti perusjärjestelmien uudistamiseen tähtäävän kehityshankkeen, jolla tavoitellaan merkittävää asiakaskokemuksen paranevista tarjoamalla entistä sujuvampia palveluita sekä panostamalla palveluiden ymmärrettävyyteen ja merkityksellisyys. Myös johtamislupaukset uudistettiin tukemaan paremman henkilöstö- ja asiakaskokemuksen tavoitetta.

Ensimmäisellä vuosipuoliskolla LähiTapiola Henkiyhtiö sai valmiiksi odotetun uudistuksen, kun erinomaista asiakaspalautetta saanut digitaalinen hake- ja palvelu laajennettiin koskemaan myös yritysten riskivakuuttamista. Sijoittaja-asiakkaita varten puolestaan kehitettiin LähiTapiola Sijoitukset - mobiilisovellus sijoitusten seuraamista ja hallinnointia tukemaan.

Syksyllä vahvistimme sijoituskohdevalikoimaamme, kun lanseerasimme Seligson & Co Varainhoito -sijoitussalkut. Uusittu sijoituskonsepti täydentää näkemysmalliasi ratkaisuihin pohjautuvaa tarjontaa. Salkut sopivat asiakkaille, jotka tavoittelevat markkinatuottoja kustannustehokkaasti.

LähiTapiola Henkiyhtiö lanseerasi vuonna 2022 asiakasedun, joka hyödyttää nykyisiä ja uusia henkiasiakkaita. Etu annetaan nykyisille asiakkaille joko vakuutusmäärän korotuksena tai vakuutusmaksun alennuksena asiakkaan sopimuksesta riippuen. Uudet asiakkaat saavat edun vakuutusmaksun alennuksena. Vuodelle 2024 asiakasetuja kasvatetaan vakuutusmaksun alennuksena 25 (20) prosenttiin ja vakuutusmäärän korotuksena 35 (25) prosenttiin.

LähiTapiola Henkiyhtiössä toteutettiin organisaatiouudistus vuoden 2023 alussa. Organisaation uudistamisella tavoiteltiin vastuiden ja päätöksenteon selkeyttämistä sekä asiakaslähtöisyyden ja toimeenpanokyvyn parantamista.

LähiTapiola Henkiyhtiön kokonaismaksutulo aleni säästämisen maksutulon kehityksen myötä 22,2 prosenttia 333,4 miljoonaan euroon (428,7 milj. €). Maksutulon hyvä kehitys jatkui riskihenkivakuutuksessa ja ryhmäeläkkeissä. Riskihenkivakuutuksessa maksutulo kasvoi 8,3 prosenttia. Säästämisen maksutulo laski 54,7 prosenttia ja ryhmäeläkevakuutusten maksutulo kasvoi 8,2 prosenttia.

LähiTapiola Henkiyhtiö maksoi korvauksia asiakkailleen 370,3 miljoonaa euroa (365,9 milj. €). Eläkkeitä maksettiin 121,5 miljoonaa euroa (119,8 milj. €), sairauskulu- ja työkyvyttömyyskorvauksia 22,2 miljoonaa euroa (20,0 milj. €) ja kuolintapauskorvauksia 47,1 miljoonaa euroa (41,3 milj. €).

LähiTapiola Henkiyhtiön liikevoitto oli 124,3 miljoonaa euroa (63,8 milj. €) ja kokonaistulos oli 150,4 miljoonaa euroa (-165,9 milj. €). Korkotäydennyksiä ei tehty vuoden 2023 tilinpäätöksessä (0). Yhtiön vakuutusliikkeen tulos kehittyi hyvin. Riskiliikkeen tulos oli 48,7 miljoonaa euroa (40,6 milj.€) ja kustannusliikkeen tulos oli 5,1 miljoonaa euroa (3,1 milj.€). Kustannusliikkeen tulos sisältää kuormitustuloon rinnastettavat erät.

LähiTapiola Henkiyhtiön 100 miljoonan euron pääomalaina maksettiin takaisin 23.11.2023.

2.3 Sijoitusmarkkinat ja vakuutusyhtiöiden sijoitustoiminta

Sijoitustoiminnan tarkoitus on tuottaa arvoa omistaja-asiakkaillemme, ja sijoitustoiminnan tuotoilla mahdollistetaan vakavaraisuuden ylläpitäminen sekä kilpailukykyisten palveluiden tuottaminen asiakkaillemme tulevaisuudessakin.

Vuosi 2023 käynnistyi epävarmoissa tunnelmissa. Venäjän hyökkäyssota, inflaatio ja rahapolitiikan kiristykset heikensivät talouksien ja rahoitusmarkkinoiden näkymiä. Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla epävarmuus helpotti inflaation hidastuessa ja keskuspankkien lopettaessa koronnostot. Samalla rahataloudelliset olosuhteet kevenivät korkojen laskun, yrityslainojen riskilisten kutistumisen ja osakemarkkinoiden vahvistumisen myötä. Kokonaisuutena osakkeiden ja joukkovelkakirjalainojen toteutuneet tuotot muodostuivat lopulta poikkeuksellisen vahvoiksi. Valuuttamarkkinoilla euro vahvistui dollaria vastaan, mikä heikensi dollarisijoitusten tuottoja euroissa mitattuna.

Maailman johtavat keskuspankit jatkoivat ohjauksenkorkojen nostoja vuoden kolmannelle neljännekselle saakka. Vaikka yksittäiset koronnostot ovat olleet poikkeuksellisen suuria, Yhdysvaltain talouskasvu on jatkanut vahvana. Euroalueella tilanne on sitä vastoin huolestuttava ja Kiinan talouden kehitys on ollut pettymys. Rahapolitiikan kiristykset vaikuttavat reaalitytöihin 6–18 kuukauden viipeellä, jonka seurauksena maailmantalous voi yllättää negatiivisesti vuonna 2024. Sijoitusmarkkinoiden ja talouspolitiikan tekijöiden näkökulmasta mahdollisen taantumän syvyys, kesto ja laajuus vaikuttavat tuleviin päätöksiin.

Vuodesta 2023 muodostui lopulta sijoituksellisesti hyvä LähiTapiola-ryhmän vakuutusyhtiöille, kun sekä osake- että korkosijoitukset tuottivat selvästi positiivisesti. LähiTapiola-ryhmän vahinkovakuutustoiminnan sijoitustoiminnan nettotuotto vuonna 2023 oli 196,4 miljoonaa euroa (-21,1 milj. €). Erityisesti listatuissa osakkeissa tuotot olivat hyvät. Korkosijoituksista saatiin lopulta hyvät tuotot loppuvuonna nähdyin pitkien korkojen laskun sekä vuoden aikana kertyneiden viime vuosia selvästi korkeampien kuponkituottojen ansiosta. Myös epälikvidit sijoitukset tuottivat pääasiassa hyvin, ja ryhmän strategiset sijoitukset tuottivat myös maltillisen positiivisesti. Ainoastaan kiinteistösijoituksissa tuotot jäivät negatiivisiksi, kun kiinteistöjen kassavirtatuotot eivät riittäneet kompensoimaan viiveellä tulleita kiinteistöjen käypien arvojen laskuja.

Kokonaisuutena ryhmän vakuutusyhtiöiden sijoitussalkkujen riskitaso on maltillinen suhteessa riskinkantokykyyn.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin vuonna 2023 oli 3,8 prosenttia (-4,0 %). Sijoituksista yli 50 prosenttia oli osakesijoituksia. LähiTapiola Vahinkoyhtiön sijoitustoiminnan viiden vuoden keskimääräinen vuotuinen tuotto oli 3,7 prosenttia (3,4 %) ja kymmenen vuoden tuotto 3,8 prosenttia (3,8 %).

LähiTapiola Vahinkoyhtiö Sijoitustoiminta

	2023	2022
Sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin, %	3,8	-4,0
Korkosijoitukset	7,2	-10,2
Osakesijoitukset	4,5	-0,7
Kiinteistösijoitukset	-3,6	0,4
Muut sijoitukset	13,2	-4,4
Sijoitusten allokaatio, %		
Korkosijoitukset	29,3	31,4
Osakesijoitukset	53,5	50,8
Kiinteistösijoitukset	16,9	17,5
Muut sijoitukset	0,3	0,3
Sijoitusomaisuus käyvin arvoin, milj. eur.	3 232,5	3 130,9

Alueyhtiöiden sijoitustoiminta käyvin arvoin tuotti 4,8 prosenttia (-6,2 %).

LähiTapiola Henkiyhtiön sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo oli 3,3 prosenttia (-5,9 %) eli 100,9 miljoonaa euroa (-197,6 milj. €). LähiTapiola Henkiyhtiön sijoitustoiminnan viiden vuoden keskimääräinen vuotuinen tuotto oli 2,5 prosenttia (2,2 %).

2.4 Varainhoitotoiminta

LähiTapiola Henkiyhtiön lisäksi säästämisen ja sijoittamisen palveluita tarjoavat LähiTapiola-rahastojen ja sijoitusasiakkaiden varainhoitajana toimiva LähiTapiola Varainhoito Oy, sijoitusrahastotoimintaa harjoittava Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj, vaihtoehtorahastojen hoitaja LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy tytäryhtiöineen sekä kiinteistö-sijoituksia hallinnoiva LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy tytäryhtiöineen. Yhdessä yhtiöt muodostavat LähiTapiola Varainhoito -konsernin, jonka emoyrityksenä toimii LähiTapiola Varainhoito Oy.

Vuoden 2023 aikana jatkettiin panostuksia hyvään asiakaskokemukseen kehittämällä digitaalisia palveluita ja uuden myyntiorganisaation rakennetta ja toimintaa. Tilivuonna saavutettiin ennätysellinen yli 300 miljoonan euron sijoitusratkaisujen nettomyynti.

LähiTapiola Varainhoito -konserni raportoi Principles for Responsible Investment (PRI) -raportissaan kestävän sijoitustoiminnan kehityksestä ja sai Policy Governance and Strategy -osiosta kiitettävän arvosanan (91/100 ja 5/5 tähtä). Varainhoito-konserni on sitoutunut Net Zero Asset Managers -ilmastotavoitteeseen.

LähiTapiola Varainhoito -konsernin liikevaihto oli 56,9 miljoonaa euroa (53,7 milj. €) ja liike-tulos -4,2 miljoonaa euroa (-4,1 milj. €). Liiketulos ilman konserniliikearvopoistoja oli 2,5 miljoonaa euroa (1,1 milj. €) kasvaen edellisvuodesta positiivisen nettomyynin sekä suotuisan markkinakehityksen siivittämänä.

Likividin markkinan alkuvuosi 2023 oli edellisvuoden negatiivisten sijoitustunelmien seurauksena haastava, mutta sijoittajien usko markkinoiden elpymiseen ja keskuspankkien koronnostojen loppumiseen loppuvuonna toi sijoituskellisesti hyvän lopputuloksen. Korkotason voimakas nousu johti myös korkosijoittamisen suosion kasvuun. LähiTapiola Varainhoito -konsernin osake- ja korkosijoitusten palkkiotuotot kasvoivat 3,1 % edellisvuodesta.

Kiinteistöliiketoiminnan palkkiotuotot kasvoivat tilivuonna 13,3 %. Kiinteistö-sijoitusmarkkinan vuosi oli haasteellinen hinnoittelukorjauksen realisoituessa voimakkaasti vuoden 2023 lopulla. Korkotason nousu ja epävarmuuden li-sääntyminen käänsivät tuottovaatimukset kaikilla sektoreilla nousuun, ja

transaktiovolyymi jäi hyvin alhaiselle tasolle päätyen 2,6 miljardiin euroon. LähiTapiola Kiinteistövarainhoito -konserni teki katsausvuonna kiinteistöinvestointeja maltillisesti ennätysvuoden 2022 jälkeen. Toimitilakohteiden käytöstä onnistuttiin pitämään hyvällä tasolla vaikeasta markkinasta huolimatta. Vastaavasti asuntovuokramarkkinan tilanne muuttui heikommaksi tarjonnan lisääntyessä voimakkaasti monella osamarkkinalla.

LähiTapiolan pääoma- ja velkapääomarahastot jatkoivat vuonna 2015 alkaneella menestyksellä kasvurallalla. LähiTapiola Pääomasijoitus V Ky -rahaston sijoitusvaihe vietiin lähes loppuun ja loppuvuodesta aloitettiin valmistelut uuden LähiTapiola Pääomasijoitus VI Ky -rahaston osalta. LähiTapiola Velkasijoitus III Ky -rahaston ensimmäinen suljenta pidettiin helmikuussa 2023 ja rahaston sijoitustoiminta on edennyt suunnitellusti. LähiTapiolan pääoma- ja velkapääomarahastot ovat keränneet pääomia sijoittajilta yhteensä 2,3 miljardia euroa. Pääoma- ja velkapääomasijoitusten palkkiotuotot kasvoivat 4,7 %.

LähiTapiola Varainhoito -konsernin yhtiöiden hallinnoimat varat (brutto) olivat yhteensä 28,9 miljardia euroa (26,5 mrd. €). Näistä 13,2 miljardia euroa (11,8 mrd. €) oli omaisuudenhoidossa olevia varoja, 11,3 miljardia euroa (9,8 mrd. €) rahastopääomia, 1,6 miljardia euroa (1,7 mrd. €) muita sopimusperusteisesti hoidettavia varoja ja 2,9 miljardia euroa (3,1 mrd. €) hoidossa olevia kiinteistökohteita.

2.5 Rahoitustoiminta

2.5.1 Autorahoitus

LähiTapiola-ryhmän ajoneuvorahoituspalveluita tarjoavan LähiTapiola Rahoitus Oy:n toimialaan kuuluvat osamaksu- ja rahoitusleasingrahoitus sekä kaupintapalvelut. Vuonna 2023 yhtiö menestyi hyvin haastavassa markkinatilanteessa. Korkotason nousun vaikutukset, alhainen ajoneuvokaupan myynti ja kuluttajien ja yritysten maksukäyttäytymisen heikkeneminen loivat vaikean toimintaympäristön vuonna 2023. Jatkoimme toimintaamme ulkoisen jälle-rahituksen vahvistamiseksi. Neljännen julkisen arvopaperistamistransaktiomme lisäksi vahvistimme ulkoisen rahoituksen saatavuuttamme solmimalla uuden kumppanuuden 350 miljoonan euron yksityisen arvopaperistamislimitin osalta. Standard & Poor's säilytti LähiTapiola Rahoituksen luottoluokituksen BBB-tasolla vakain näkymin. Vaikeasta markkinatilanteesta huolimatta kasvatimme saatavakantaamme ja säilytimme uusrahoituksessa Suomen toiseksi suurimman autorahoitusyhtiön aseman. Vuoden 2023 lopussa rahoit-

tuskantamme ylitti ensimmäisen kerran 2,4 miljardin euron tason. Voimakkaasti nousseista korkokustannuksista ja korkosuojaustemme negatiivisesta tulosaikutuksesta huolimatta teimme liiketulosta 2,4 miljoonaa euroa.

2.5.2 Yritysrahoitus

LähiTapiolan yritysrahoitusliiketoimintaa hoidetaan LähiTapiola Vahinkoyhtiössä. Vuonna 2023 yritys- ja kiinteistörahoituksen kanta pysyi laadullisesti hyvällä tasolla. Yritysrahoituksen volyymi ei kuitenkaan kasvanut vuoden 2023 aikana tavoitteen mukaisesti, mihin pääasiallinen syy on varovainen luottopoliittikka ja hyvien rahoitushankkeiden rajallinen määrä. Yritysten investointien sekä yrityskauppojen määrä laski merkittävästi vuoden 2023 aikana yleisen korkokannan nousun seurauksena. Uusien kiinteistörahoitushankkeiden osalta olemme olleet vuoden 2023 aikana (edellisen vuoden tapaan) varovaisia. Kiinteistörahoituksessa on selkeästi havaittavissa kohonneen kokonaiskorkotason vaikutus niin kassavirtaan kuin kiinteistöjen arvostukseen. LähiTapiola jatkaa yhteistyötä EU:n takausohjelmien kanssa ja LähiTapiolan yritysasiakasrahoituksella on tällä hetkellä käytössä kaksi erilaista takausohjelmaa yritysten rahoituksen lisävakuudeksi.

2.6 Liitännäistoiminta

LähiTapiola-ryhmän liitännäistoimintaan sisältyy säästämisen ja sijoittamisen palveluiden sekä rahoituspalveluiden tarjoamisen lisäksi vakuutuksiin liittyviä palveluita, kuten vahinkojen haltuunotto ja asiakkaiden neuvontaa vahinkotilanteissa, sekä markkinointiyhteistyötä riskienhallinnan ja vahingontorjuntalan kumppaneiden kanssa.

2.7 Luottoluokitus

Luottoluokittaja Standard & Poor's on tehnyt luottoluokitusarvion LähiTapiola-ryhmästä vuodesta 2019 alkaen.

Standard & Poor's antoi 17.10.2023 LähiTapiola Vahinkoyhtiölle luokituksen A vakain näkymin. Luokitukseen vaikuttivat ryhmän vahva vakavaraisuus sekä hyvä tuloksellisuus edellisvuosina. Luokitus ja näkymät olivat vastaavat kuin edellisessä luokituksessa lokakuussa 2022. Standard & Poor's näkee LähiTapiolan säilyttävän johtavan aseman kansallisessa vakuutusmarkkinassa.

3 Vakavaraisuus ja riskiasema

3.1 Vakavaraisuuden hallinta

Vakavaraisuuden hallinta on osa ryhmän ja sen yhtiöiden riskienhallintaa. Vakavaraisuuden hallinnan lähtökohtana on, että ryhmällä ja yhtiöillä on riittävästi vakavaraisuuspääomaa veloitteidensa täyttämiseksi ottaen huomioon odotetut ja odottamattomat tappiot. Keskinäisen yhtiömuodon vuoksi vakavaraisuuden hallinnassa korostetaan asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvaa varmistamista koko ryhmän ja sen yhtiöiden hyvällä vakavaraisuudella.

LähiTapiola-ryhmä muodostaa vakuutusyhtiölain mukaisen vakuutusyritysryhmän sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukaisen vakuutus- ja rahoitusryhmittymän. Ylimpänä emoyrityksenä LähiTapiola Vahinkoyhtiön tehtävänä on varmistaa, että ryhmä ja sen yhtiöt täyttävät lakisääteiset vakavaraisuuteen liittyvät vaatimukset. LähiTapiola-ryhmän ja sen vakuutusyhtiöiden vakavaraisuudet lasketaan käyttämällä Solvenssi II -standardikaavaa. Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisäateisen tilintarkastuksen piiriin.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, jonka tarkoituksena on turvata LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden vakavaraisuus. Sopimus määrittelee toimintaperiaatteet päätöksentekomenettelyineen sellaista poikkeuksellista tilannetta varten, jossa jonkin ryhmään kuuluvan yhtiön vakavaraisuus on vaarantunut tai vaarantumassa. Sopimuksen mukaan LähiTapiola Vahinkoyhtiö ja alueyhtiöt ovat velvollisia tarvittaessa pääomittamaan toista ryhmän yhtiötä edellyttäen, että pääomittavan yhtiön oma vakavaraisuus on riittävällä tasolla sekä pääomitusta tehtäessä, että sen jälkeen. Yhteisvastuusopimuksen velvoittaman pääomituksen määrä on rajoitettu suhteessa pääomittavan yhtiön omaan varallisuuteen.

Yhteisvastuusopimuksessa on sovittu myös siitä, että LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön ja ryhmän varainhoitoyhtiöiden (LähiTapiola Varainhoito Oy, LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy, LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy) vakavaraisuutta tuetaan tarvittaessa vastaavin periaattein takuu- ja osakepääomaosuuksien mukaisissa suhteissa. Myös LähiTapiola Rahoitus Oy:n vakavaraisuuden varmistamisessa noudatetaan soveltuvin osin yhteisvastuusopimuksen periaatteita. Nämä yhtiöt eivät kuitenkaan ole yhteisvastuusopimuksen osapuolia, eivätkä ne näin ollen voi sopimukseen vedoten vaatia lisäpääomitusta.

LähiTapiola-ryhmän vahinkovakuutusyhtiöt lukeutuvat toimialan vakavaraisimpiin yhtiöihin Suomessa ja tällä hetkellä ryhmän kaikkien yhtiöiden vakavaraisuus on vahvalla tasolla. Ryhmän vakavaraisuuden hallinnasta kerrotaan tarkemmin vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeissa kertomuksissa osoitteessa www.lahitapiola.fi. Vuotta 2023 koskeva LähiTapiola-ryhmän kertomus julkaistaan 8.4.2024 mennessä.

3.2 Vakavaraisuusasema

LähiTapiola Vahinkoyhtiön vakavaraisuussuhde tilikauden lopussa (yhtiön hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen) oli 375 prosenttia (414 %) ja LähiTapiola-ryhmän vakavaraisuussuhde oli 204 prosenttia (211 %).

LähiTapiola-ryhmän ja siihen kuuluvien yhtiöiden vakavaraisuussuhteet heikkenivät hieman tilikauden aikana, pysyen kuitenkin vahvalla tasolla. Vakavaraisuussuhteen muutokseen vaikuttivat erityisesti osakemarkkinan myönteisen kehityksen myötä kasvaneet markkinariskit sekä korkotason lasku, joka nosti vakavaraisuuslaskennan vastuuvelan määrää.

Vakavaraisuusasema v. 2023 (% / milj. euroa)	Vakavaraisuussuhde	Oma varallisuus	Vakavaraisuuspääomavaatimus
Vahinkoyhtiö	375 %	2 255,1	600,6
Ryhmän muut vahinkovakuutusyhtiöt	282 %	2 238,2	794,8
Henkiyhtiö	264 %	1 298,6	492,1
LähiTapiola-ryhmä	204 %	3 912,8	1 916,0

3.3 Riskiasema

Toiminnan merkittävimmät riskit ovat vahinkovakuutustoiminnan vakuutusriskit, henkivakuutustoiminnan vakuutusriskit, sijoitustoimintaan liittyvät markkinariskit, operatiiviset riskit sekä toimintaympäristön ja strategian riskit.

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutus tuotteiden hinnoitteluun, inflaatioon, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin, ammattitaitueihin ja jälleenvakuutussuojiiin.

Henkivakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit ovat vastuuvelkaan liittyvät riskit ja asiakaskäyttäytymiseen liittyvät sopimusten ja vakuutusmaksujen maksamisen keskeytymisen riskit.

Markkinariski aiheutuu varojen markkina-arvojen vaihtelusta, sisältäen muun muassa korkojen, osakekurssien tai valuuttakurssien muutoksen aiheuttaman vaihtelun.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin.

Toimintaympäristön ja strategian riskit sisältävät muun muassa yleiseen toimintaympäristöön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksiin, kilpailuun ja kilpailijoihin sekä strategian sisältöön ja toteuttamiseen liittyvät riskit. Toimintaympäristön ja strategian riskejä korostavat vakuutuslalla samanaikainen talouskehityksen epävarmuus ja toimintaympäristön yhä nopeutuva muutosvauhti: muun muassa digitalisaation tuoma murros, toimialaliukumat, uudenlaiset toimijat ja yhteenliittymät, väestörakenteen muutos, kansainvälistyminen sekä ilmastonmuutos.

Suomen vaisu talouskehitys alkuvuonna 2023 sekä syksyn heikot tilastotiedot ja luottamusindikaattorit vahvistavat kuvaa finanssisektorin haastavasta toimintaympäristöstä. Suomen bruttokansantuotteen osalta ennustetaan edelleen heikkoa kehitystä vuonna 2024. Inflaation ja korkojen säilyminen korkeammalla tasolla ennakoitua pidempään voi hidastaa talouskasvun alkamista. Toimintaympäristön riskejä talouskehitykselle luovat myös esimerkiksi geopolittiset jännitteet, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, energiahintojen kehitys, kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden mahdolliset häiriöt sekä kotitalouksien korkea velkaantuminen. Elinkustannusten yleinen nousu sekä korkojen kohoaminen heikentävät finanssisektorin asiakkaiden maksukykyä. Vaikka palkansaajien nimellisansiodien kehitys on säilynyt hyvänä, inflaatio pienentää jatkossakin kotitalouksien reaalisia tuloja ja käytettävissä olevia varoja. Korkeammat korot ja heikkenevä talous voivat myös vähentää palveluiden kysyntää merkittävästi.

Toimintaympäristön epävarmuudet ja erilaisten finanssisektoriin kohdistuvien sokkien toteutuminen altistavat rahoitusmarkkinat äkillisille markkinaheilahteluille. Toteutuessaan varallisuuserien negatiiviset hinnanmuutokset esimerkiksi osake- ja velkakirjamarkkinoilla kasvattaisivat yhtiöiden sijoitustappioita. Lisäksi kiinteistösektorin ja rakennusalan tilanne on erityisen heikko,

mikä kasvattaa sekä luottoriskejä että kiinteistösjoitusten arvostuksiin liittyviä riskejä.

Pidemmillä tähtäimellä finanssisektorin toimijoita haastavat epävakaan taloudellisen toimintaympäristön lisäksi pitkäaikaiset muutostrendit, kuten ilmastomuutoksen vaikutukset ja niiden ehkäisyyn tähtäävät toimet, demografiset muutokset, digitalisaatio, uudet teknologiat, tuotteet ja toimintatavat sekä kyberriskit.

LähiTapiola-ryhmän riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa sekä vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevassa kertomuksessa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Liiketoiminta on jatkunut tilikauden päättymisen jälkeen olennaisilta osin odotusten mukaisena.

Vuonna 2024 LähiTapiola-ryhmä laajentaa toimintaansa uudelle liiketoiminta-alueelle perustamalla ryhmään palkitsemispalveluyhtiön. Tieto suunnitelmasta julkaistiin helmikuussa 2024. Uudesta yhtiöstä tulee LähiTapiola Henkivakuutusyhtiön kokonaan omistama tytäryhtiö, ja se keskittyy tarjoamaan yrityksille palkitsemisen ratkaisuja erityisesti henkilöstörahojen ja niihin kytkeytyvien palkitsemisjärjestelmien muodossa.

5 Tulevaisuuden näkymät

5.1 Vahinkovakuutustoiminnan näkymät

Kansantalouden näkymät vuodelle 2024 ovat heikohkot, mutta vahinkovakuutuksen markkinanäkymä on varovaisen myönteinen. Maltillistuva inflaatio ja vuonna 2024 realisoituvat palkankorotukset parantavat kuluttajien ostovoimaa. Työttömyyden merkittävää kasvua ei ole nähtävissä lyhyellä aikavälillä.

Geopoliittiset riskit ovat edelleen korkealla tasolla. Venäjän aloittama hyökkäyssota on pysyvästi muuttanut Euroopan turvallisuustilannetta ja vastakainasettelu demokratioiden ja itsevaltaisten valtioiden välillä kärjistyy. Sijoitusmarkkinoilla voidaan nähdä voimakkaita heilahteluja.

Kotimaisessa vahinkovakuutusmarkkinassa asiakasuskollisuus on korkealla tasolla ja vakuutusturvasta ei olla tinkimässä ensimmäisenä. Asiakasomisteisena yhtiönä LähiTapiola kehittää palveluitaan asiakkaiden tarpeiden pohjalta. Digitaalisen murroksen myötä verkkopalvelujen kehitykseen panostetaan merkittävästi.

LähiTapiolan vahinkovakuutustoiminnan kehityspanostukset kohdistuvat perusjärjestelmäuudistukseen, taloudellisen hyödyn kasvattamiseen omistajiasiakkaillemme sekä asiointi- ja ostomahdollisuuksien parantamiseen.

5.2 Henkivakuutustoiminnan näkymät

Venäjän hyökkäys Ukrainaan jatkuu luoden epävarmuutta myös vuodelle 2024. Vaikka sodan suorat vaikutukset henkivakuutusliiketoimintaan ovat rajalliset, heijastuu sijoitusmarkkinan epävarmuus sijoitustoiminnan tuloksen lisäksi säästämisen ja sijoittamisen liiketoimintaan.

Pitkällä aikavälillä näkymät ovat positiiviset. LähiTapiola Henkivakuutusyhtiö haluaa tehdä tulevaisuuteen varautumisen helpoksi kaikissa palvelukanavissa. Tavotetta tukee myös vuonna 2023 käynnistynyt perusjärjestelmäuudistus. Elinajan pidentyminen ja sosiaaliturvan paineet nostavat yksityisen varautumisen roolia. Tämä luo kysyntää sekä säästämisen että riskienhenkivakuuttamisen tuotteille. Uutena henkivakuutuksena POP-lainaturvan uusmyynti alkaa vuoden 2024 aikana.

5.3 Sijoitustoiminnan näkymät

Sijoitustoiminnan näkymät vuodelle 2024 ovat edelleen epävarmat. Suurimmat riskit liittyvät politiikkaan ja geopolitiikkaan. Yli puolet maailman väestöstä äänestää kuluvana vuonna vaaleissa ja tulokset voivat aiheuttaa merkittävää epävakautta toimintaympäristöön. Tärkeimmät vaalit pidetään Yhdysvalloissa, jossa maalle valitaan uusi presidentti. Myös geopolitiikan osalta tilanne on aikaisempaa haastavampi: Venäjän hyökkäyssota jatkuu, Lähi-idän kriisi uhkaa eskaloitua ja Taiwanin tilanne on vaarassa kiristyä entisestään.

Suhdannenäkymä on sen sijaan edellisvuotta parempi. OECD:n ennakoivat suhdanneosoittimet kertovat jo talouden elpymisodotuksista, mutta Venäjän hyökkäyssodan laajeneminen, Lähi-idän tilanteen eskaloituminen ja sitä kautta raaka-aineiden hintojen uusi nousu kasvattaisivat alasuuntaisia riskejä. Lisäksi johtavien keskuspankkien liiallinen viivyttely rahapolitiikan kevenysten aloittamisessa ja Kiinan kiinteistösektorin tilanne aiheuttavat epävarmuutta sijoitusmarkkinoilla.

Vuosi 2024 tiivistyy sijoituksellisesti todennäköisesti siihen, ehtivätkö inflaatio ja korkotaso laskemaan riittävän nopeasti vai aiheuttavatko rahapolitiikan viime vuosien kiristykset taantumien lopulta myös Yhdysvaltoihin. Maailmanlaajuinen taloustaantuma yhdistettynä pörssiyritysten tulostason laskuun vetäisi todennäköisesti myös maailman pörssit laskuun ja aiheuttaisi sitä kautta sijoittajille tappioita. Toisaalta inflaation nopea lasku mahdollistaisi rahapolitiikan merkittävän keventämisen jo tämän vuoden aikana, jolloin sijoitusvuodesta voisi tulla hyväkin.

Näiden lähtökohtien valossa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden sijoitustoiminnan näkymiin sisältyy edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Sijoitustuotoilla on huomattava vaikutus vakuutusyhtiön tuloksessa. Hyvän vakavaraisuustason ja vakavaraisuuden hallintaan panostamisen myötä LähiTapiola-ryhmä on hyvin varautunut sijoitusmarkkinoiden eri kehityskulkuihin.

6 LähiTapiola-ryhmän hallinto ja vastuullisuus

6.1 LähiTapiola-ryhmän rakenne

LähiTapiola-ryhmän vakuutusyhtiöistä lähes kaikki ovat keskinäisiä yhtiöitä, jolloin niiden omistajia ovat vakuutusnottajat ja takuupääoman omistajat. Poikkeuksena keskinäisestä yhtiömuodosta on Suomen Vahinkovakuutus Oy. LähiTapiola Vahinkoyhtiö laatii LähiTapiola-ryhmän yllmpänä emoyrityksenä konsernitilinpäätöksen, johon yhdistellään LähiTapiola Vahinkoyhtiön kirjanpitolain mukainen konserni sekä muut yhtiöt, jotka yhdessä LähiTapiola Vahinkoyhtiön kanssa muodostavat vakuutusyhtiölain 26 luvun 2 §:ssä tarkoitettua vakuutusyrittäjäryhmän. LähiTapiola-ryhmän riskienhallinta- ja vakavaraisuusraportointi pohjautuu LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen. Tilinpäätöksen laatiminen käsittää koko Solvenssi II -direktiivissä määritellyn vakuutusyrittäjäryhmän ei kuitenkaan laajenna LähiTapiola Vahinkoyhtiön kirjanpitolain määrittelemää yhtiöoikeudellista konsernirakennetta.

Merkittävimmät LähiTapiola ryhmään yhdisteltävät yhtiöt ovat 19 alueellista vahinkovakuutusyhtiötä, Suomen Vahinkovakuutus Oy, LähiTapiola Henkiyhtiö, LähiTapiola Varainhoito Oy -konserni, LähiTapiola Rahoitus Oy, LähiTapiola Palvelut Oy ja Tieto-Tapiola Oy. Muista yhdisteltävistä yhtiöistä suurin osa on asunto- ja kiinteistöyhtiöitä. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva on tytäryhtiö, jonka takuupääomasta LähiTapiola-ryhmän yhtiöt omistavat 76 prosenttia, mutta Finanssivalvonnan kannonoton mukaisesti sitä ei yhdistellä LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen.

LähiTapiola-ryhmän alueelliset vakuutusyhtiöt kattavat kattoriverkostoineen koko Suomen

6.2 LähiTapiola-ryhmän hallinto ja johtamisjärjestelmä

LähiTapiola-ryhmän ja sen yhtiöiden hallinnossa noudatetaan hyvää hallinnointitapaa, joka perustuu vakuutus- ja rahoitusalaan koskevaan lainsäädäntöön, Finanssivalvonnan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin sekä keskinäisiin vakuutusyhtiöihin soveltuvin osin myös listayhtiöiden hallinnointikoodiin. LähiTapiola Vahinkoyhtiö antaa toimintakertomuksesta erillisenä dokumenttina selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen mukaisella tavalla (1.1.2020). Selvitys LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on nähtävillä osoitteesta www.lahitapiola.fi.

LähiTapiola Vahinkoyhtiöllä on vakuutusyrittäjäryhmän ylimpänä emoyrityksenä LähiTapiola-ryhmään ulottuva vastuu ryhmän ja sen yhtiöiden luotettavan hallinnon, vakavaraisuuden valvonnan, riskienhallinnan, sisäisen valvonnan sekä näihin liittyvän viranomaisraportoinnin järjestämisestä. LähiTapiola-ryhmän yhtiöt ovat järjestäneet keskinäiset vastuunsa ja työnjakonsa ryhmän sisäisin sopimuksin.

6.2.1 Yhtiökokous

LähiTapiola Vahinkoyhtiön yhtiökokous pidettiin 10.5.2023. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2022, päätettiin yhtiön tuloksen käyttämisestä, myönnettiin vastuuvapaus hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja valittiin yhtiön tilintarkastaja. Kokouksessa vahvistettiin lisäksi hallintoneuvoston jäsenten lukumäärä ja palkkiot sekä valittiin uudet hallintoneuvoston jäsenet.

6.2.2 Hallintoneuvosto

LähiTapiola-ryhmän hallintomalliin vaikuttaa keskeisesti sen vakuutusyhtiöiden keskinäinen yhtiömuoto, jossa vakuutuksenottajat ovat vakuutusyhtiöiden osakkaita. Koska osakkaiden määrä on näin ollen hyvin laaja, on yhtiöiden hallintoneuvostoilla juridisten tehtäviensä ohella merkittävä rooli vakuutusyhtiöiden omistajaohjauksessa sekä yhtiöiden ja niiden osakkaiden välisenä vuorovaikutuskanavana.

Hallintoneuvoston palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

6.2.2.1 Hallintoneuvoston nimitystoimikunta

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan tarkoituksena on varmistaa valinteesitysten valmistelun monipuolisuus ja läpinäkyvyys valittaessa jäseniä yhtiön hallintoneuvostoon ja hallitukseen. Nimitystoimikunta valmistelee esitykset koskien hallintoneuvoston henkilövalintoja sekä hallituksen jäsenten valintaa lukuun ottamatta puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa, joiden osalta valinteesitykset valmistelee hallintoneuvostojen yhteistyövaliokunta.

6.2.2.2 Hallintoneuvostojen yhteistyövaliokunta

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallintoneuvostojen yhteistyövaliokunta valmistelee päätösesitykset hallintoneuvostoille ja muut hallintoneuvostojen kokouksessa käsiteltävät asiat. Yhteistyövaliokunta valvoo hallitusten, pääjohtajan ja toimitusjohtajien sekä koko yhtiöryhmän toimintaa ja raportoi siitä hallintoneuvostoille.

6.2.3 Hallitus

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Sen tulee myös huolehtia kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tilikaudella 1.1. - 31.12.2023 hallituksen puheenjohtajana toimi Juha Koponen (pääjohtaja), varapuheenjohtajana Jari Eklund (yhtiöryhmän johtaja) ja jäseninä Eeva Ahdekivi (hallitusammattilainen), Anu Kallio (toimitusjohtaja, Humana Suomi), Sami Kulla (toimitusjohtaja, Heimland Invest Oy), Ulla-Maija Moisio (lakiasianjohtaja, Teollisuuden Voima Oyj) ja Timo Vuorinen (toimitusjohtaja, Avitux Oy).

Hallituksen jäsenistä olivat vuodenvaihteessa 2023-2024 erovuorossa Anu Kallio, Sami Kulla ja Ulla-Maija Moisio. Heistä Kallio ja Moisio valittiin uudelle toimikaudelle. Uutena jäsenenä hallituksessa aloitti 1.1.2024 Jussi Tolvanen (toimitusjohtaja, DNA Oyj).

Hallituksen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

6.2.3.1 LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallitusten tarkastus- ja riskienhallintavaliokunta

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallitusten apuna toimii tarkastus- ja riskienhallintavaliokunta, jonka puheenjohtajan ja jäsenten on oltava LähiTapiola-ryhmästä riippumattomia yhtiöiden hallitusten jäseniä.

Valiokunta avustaa hallituksia niiden lakisäätöisissä ja työjärjestyksen mukaisissa asioissa liittyen yhtiöiden ja LähiTapiola-ryhmän talouteen, kirjanpitoon, vakavaraisuuteen, riskienhallintaan, tilintarkastukseen, sisäiseen valvontaan ja sisäiseen tarkastukseen.

Ottaen huomioon LähiTapiola Vahinkoyhtiön rooli LähiTapiola-ryhmän ylimpänä emoyrityksenä (VYL 26 luvun 3 § mukaisesti) valiokunnan toiminta käsittää myös LähiTapiolan alueyhtiöiden sekä muiden ryhmään kuuluvien yhtiöiden asioita siltä osin kuin ne ryhmätason asioina kuuluvat yhtiön vastuulle.

6.2.3.2 LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallitusten henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunta

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallitusten apuna toimii henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunta.

Valiokunta avustaa LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallituksia henkilöstöön ja palkitsemiseen liittyvien asioiden käsittelyssä sekä linjaa LähiTapiola-ryhmän johdon ja henkilöstön kehittämiseen liittyviä asioita. Valiokunta käsittelee ja valmistelee hallitusten päätettäväksi ja/tai LähiTapiola-ryhmän yhteisiä linjauksia ja suosituksia varten johdon ja henkilöstön palkitsemiseen ja kehittämiseen liittyviä asioita.

6.2.3.3 *LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallitusten sijoitus- ja taseenhallintavaliokunta*

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallitusten apuna toimii myös sijoitus- ja taseenhallintavaliokunta.

Valiokunta avustaa hallituksia yhtiöiden varainhoidon asianmukaiseen järjestämiseen sekä vakavaraisuuden valvontaan liittyvissä lakisäätöissä ja työjärjestyksen mukaisissa asioissa. Valiokunnan työskentely painottuu erityisesti yhtiöiden ja LähiTapiola-ryhmän sijoitustoimintaan ja taseenhallintaan.

6.2.4 Yhtiöryhmän johtoryhmä

LähiTapiola-ryhmässä toimii LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksen nimitämä yhtiöryhmän johtoryhmä, jossa ovat laajasti edustettuina LähiTapiola-ryhmän eri yhtiöt ja keskeisten ryhmätason toimintojen vastuulliset johtajat. Yhtiöryhmän johtoryhmä vastaa hallituksen sille antamien sekä LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden välillä solmitun ryhmäsopimuksen mukaisten valtuuksien puitteissa LähiTapiola-ryhmän strategisten ja muiden ryhmätason yhteisten asioiden valmistelusta, päätöksenteosta ja täytäntöönpanosta sekä yhtiöryhmän ohjaamisen ja kehittämisen kokonaisuudesta.

Johtoryhmän puheenjohtajana toimi LähiTapiola-ryhmän pääjohtaja Juha Koponen ja jäseninä yhtiöryhmän yhteisten toimintojen johtajat Harri Aho 31.5.2023 saakka, Pekka Antikainen, Jari Eklund, Vesa-Matti Kultanen ja 1.6.2023 alkaen Esa Tihilä sekä toimitusjohtajat Olli Aakula (LähiTapiola Varsinais-Suomi), Pasi Aakula (LähiTapiola Länsi-Suomi), Juha Antikainen (LähiTapiola Etelä-Pohjanmaa), Pasi Haarala (LähiTapiola Henkiyhtiö), Hanna Hartikainen (LähiTapiola Vahinkoyhtiö), Teemu Toivanen (LähiTapiola Keski-Suomi) ja Erik Valros (LähiTapiola Uusimaa).

6.2.5 Toimitusjohtaja

LähiTapiola Vahinkoyhtiön toimitusjohtajana toimi tilikaudella 2023 KTM Hanna Hartikainen ja toimitusjohtajan sijaisena OTK, MBA Mika Makkonen.

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahanlainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

6.2.6 Tilintarkastaja

Yhtiökokous valitsi LähiTapiola Vahinkoyhtiön tilintarkastajana jatkamaan KPMG Oy Ab, jonka nimeämänä yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana toimii Timo Nummi, KHT.

6.2.7 Valvova viranomainen

LähiTapiola Vahinkoyhtiö on julkisen valvonnan alainen vahinkovakuutusyhtiö, jota valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonta valvoo ja tarkastaa, että vakuutuslaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuutustapaa ja käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Se seuraa ja arvioi valvottaviansa taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toimintaedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia.

6.2.8 Lähipiiri

LähiTapiola Vahinkoyhtiön lähipiiristä kerrotaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

6.3 Henkilöstö ja palkitseminen

Henkilöstön lukumäärä henkilötöyöpanoksina oli LähiTapiola-ryhmässä yhteensä keskimäärin 3 912 (3 682) henkilöä ja LähiTapiola Vahinkoyhtiössä 332 (345) henkilöä.

Kannustinpalkkiojärjestelmät ovat keskeinen osa LähiTapiola-ryhmän palkitsemisjärjestelmää ja niiden tarkoituksena on tukea strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttamista henkilöstöä kannustamalla ja sitouttamalla. Kannustinpalkkiojärjestelmät koostuvat vuositulospalkkiojärjestelmistä ja ylimmän johdon pitkän aikavälin kannustinpalkkiojärjestelmästä. Palkitsemisjärjestelmää vahvistettaessa pyritään varmistumaan siitä, että se on yhtiön ja LähiTapiola-ryhmän liiketoimintastrategian sekä tavoitteiden ja arvojen mukainen ja että se vastaa yhtiöryhmän pitkän aikavälin etua, ja on sopusoinnussa yhtiöryhmän hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa eikä kannusta liialliseen riskinottoon.

Johdon vuositulospalkkiointi perustuu yhtiöryhmän ja yhtiöiden tuloksiin vaikuttaviin elementteihin, henkilöstö- ja asiakaskokemukseen sekä kunkin palkkionsaajan oman liiketoimintayksikön ja tehtävän mukaisiin tavoitteisiin. Mitarit ovat pääosin virallisiin tunnuslukuihin perustuvia. Tavoitteet johdetaan yhtiöryhmän strategiasta, ja ne voivat olla joko ryhmä- tai yhtiökohtaisia.

Johdon pitkän aikavälin kannustinpalkkiointi perustuu yhtiöryhmän asiakas-kokemuksen strategiaan tavoitteisiin, joita mitataan useamman vuoden jak-solta. Sijoitusorganisaatioihin kuuluvilla henkilöillä on oma kannustinpalkkio-malli, jossa palkkio määräytyy yhtiöiden tuloksiin vaikuttavien elementtien, vastuullisuuden, henkilöstö- ja asiakaskokemuksen sekä eri tasoilta lasketta-vien sijoitustuottojen perusteella. Lisäksi LähiTapiola-ryhmän henkilöstöra-hastoihin siirretään vuosittain toteutuneiden tavoitteiden mukainen voitto-palkkioerä, joka määräytyy strategiasta johdettujen tavoitteiden perusteella. Kaikkien yhtiöiden henkilöstöt eivät kuulu henkilöstörahostojen piiriin. Voitto-palkkion määräytymiskriteerit vahvistetaan vuosittain. Voittopalkkiosirrot on vähennetty ennakkoarvioiden mukaisina tilikausien tuloksista.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ylimmän johdon eläkeikä määräytyy työeläkelain-säädännön mukaan, ellei eläkeikä ole erikseen sovittu 63 vuotta. LähiTa-piola Vahinkoyhtiö on ottanut henkilöstölleen lisäeläkevakuutuksen, jolla pa-rannetaan eläketurvaa. Etuuden piiriin kuuluvat kaikki ne, joiden työsuhte yhtiöryhmässä on alkanut ennen 1.1.2013. Tämän jälkeen alkaneissa työsuhteissa lisäeläke-etuutta ei ole. Lisäksi LähiTapiola Vahinkoyhtiössä on otettu maksuperusteinen lisäeläkevakuutus henkilöille, joilla on sovittu lakisäätei-sestä eläkeistä poikkeava eläkeikä. Maksettava eläke perustuu työnantajan maksamiin vakuutusmaksuihin ja niille kertyvään korkotuottoon.

Yhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja tämän sijaiselle tilikau-den 2023 aikana maksetut palkat ja palkkiot esitetään tilinpäätöksen liitetie-doissa. Lisäksi niistä ja palkitsemisperiaatteista kerrotaan tarkemmin palkit-semisraportissa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

6.4 Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista

LähiTapiola on 1,6 miljoonan asiakkaan omistama yhtiöryhmä, jolla on yli 170 toimipaikkaa. Ryhmässä työskentelee yli 3 900 henkilöä, joista noin puolet alueyhtiöissä ympäri Suomea. Liiketoiminnastamme voi lukea kappaleesta ”2 Tilikauden merkittävät tapahtumat”. Ryhmän rakenne on kuvattu kappaleessa ”6.1 LähiTapiola-ryhmän rakenne”.

LähiTapiolan selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista kattaa muusta toi-mintakertomuksesta ja tilinpäätöksestä poiketen seuraavat yhtiöt: LähiTa-piola Vahinkoyhtiö ja 19 alueellista vahinkovakuutusyhtiötä, LähiTapiola Hen-kiyhtiö, LähiTapiola Varainhoito -konsernin yhtiöistä LähiTapiola Varainhoito, LähiTapiola Kiinteistövarainhoito ja LähiTapiola Vaihtoehtorahastot sekä LähiTapiola Palvelut ja LähiTapiola Rahoitus. Varainhoito-konserniin kuuluva Seligson & Co Rahastoyhtiö on mukana hiilijalanjäljen laskennassa, mutta ei

muissa tunnusluvuissa. Suomen Vahinkovakuutus Oy (POP Vakuutus) on niin ikään huomioitu hiilijalanjäljen laskennassa, mutta ei selvityksen muissa sisäl-löissä.

6.4.1 Vastuullisuus LähiTapiolassa

Vastuullisuustyötämme ohjaavat LähiTapiolan ryhmästrategia ja Omistaja-tahto. Ydinliiketoimintomme, vakuuttaminen ja sijoittaminen, ovat myös vas-tuullisuustyömme tärkeimmät välineet. Tärkein tehtävämme on tarjota riittä-vää ja kohtuuhintaista vakuutusturvaa myös muuttuvien riskien maailmassa. Vastuullisuuden vaikuttavuuden parantaminen on yksi LähiTapiolan strate-giakauden 2022–2026 viidestä tavoitteesta. Haluamme olla vaikuttavan vas-tuullisuuden suunnannäyttävä toimialallamme, kaikkialla Suomessa.

LähiTapiolan vastuullisuusohjelma 2022–2026 määrittelee ryhmän yhteiset vastuullisuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet. Yhtiöryhmän johtoryh-män syyskuussa 2023 hyväksymä vastuullisuusohjelma kokoaa vuonna 2022 julkaistut vastuullisuustavoitteemme selkeämpään muotoon ja konkretisoi lä-hivuosien askeleita tavoitteiden saavuttamiseksi.

Haluamme lisätä vahinkojen ennaltaehkäisytyömme vaikuttavuutta. Uusista riskeistä erityisesti ilmasto-, mielenterveys- ja kyberriskit haastavat meitä ke-hittämään tuotteitamme ja palveluitamme. Kuluvalla strategiakaudella laa-dimme vastuullisen asiakas- ja riskinvalinnan sekä kumppanitoiminnan lin-jaukset, jotka uudistavat sekä vakuutus- että korvaustoimintaamme.

Vahvistamme asemaamme vastuullisena sijoittajana. Tavoitteemme on olla Suomen vastuullisin varainhoitaja ja kiinteistövarainhoitaja. Tulemme lisää-mään vastuullisuustavoitteet myös vakuutusyhtiöiden sijoitussuunnitelmiin.

Autamme asiakkaitamme sopeutumaan ilmastonmuutokseen. Tuemme ilmas-totutkimusta ja yritysten päästöjen vähentämistä. Tavoitteemme on saattaa sijoittamisen ja vakuuttamisen päästömmen nettonollaan vuoteen 2050 mennessä. Kaikki ryhmän yhtiöt ovat sitoutuneet saavuttamaan hiilineutraalisuu-den oman toiminnan osalta vuoden 2025 loppuun mennessä.

Tavoitteistamme ei tule totta ilman, että ne ovat osa jokaisen lähitapiolalai-sen työarkea. Siksi tuomme vastuullisuuden mukaan sekä johdon että henki-löstön palkitsemiseen. Omistaja-asiakkaidemme äänen saamme kuuluviin ke-hittämällä jatkuvasti hyvää keskinäistä hallintotapaa ja omistajaohjauksen toimivuutta.

6.4.2 Yleiset toimintaperiaatteet

Liiketoimintaperiaatteissamme (Code of Conduct) kuvataan toimintatavat, joita arvostamme ja toiminta, jota emme hyväksy. LähiTapiola-ryhmän yhteistyöperiaatteet kokoavat yhteen toimintaperiaatteet, joita odotamme kaikkien kumppaneidemme ja yhteistyötahojemme noudattavan. Periaatteet koskevat kaikkia ryhmän yhtiöitä ja ohjaavat jokaisen lähitapiolalaisen työtä.

LähiTapiola noudattaa hyvää hallintotapaa, joka perustuu vakuutus- ja rahoitusalaan koskevaan lainsäädäntöön, Finanssivalvonnan määräyksiin ja ohjeisiin sekä keskinäisille vakuutusyhtiöille soveltuviin suosituksiin listayhtiöiden hallinnointikoodista.

Olemme sitoutuneet ryhmänä YK:n ympäristöohjelman alaisiin kestäväen vakuuttamisen periaatteisiin (Principles for Sustainable Insurance). Periaatteet määrittelevät vakuutusalan roolin Pariisin ilmastopimuksen ja YK:n kestäväen kehityksen tavoitteiden toteuttamisessa. Varainhoito-konsernin yhtiöt ovat sitoutuneet YK:n tukemiin PRI:n vastuulliseen sijoittamisen periaatteisiin (Principles for Responsible Investment).

LähiTapiola Varainhoito -konserni on sitoutunut kansainväliseen varainhoitajien Net Zero Asset Managers -aloitteeseen, jonka tavoitteena on nollata hallinoidun sijoitusomaisuuden nettopäästöt. LähiTapiola Kiinteistövarainhoito on lisäksi sitoutunut kansainväliseen Net Zero Carbon Buildings -aloitteeseen, jonka tavoitteena on kiinteistöjen hiilineutraali energiankäyttö ja rakentaminen. Kiinteistövarainhoito osallistuu vuosittain kiinteistöalan GRESB-vastuullisuusvertailuun.

6.4.3 Ympäristöasiat

LähiTapiolan vastuullisuusohjelman, liiketoimintaperiaatteiden ja kestäväen vakuuttamisen periaatteiden mukaisesti edistämme ilmastomuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista sekä vähennämme oman toimintamme haitallisia ilmasto- ja ympäristövaikutuksia. Vakuutustuotteemme auttavat torjumaan omistaja-asiakkaisiimme kohdistuvia ilmastoriskejä. Raportoimme ilmastoriskien hallinnan nykytilasta TCFD:n (Task Force on Climate-Related Financial Disclosures) suositusten mukaisesti ryhmän vastuullisuusraportissa.

6.4.3.1 Ryhmän ilmastotavoitteet

Strategiakauden ilmastotavoitteemme on tarjota suomalaisia ratkaisuja ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja sen hillintään. Haluamme olla alueellinen kumppani ilmastomuutokseen sopeutumisessa, jotta voimme ennaltaehkäistä ilmastomuutoksesta aiheutuvia vahinkoja. Vakuuttajana ja sijoitta-

jana haluamme toimia vahvana kumppanina vihreässä siirtymässä. Lisäksi LähiTapiola-ryhmä on sitoutunut saattamaan sekä vakuuttamisen että ryhmän omien sijoitusten hiilidioksidipäästöt nettonollaan vuoteen 2050 mennessä. Omassa toiminnassamme tavoitteemme on olla hiilineutraali sekä suorissa (scope 1) että epäsuorissa päästöissä (scope 2) vuoden 2025 loppuun mennessä.

6.4.3.2 Hiilineutraali LähiTapiola 2025 ja ryhmän hiilijalanjälki 2023

Laskemme LähiTapiola-ryhmän hiilijalanjäljen kansainvälisen GHG-protokollan (Greenhouse Gas Protocol) mukaisesti. Laskenta kattaa kaikki ryhmän yhtiöt (pl. Turva) – myös POP Vakuutuksen, josta LähiTapiola osti enemmistöosuuden vuonna 2023.

Huomioimme hiilijalanjäljessä oman toimintamme suorat (scope 1) ja epäsuorat (scope 2) päästöt sekä LähiTapiolalle olennaiset muut epäsuorat päästöt (scope 3). Epäsuorissa päästöissä huomioimme esimerkiksi ostetut tuotteet ja palvelut, tuotantohyödykkeet (muun muassa investoinnit uudis- ja korjausrakentamiseen), matkustamisen, ulosvuokraamiemme kiinteistöjen käytön aikaiset päästöt sekä LähiTapiola Varainhoidon hallinnoimat osake- ja yrityslainasijoitukset, joiden kasvihuonekaasupäästöistä on saatavilla dataa.

Vuonna 2023 ryhmän hiilijalanjälki oli 121 650 hiilidioksidiekvivalenttitonnia (tCO_{2e}). Vuoteen 2022 verrattuna kokonaispäästöt laskivat 8 010 tCO_{2e} (-6 prosenttia). LähiTapiola-ryhmän merkittävimmät ilmastovaikutukset aiheutuvat LähiTapiolan omista sijoituksista (osake- ja yritysainasijoitukset), ostetuista tuotteista ja palveluista sekä ulosvuokrattujen sijoituskiinteistöjen käytön aikaisista päästöistä. Päästöjen vähentyminen vuoden 2022 tasosta johtui erityisesti sijoituskiinteistöjen uudis- ja korjausrakentamisen päästöjen vähentymisestä sekä ryhmän yhtiöiden sijoitusten hiili-intensiivisyyden pienentymisestä.

LähiTapiolan hiilineutraalisuuden tiekartta kuvaa toimenpiteet oman toimintamme (scope 1 ja 2) hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi. Tavoitteemme on vähentää pääosin työsuhteautoista aiheutuvia suoria hiilidioksidipäästöjä (scope 1) 37 prosenttia sekä pääosin toimitilojen ostoenergiasta aiheutuvia epäsuoria hiilidioksidipäästöjä (scope 2) 60 prosenttia vuoden 2025 loppuun mennessä vuoden 2021 tasosta. Päästövähennystoimimme ovat linjassa SBT-aloitteen (Science-based targets) kanssa. Seuraamme hiilineutraalisuustavoitteen edistymistä vuosittain hiilijalanjäljellä.

6.4.3.3 Sijoitustoiminta

Sijoitustoiminnalla on merkittävä rooli ryhmän yhtiöiden liiketoiminnassa. Pitkjänteisellä sijoitus- ja rahoitustoiminnalla autamme asiakkaitamme vaurastumaan ja varautumaan sekä rahoittamaan liiketoimintaansa. Samalla turvaamme ryhmän vakuutusyhtiöiden kyvyn maksaa korvauksia asiakkaille. LähiTapiolan vastuullisuusohjelman yksi keskeinen tavoite on ryhmän aseman vahvistaminen vastuullisena sijoittajana.

LähiTapiolan varainhoito- ja rahastoyhtiöt muodostavat Varainhoito-konsernin, jonka emoyhtiö on LähiTapiola Varainhoito. Vuoden 2023 organisaatiojärjestelyiden myötä LähiTapiola Varainhoidolla on vuoden 2024 alusta lähtien kolme tytäryhtiötä: LähiTapiola Kiinteistövarainhoito, LähiTapiola Vaihtoehtorahastot ja Seligson & Co Rahastoyhtiö.

LähiTapiola Varainhoito -konserni on sitoutunut varainhoitajien Net Zero Asset Managers -ilmastoaloitteeseen (NZAM), jonka tavoitteena on saattaa hallinnoidun sijoitusomaisuuden päästöt nettonollaan viimeistään vuoteen 2050 mennessä. Varainhoito-konserni on asettanut välitavoitteen hoitaa 46 prosenttia hallinnoidusta varallisuudesta aloitteen kokonaistavoitteen mukaisesti vuoteen 2030 mennessä. Vuonna 2023 Varainhoito-konserni raportoi ensimmäistä kertaa välitavoitteen toteutumisesta vuosittaisen PRI-raportoinnin yhteydessä. Tammikuussa 2023 LähiTapiola Varainhoito lanseerasi kaksi Pariisiin ilmastopimuksen mukaista, kestävää osakeindeksirahastoa.

LähiTapiola Kiinteistövarainhoito on sitoutunut kansainväliseen Net Zero Carbon Buildings -aloitteeseen (NZCB), jonka tavoitteena on kiinteistöjen energiankäytön ja rakentamisen päästöjen hiilineutraalisuus. Tavoitteena on sitoumuksen mukaisesti myös minimoida elinkaaren aikaiset päästöt panostamalla muun muassa kiinteistöjen energiatehokkuuteen.

Keväällä 2023 Varainhoito-konserni teki yhteiset kestävä sijoitustoiminnan periaatteet ja erillisen Ilmasto- ja kestävä kehitys -strategian. Periaatteet koskevat soveltuvin osin kaikkia omaisuusluokkia ja ne ovat osa salkunhoitajien työohjeita. Varainhoidon salkunhoitajat tekevät sijoituskohteista omaa kestävyysanalyysia taloudellisen analyysin rinnalla. Analyysia systematisoi yhtiön oma kestävyysanalyysityökalu, jonka avulla salkunhoitajat arvioivat muun muassa sijoituskohteen kestävyysriskejä ja -mahdollisuuksia sekä tarkastelevat yhtiökohtaisia taksonomiatietoja, hiilineutraalisuustavoitteita ja kestävä kehityksen tavoitteiden edistämistä. LähiTapiola Varainhoito kannustaa yrityksiä raportoimaan ilmatoriskeitä TCFD:n mukaan.

LähiTapiola Kiinteistövarainhoidon sijoitustoimintaa ohjaavat kestävä kiinteistösijoittamisen periaatteet. Periaatteissa on määritelty sijoitustoiminnassa huomioitavat ympäristöön, sosiaalisen vastuuseen ja hyvään hallintotapaan liittyvät seikat sekä arvioitavat ilmatorisakit. Uudisrakentamishankkeissa on lisäksi käytössä erillinen vastuullisen rakentamisen ohje.

Suurin osa LähiTapiola Kiinteistövarainhoidon tuottamista päästöistä aiheutuu vuokrattavien kiinteistöjen käytönaikaisesta energiankulutuksesta ja uudiskohteiden rakentamisesta. Vuonna 2023 lasketut päästöt olivat 13 300 ja 10 900 hiilidioksidiekvivalenttitonnia (tCO₂e). Kiinteistövarainhoito on sitoutunut olemaan hiilineutraali kiinteistöjen energiankäytön ja rakentamisen päästöjen osalta viimeistään vuonna 2030. Energiakäytön hiilineutraalisuustavoitteen yhtiö on asettanut vuoteen 2025.

LähiTapiola Kiinteistövarainhoito pyrkii systemaattisesti parantamaan hallinnoimiensa sijoituskiinteistöjen energiatehokkuutta. Vuodesta 2020 alkaen sijoituskiinteistöjen kiinteistösähkönä on käytetty päästötöntä sähköä. Vuonna 2023 käytössä oli tuuli- ja biovoimalla tuotettu sähkö. Yhtiö on sitoutunut kiinteistöalan energiatehokkuussopimukseen vuosille 2017–2025. Sopimusten tavoite on vähentää energiankäyttöä 7,5 prosenttia vuoteen 2025 mennessä vuoden 2015 vertailutasosta. Kiinteistövarainhoidon hallinnoiman kiinteistökannan energiankulutus vuonna 2023 oli 89 000 MWh (megawattitunti) kaukolämpöä, 64 000 MWh sähköä, 6 300 MWh kaukokylmää ja 492 000 m³ vettä.

6.4.4 Sosiaalinen vastuu ja henkilöstönäkökulmat

LähiTapiolan henkilöstöstrategia kattaa johtamiskulttuurin ja osaamisen kehittämisen, rekrytoinnin, palkitsemisen, sosiaalisen vastuun sekä henkilöstökokemuksen näkökulmat.

Vuonna 2023 jatkoimme tavoitteellista johtamis- ja toimintakulttuurimme kehittämistä ja lanseerasimme LähiTapiolan johtamislupaukset. Vuonna 2024 panostamme työyhteisötaitojen kehittämiseen. Jatkomona johtamislupauksille olemme luoneet työntekijälupaukset, joiden tavoitteena on entisestään parantaa yhteistyökulttuuriamme ryhmän strategisen tavoitteen mukaisesti.

Hyvinvoiva henkilöstö on toimintamme perusedellytys: korkea henkilöstökokemus mahdollistaa korkean asiakaskokemuksen. Mittaamme henkilöstökokemusta ROIHU-henkilöstötutkimuksella vuosittain. Ryhmän kokonaistulos vuonna 2023 oli 76,3 pistettä sadasta (vuonna 2022: 77,8). Tulos ylsi hyvälle AA+-tasolle, vaikka laski hieman. Tulos ylittää edelleen Suomen toimihenkilönormin selvästi (2023: 69,7).

Onnistumiskeskusteluilla varmistamme, että jokaisella elämänturvaajalla on hyvät lähtökohdat kehittyä työssään. Keskusteluissa esihenkilöt ja työntekijät määrittelevät yhdessä tulos- ja kehittymistavoitteet. Vuonna 2023 henkilöstö käytti keskimäärin 3,3 päivää kouluttautumiseen.

Ryhmän yhtiöillä on yhteiset periaatteet työkyvyn ylläpitämiseen ja tukemiseen. Työkykyjohtamisen tavoite on parantaa henkilöstön hyvinvointia, työkykyä sekä terveyttä ja turvallisuutta. Keskeinen työkykyjohtamisen työvälineemme on Pidä huolta -toimintamalli. Työkykyjohtamisen tukena käytämme EsihenkilöKompassi-työkalua, jossa tehtiin vuonna 2023 yhteensä 1 475 (2022: 1 609) tehtävää.

Sairauspoissaoloprosentti oli vuonna 2023 3,8 (4,8). Vuoden aikana tilastoitiin 76 työtapaturmaa (2022: 49), joista 44 sattui työmatkalla. Työtapaturmista aiheutuneita sairauspoissaolopäiviä oli yhteensä 28 (2022: 130).

LähiTapiolan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tavoite on saattaa tasa-arvo ja yhdenvertaisuus luontevaksi ja läpinäkyväksi osaksi ryhmän toimintakulttuuria sekä johtamista ja esihenkilötyötä. Arvioimme tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista henkilöstötutkimuksessa. Vuonna 2023 naisten osuus ryhmän henkilöstöstä nousi 66,9 prosenttiin (2022: 66,0). Johdon tehtävissä naisten osuus jatkoi lievää kasvua ja oli 33,1 prosenttia (2022: 30,6).

Tammikuussa 2024 käynnistimme Monimuotoinen, osallistava ja arvostava työyhteisö -projektin, jossa kartoitamme ryhmän monimuotoisuuden nyky- ja tahtotilan. Projektin tavoite on tuottaa monimuotoisuuden edistämisen toimenpidesuunnitelma, mittarit ja ehdotukset jatkotoimenpiteiksi.

6.4.4.1 Ihmisoikeudet

Liiketoimintaperiaatteissamme olemme sitoutuneet ihmisoikeuksien kunnioittamiseen sekä yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja monimuotoisuuden edistämiseen työyhteisössämme. Edellytämme ihmisoikeuksien kunnioittamista myös kumppaneiltamme, toimittajiltamme ja sijoituskohteiltamme. Emme hyväksy häirintää, syrjintää tai hyväksikäyttöä. Kohtelemme asiakkaitamme ja henkilöstöämme yhdenvertaisesti. Huolehdimme asiakkaiden tietoturvasta ja yksityisyydensuojasta.

6.4.4.2 Vaikuttavat lahjoitukset ja kumppanuudet

LähiTapiola on merkittävä valtakunnallinen ja alueellinen lahjoittaja. Vuonna 2023 ryhmän yhtiöt tukivat erilaisia yhteisöjä 3,2 miljoonalla eurolla.

Vaikuttavuuden lisäämiseksi määrittelimme hallitusten käyttörahastoista tehtäville yleishyödyllisille lahjoituksille yhteiset teemat vuosittain. Asiakkaillemme ja sidosryhmillemme merkitykselliset teemat tukevat vastuullisuustavoitteidemme saavuttamista. Vuonna 2023 teemat olivat arjen turvallisuus ja pelastustoiminta, kestävä ja viihtyisä lähiympäristö sekä henkisen hyvinvoinnin edistäminen ja mielenterveys.

Vuonna 2023 lahjoitimme 459 000 euroa mielen hyvinvointia tukeviin hankkeisiin ja matalan kynnyksen ennaltaehkäiseviä palveluita tarjoaville toimijoille. Lisäksi ohjasimme yhteensä 445 000 euroa paikallisyhteisöjen ja haja-asutusalueiden arjen turvallisuutta parantaviin hankkeisiin sekä vapaaehtoisen pelastustoiminnan turvaamiseen ympäri Suomen.

Vahvistamme vastuullisuustyöme vaikuttavuutta myös kumppanuusyhteistyöllä. Pitkäaikaisia yhteistyökumppaneitamme ovat muun muassa Suomen Punainen Risti, Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö sekä Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto. Vuonna 2023 aloitimme laajan yhteistyön Nuorten talous ja yrittäjyys NYT ry:n kanssa lasten ja nuorten taloustaitojen parantamiseksi.

Suomen Palloliiton pääyhteistyökumppanina edistämme lasten ja nuorten liikkumista. Alueyhtiömme tukevat lasten ja nuorten liikkumista paikallisesti useissa eri lajeissa. Vuonna 2023 tuimme lasten ja nuorten tavoitteellista urheilutoimintaa sekä vammaisten lasten ja nuorten mahdollisuuksia harrastaa: lahjoitimme 100 000 euroa Suomen Olympiarahaston Hetki on nyt! -varainhankintakampanjaan ja Paralympiarahaston Maailman arvokkain pelipaita -varainhankintakampanjaan.

6.4.5 Korruption ja lahjonnan torjunta

Päätöksentekomme perustuu objektiivisuuteen ja riippumattomuuteen. Pyrimme ehkäisemään korruptiota ja lahjontaa kaikessa toiminnassamme. Korruption ja lahjonnan torjunta sisältyy LähiTapiola-ryhmän liiketoimintaperiaatteisiin (Code of Conduct). Liiketoimintaperiaatteiden verkkokurssi oli pakollinen koko henkilöstölle vuonna 2023. Yhteensä 4 028 henkilöä suoritti kurssin, mikä vastaa 96,2 prosenttia koko henkilöstöstä. Suorituksissa on huomioitu työsuhteisten henkilöiden lisäksi edustajat.

6.4.5.1 Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen sekä kansainvälisten pakotteiden noudattaminen

Torjumme toiminnallamme harmaata taloutta ja heikennämme järjestäytyneen rikollisuuden toimintaedellytyksiä. Olemme sitoutuneet rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen ja noudatamme aiheeseen liittyvää

sääntelyä. Tunnemme asiakkaamme sääntelyn edellyttämällä tavalla ja osana riskienhallintaa noudattamme asiakasvalintakriteereitä. Seuraamme ja noudatamme kansainvälisiä finanssipakotteita sekä kansallisia varojen jäädytyspäätöksiä.

Koko henkilöstömme suorittaa verkkokurssit rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä sekä pakotteiden noudattamisesta osana perehdytystä. Henkilöstön, joiden työtehtäviin kuuluu tuntea rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä ja pakotteiden noudattamista koskevat säännökset, kertaavat kurssit vuosittain. Esihenkilöt ja ryhmän compliance-toiminto valvovat kurssien suorittamista vuosittain.

6.4.5.2 Vakuutusrikollisuuden torjunta

LähiTapiola-ryhmällä on yhteiset toimintaohjeet epäilyttävien liiketoimien tunnistamiseen. Ilmoitamme epäilyistä Rahanpesun selvittelykeskukselle ja tutkimme niitä myös sisäisesti. Teemme tiivistä yhteistyötä viranomaisten sekä ryhmän sisäisten toimijoiden kanssa. Kehitämme keinoja pakotteiden tehokkaampaan valvontaan sekä petosrikollisuuden ja rahaliikenteen valvonnan tehostamiseen ja automatisointiin.

Ryhmän Tutkimuspalvelut-yksikkö tutkii, torjuu ja ennaltaehkäisee yhtiöryhmään kohdistuvaa vakuutus- ja talousrikollisuutta. Tutkimuspalvelut-yksikkö raportoi johdolle säännöllisesti ja osallistuu myös sisäisten väärinkäytösten tutkintaan. Koulutamme lähitapiolalaisia petosrikosten ja muiden väärinkäytösten torjumiseen, epäilyttävien liiketoimien ja rahanpesun havaitsemiseen sekä asiakkaan tunnistamiseen ja valtuutuksen selvittämiseen.

6.4.5.3 Eturistiriidat ja sisäiset väärinkäytökset

Eturistiriitojen tunnistamisen ja ehkäisemisen yhteiset toimintaperiaatteemme kattavat ohjeet jääviydestä, sisäpiiriasioista, kilpailevasta toiminnasta, johdon palkitsemisesta, lahjoista ja vieraanvaraisuudesta sekä lähipiiri-liiketoimista. Varmistamme päätöksenteon asianmukaisuuden ja riippumattomuuden huolellisella päätöksentekomenettelyllä, vastuiden määrittelyllä sekä esteellisyyttä ja lähipiiritoimia koskevilla ohjeilla. Toimintaperiaatteiden ja ohjeiden noudattamisen valvonta on osa sisäistä valvontaa. Esihenkilöt ja compliance-toiminto valvovat periaatteiden sekä niihin liittyvien ohjeiden noudattamista ja raportoivat niiden vastaisesta toiminnasta. Vuonna 2023 koko henkilöstömme suoritti eturistiriitoja koskevan verkkokurssin, ja kurssi on myös pakollinen osa uusien henkilöstön ja hallinnon jäsenten perehdytystä.

Ryhmässä on käytössä ilmoituskanava sisäisten väärinkäytösten ja muiden epäkohtien sekä niiden epäilyjen ilmoittamiseen ilmoittajansuojelulain mukaisesti. Henkilöstön käytössä kanava on ollut vuodesta 2018 alkaen. Syksyllä 2023 ilmoituskanava avattiin myös ulkoisten sidosryhmien käyttöön. Ilmoituskanava mahdollistaa ilmoituksen tekemisen sekä anonyyminä että tunnistautuneena. Ryhmän sisältä tulleiden ilmoitusten määrä nousi merkittävästi vuonna 2023. Ulkoisilta sidosryhmiltä tulevien ilmoitusten määrä on tois- taiseksi ollut vähäinen.

Väärinkäytösepäilyt voivat nousta esiin myös esihenkilöiden työn tai säännöllisen – esimerkiksi sisäisen tarkastuksen suorittaman – seurannan yhteydessä. Sisäinen tarkastus käsittelee kaikki epäilykset väärinkäytöksistä luottamuk- sellisesti ja seuraa korjaavien toimenpiteiden tai seuraamusten toteutumista. Väärinkäytösepäilyjen määrästä ja sisällöllisestä kohdentumisesta raportoi- daan johdolle ja hallitukselle säännöllisesti.

6.4.6 Kestävä rahoitus ja taksonomiatiedot

Euroopan unionin kestävän rahoituksen sääntelyn kokonaisuuden tavoitteena on toteuttaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteita – erityisesti vihreää siirtymää kohti ilmastoneutraalia Eurooppaa. Kestävän rahoituksen sääntelyhankkeet vaikuttavat laajasti finanssialan yritysten toimintaan ja toiminnasta raportointiin.

Raportoimme kestävästä rahoituksesta taksonomia-asetuksen vaatimusten mukaisessa laajuudessa. Arvioimme kestävän rahoituksen tulevan sääntelyn vaikutukset ja laajennamme ryhmätason raportointia, kun velvoitteiden voimaantulo etenee. Merkittävimmät sääntelyhankkeet, jotka vaikuttavat tai tulevat vaikuttamaan LähiTapiola-ryhmän ja sen yhtiöiden toimintaan, ovat kestävyysraportointidirektiivi, taksonomia-asetus, tiedonantoasetus ja Sol- venssi II -direktiivin kestävyystekijöihin liittyvät muutokset.

6.4.6.1 Taksonomiatiedot

Raportoimme taksonomia-asetuksen, sen liitteiden ja sen delegoidun asetuk- sen vaatimat tiedot.

Vahinkovakuutuksen maksutulo

Vahinkovakuutus- ja jälleenvakuutus toimintaa koskevat taksonomia-asetuk- sen ilmastonmuutoksen sopeutumiseen liittyvät aktiviteetit 10.1. Vahinkova- kuutus: ilmastoon liittyvien uhkien merkintä ja 10.2 Jälleenvakuutus. Osasta vahinkovakuutuksia korvaamme luonnonilmiöihin liittyviä vahinkoja, kuten myrsky-, maastopalo- ja tulvavahinkoja. Vahinkovakuutustemme ehdoissa ei

ole erikseen rajattu korvauspiirin ulkopuolelle ilmastonmuutokseen liittyviä vahinkoja.

Raportoimme **taksonomiakelpoisena** (Liitteen X lomakkeen rivi A.2) kunkin vahinkovakuutusluokan maksutulosta vain sen osuuden, jonka perimme jonkun tai joidenkin delegoidun asetuksen lisäyksessä A mainittujen ilmastouhkien aiheuttamien vahinkojen varalta. Menevän ja tulevan jälleenvakuutuksen sekä tulevan jälleenvakuutuksen edelleenvakuutuksen maksutulo raportoidaan taksonomiakelpoisena ensivakuutuksen maksutulon vakuutusluokkakohdainten osuuksien mukaisesti. Olemme pystyneet tarkentamaan taksonomiakelpoisen vakuutusmaksutulon raportointia vuonna 2023 sekä myös vertailuvuoden osalta.

Vahinkovakuutuksen maksutulon **taksonomian mukaisena** (Liitteen X lomakkeen rivi A.1) raportointi edellyttää teknisten kriteerien ja vähimmäistason suojatoimien täyttymistä. Vähimmäistason suojatoimet edellyttävät YK:n yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden (UNGP) ihmisoikeuksien, korruption, verotuksen ja reilun kilpailun ohjeiden noudattamista. Olemme muun muassa sitoutuneet liiketoimintaperiaatteissamme varmistamaan ihmisoikeuksien kunnioittamisen ja toteutumisen kaikessa toiminnassamme.

LähiTapiolan vakuutustuotteet eivät kaikilta osin täytä vahinko- ja jälleenvakuutustoiminnalle asetettuja taksonomian mukaisuuden kriteerejä. Ilmastonmuutoksen sopeutumisen merkittävän edistämisen teknisen kriteeristön osalta nykyiset vakuutustuotteemme eivät täytä ilmatoriskien mallintamisen ja hinnoittelun teknisiä kriteerejä. Tämä johtuu siitä, että tariffeissa ei ole käytössä tulevaisuuteen suuntautuvia ilmastomalleja. Pyrimme jatkossa kehittämään vahinkovakuutustuotteitamme ja mahdollisuuksien mukaan kasvattamaan tekniset kriteerit täyttävää osuutta sekä ensi- että jälleenvakuutuksen maksutulosta.

Raportoimme LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätöksen vahinkovakuutuksen maksutulosta vahinko- ja jälleenvakuutusyhtiöille komission delegoiduissa asetuksissa määritellyn liitteen X mukaisella lomakkeella.

Liitteen X lomake: Vahinkovakuutus- ja jälleenvakuutusyritysten vakuutusten merkintää koskeva keskeinen tulosindikaattori

Taloudelliset toiminnot (1)	Ilmastonmuutoksen sopeutumisen merkittävä edistäminen			Ei merkittävää haittaa					Vähimmäistason suojatimet (10)
	Absoluuttiset vakuutusmaksut, vuosi 2023 (2)	Osuus vakuutusmaksuista, vuosi 2023 (3)	Osuus vakuutusmaksuista, vuosi 2022 (4)	Ilmastonmuutoksen hillintä (5)	Vesivaerrat ja merten luonnonvaerrat (6)	Kiertotalous (7)	Ympäristön pilaantumisen (8)	Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit (9)	
	MEUR	%	%	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E
A.1 Luokitusjärjestelmän mukaiset vahinkovakuutus- ja vahinkojälleenvakuutustoiminnot (ympäristön kannalta kestävä)	0,0	0,0 %	0,0 %	K	K	K	K	K	E
A.1.1 joista jälleenvakuutettuja	0,0	0,0 %	0,0 %	K	K	K	K	K	E
A.1.2 joista jälleenvakuutustoiminnasta johtuvia	0,0	0,0 %	0,0 %	K	K	K	K	K	E
A.1.2.1 joista jälleenvakuutettuja (edelleenvakuutus)	0,0	0,0 %	0,0 %	K	K	K	K	K	E
A.2 Luokitusjärjestelmäkelpoiset muttei ympäristön kannalta kestävä (muut kuin luokitusjärjestelmän mukaiset) vahinkovakuutus- ja vahinkojälleenvakuutustoiminnot	194,1	13,5 %	13,5 %						
B. Muut kuin luokitusjärjestelmäkelpoiset vahinkovakuutus- ja vahinkojälleenvakuutustoiminnot	1 240,5	86,5 %	86,5 %						
Yhteensä (A.1+A.2+B)	1 434,6	100,0 %	100,0 %						

”Vakuutusmaksut” sarakkeissa (2) ja (3) ilmoitetaan bruttovakuutusmaksutulona tai tapauksen mukaan vahinkovakuutus- ja jälleenvakuutustoimintaan liittyvänä liikevaihtona.

LähiTapiola-ryhmä ilmoittaa ”vakuutusmaksut” bruttovakuutusmaksutulona.

Vahinkovakuutus- ja jälleenvakuutustoiminta voidaan saattaa asetuksen (EU) 2020/852 mukaiseksi ainoastaan ilmastonmuutokseen sopeutumisen mahdollistavana toimintana. Sen vuoksi sarakkeessa (5) ilmoitetut tiedot ovat samat kaikkien vahinkovakuutus- ja/tai vahinkojälleenvakuutustoimintoja harjoittavien vakuutus- ja jälleenvakuutusyritysten osalta.

Sijoitustoiminta

Raportoimme LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätöksen sijoituksista vahinko- ja jälleenvakuutusyhtiöille komission delegoiduissa asetuksissa määriteltyjen liitteiden X ja XII mukaisilla lomakkeilla.

Raportoimme sijoitukset käyvin arvoin. Tiedonantovelvollisten kohdeyritysten osalta käytämme raportoinnissa kolmannelta osapuolelta hankittuja kestävyystietoja, jotka perustuvat kohdeyritysten raportoimiin kestävyystietoihin.

Keskeisen tulosindikaattorin nimittäjän erittelyssä muihin sijoituksiin luetaan suorat ja välilliset kiinteistö-sijoitukset, kiinteistövuokadolliset lainat, rahasto- ja muut yhteissijoitusmuotoiset sijoitukset, joita ei ole pystytty riittävällä tasolla läpivalaisemaan, rahastoissa oleva käteinen sekä muut sijoitukset, joita ei ole pystytty kohdistamaan muihin luokkiin.

Keskeisen tulosindikaattorin osoittajan erittelyä ympäristötavoitteittain ei pystytty raportoimaan, koska hankitut kestävyystiedot eivät sisällä siihen tarvittavaa tietoa.

Liitteen X lomake: Luokitusjärjestelmän mukaisten toimintojen rahoitukseen suunnattujen tai niihin liittyvien vakuutus- tai jälleenvakuutusyrityksen sijoitusten osuus kaikista sijoituksista

Vakuutus- tai jälleenvakuutusyritysten kaikkien sellaisten sijoitusten arvon painotettu keskiarvo, jotka on suunnattu luokitusjärjestelmän mukaisten taloudellisten toimintojen rahoitukseen tai jotka liittyvät niihin, suhteessa kaikkien keskeisen tulosindikaattorin kattamien omaisuuserien arvoon . Yrityksiin tehdyt sijoitukset painotetaan seuraavasti:	Vakuutus- tai jälleenvakuutusyritysten kaikkien luokitusjärjestelmän mukaisten toimintojen rahoitukseen suunnattujen tai niihin liittyvien sijoitusten painotettu keskimääräinen arvo. Yrityksiin tehdyt sijoitukset painotetaan seuraavasti:		
Liikevaihtoon perustuva: %	1,1 %	Liikevaihtoon perustuva: [rahamäärä]	116,0 MEUR
Pääomamenoihin perustuva: %	1,0 %	Pääomamenoihin perustuva: [rahamäärä]	100,2 MEUR
Keskeisen tulosindikaattorin kattamien omaisuuserien prosentiosuus vakuutus- tai jälleenvakuutusyritysten kaikista sijoituksista (kaikista hoidettavina olevista varoista). Lukuun ottamatta sijoituksia julkisyhteisöihin	87,3 %	Keskeisen tulosindikaattorin kattamien omaisuuserien rahallinen arvo. Lukuun ottamatta sijoituksia julkisyhteisöihin.	
Kattamisaste: %		Kattamisaste: [rahamäärä]	10 303,9 MEUR
Täydentävät lisätiedot: keskeisen tulosindikaattorin nimittäjän erittely			
Johdannaisten prosentiosuus kaikista keskeisen tulosindikaattorin kattamista omaisuuseristä	0,0 %	Johdannaisten arvo rahamäärinä: [rahamäärä]	0,1 MEUR
Direktiivin 2013/34/EU 19 a ja 29 a artiklan soveltamisalaan kuulumattomiin rahoitusalan yrityksiin ja muihin kuin rahoitusalan yrityksiin liittyvien vastuiden osuus kaikista keskeisen tulosindikaattorin kattamista omaisuuseristä:		Direktiivin 2013/34/EU 19 a ja 29 a artiklan soveltamisalaan kuulumattomiin rahoitusalan yrityksiin ja muihin kuin rahoitusalan yrityksiin liittyvien vastuiden arvo:	
Muut kuin rahoitusalan yritykset:	32,1 %	Muut kuin rahoitusalan yritykset: [rahamäärä]	3 312,2 MEUR
Rahoitusalan yritykset:	6,8 %	Rahoitusalan yritykset: [rahamäärä]	698,1 MEUR
Direktiivin 2013/34/EU 19 a ja 29 a artiklan soveltamisalaan kuulumattomiin EU:n ulkopuolisten maiden rahoitusalan yrityksiin ja muihin kuin rahoitusalan yrityksiin liittyvien vastuiden osuus kaikista keskeisen tulosindikaattorin kattamista omaisuuseristä:		Direktiivin 2013/34/EU 19 a ja 29 a artiklan soveltamisalaan kuulumattomiin EU:n ulkopuolisten maiden rahoitusalan yrityksiin ja muihin kuin rahoitusalan yrityksiin liittyvien vastuiden arvo:	
Muut kuin rahoitusalan yritykset:	20,3 %	Muut kuin rahoitusalan yritykset: [rahamäärä]	2 093,8 MEUR

Rahoitusalan yritykset:	4,2 %	Rahoitusalan yritykset: [rahamäärä]	430,7 MEUR
Direktiivin 2013/34/EU 19 a ja 29 a artiklan soveltamisalaan kuuluviin rahoitusalan yrityksiin ja muihin kuin rahoitusalan yrityksiin liittyvien vastuiden osuus kaikista keskeisen tulosindikaattorin kattamista omaisuuseristä:		Direktiivin 2013/34/EU 19 a ja 29 a artiklan soveltamisalaan kuuluviin rahoitusalan yrityksiin ja muihin kuin rahoitusalan yrityksiin liittyvien vastuiden arvo:	
Muut kuin rahoitusalan yritykset:	14,3 %	Muut kuin rahoitusalan yritykset: [rahamäärä]	1 473,9 MEUR
Rahoitusalan yritykset:	8,6 %	Rahoitusalan yritykset: [rahamäärä]	881,8 MEUR
Muihin vastapuoliin ja omaisuuseriin liittyvien vastuiden osuus kaikista keskeisen tulosindikaattorin kattamista omaisuuseristä:	38,2 %	Muihin vastapuoliin ja omaisuuseriin liittyvien vastuiden arvo:	3 937,9 MEUR
%		[rahamäärä]	
Osuus vakuutus- tai jälleenvakuutusyrityksen sijoituksista, jotka on suunnattu luokitusjärjestelmän mukaisten toimintojen rahoitukseen tai liittyvät niihin ja jotka eivät ole sijoituksia, joita pidetään niiden henkivakuutussopimusten osalta, joissa vakuutuksenottajat kantavat sijoitusriskin:	3,2 %	Vakuutus- tai jälleenvakuutusyrityksen sellaisten sijoitusten arvo, jotka on suunnattu luokitusjärjestelmän mukaisten toimintojen rahoitukseen tai liittyvät niihin ja jotka eivät ole sijoituksia, joita pidetään niiden henkivakuutussopimusten osalta, joissa vakuutuksenottajat kantavat sijoitusriskin:	326,4 MEUR
%		[rahamäärä]	
Kaikkien sellaisten sijoitusten arvo, joilla rahoitetaan ei-luokitusjärjestelmäkelpoisia taloudellisia toimintoja , suhteessa keskeisen tulosindikaattorin kattamien omaisuuserien kokonaisarvoon:	60,2 %	Kaikkien sellaisten sijoitusten arvo, joilla rahoitetaan ei-luokitusjärjestelmäkelpoisia taloudellisia toimintoja:	6 206,3 MEUR
%		[rahamäärä]	
Kaikkien sellaisten sijoitusten arvo, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmäkelpoisia mutta ei luokitusjärjestelmän mukaisia taloudellisia toimintoja , suhteessa keskeisen tulosindikaattorin kattamien omaisuuserien kokonaisarvoon:	34,8 %	Kaikkien sellaisten sijoitusten arvo, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmäkelpoisia mutta ei luokitusjärjestelmän mukaisia taloudellisia toimintoja:	3 585,2 MEUR
%		[rahamäärä]	
Täydentävät lisätiedot: Keskeisen tulosindikaattorin osoittajan erittely			
Direktiivin 2013/34/EU 19 a ja 29 a artiklan soveltamisalaan kuuluvien rahoitusalan yrityksiin ja muihin kuin rahoitusalan yrityksiin liittyvien luokitusjärjestelmän mukaisten vastuiden osuus kaikista keskeisen tulosindikaattorin kattamista omaisuuseristä:		Direktiivin 2013/34/EU 19 a ja 29 a artiklan soveltamisalaan kuuluviin rahoitusalan yrityksiin ja muihin kuin rahoitusalan yrityksiin liittyvien luokitusjärjestelmän mukaisten vastuiden arvo:	
Muut kuin rahoitusalan yritykset:		Muut kuin rahoitusalan yritykset: [rahamäärä]	
Liikevaihtoon perustuva: %:	1,0 %	Liikevaihtoon perustuva: [rahamäärä]	101,0 MEUR
Pääomamenoihin perustuva: %:	0,8 %	Pääomamenoihin perustuva: [rahamäärä]	85,7 MEUR
Rahoitusalan yritykset:		Rahoitusalan yritykset: [rahamäärä]	
Liikevaihtoon perustuva: %:	0,1 %	Liikevaihtoon perustuva: [rahamäärä]	15,1 MEUR
Pääomamenoihin perustuva: %:	0,1 %	Pääomamenoihin perustuva: [rahamäärä]	14,5 MEUR

<p>Osuus vakuutus- tai jälleenvakuutusyrityksen sijoituksista, jotka on suunnattu luokitusjärjestelmän mukaisten toimintojen rahoitukseen tai liittyvät niihin ja jotka eivät ole sijoituksia, joita pidetään niiden henkivakuutus sopimusten osalta, joissa vakuutuksenottajat kantavat sijoitusriskin:</p> <p>Liikevaihtoon perustuva: % 0,8 % Pääomamenoihin perustuva: % 0,6 %</p>	<p>Vakuutus- tai jälleenvakuutusyrityksen sellaisten sijoitusten arvo, jotka on suunnattu luokitusjärjestelmän mukaisten toimintojen rahoitukseen tai liittyvät niihin ja jotka eivät ole sijoituksia, joita pidetään niiden henkivakuutus sopimusten osalta, joissa vakuutuksenottajat kantavat sijoitusriskin:</p> <p>Liikevaihtoon perustuva: [rahamäärä] 82,5 MEUR Pääomamenoihin perustuva: [rahamäärä] 66,3 MEUR</p>
<p>Muihin vastapuoliin ja omaisuuseriin liittyvien luokitusjärjestelmän mukaisten vastuiden osuus kaikista keskeisen tulosindikaattorin kattamista omaisuuseristä:</p> <p>Liikevaihtoon perustuva: % 0,0 % Pääomamenoihin perustuva: % 0,0 %</p>	<p>Muihin vastapuoliin ja omaisuuseriin liittyvien luokitusjärjestelmän mukaisten vastuiden arvo suhteessa kaikkiin keskeisen tulosindikaattorin kattamiin omaisuuseriin:</p> <p>Liikevaihtoon perustuva: [rahamäärä] 0,0 MEUR Pääomamenoihin perustuva: [rahamäärä] 0,0 MEUR</p>
<p>Keskeisen tulosindikaattorin osoittajan erittely ympäristötavoitteittain</p>	
<p>Luokitusjärjestelmän mukaiset toiminnot – edellyttäen, että ”ei merkittäviä haittavaikutuksia” -periaatetta ja sosiaalisia suoja-toimia koskeva arviointi on myönteinen:</p>	
<p>(1) Ilmastonmuutoksen hillintä:</p> <p>Liikevaihto: % - % Pääomamenot: % - %</p>	
<p>2) Ilmastonmuutokseen sopeutuminen:</p> <p>Liikevaihto: % - % Pääomamenot: % - %</p>	

Liitteen XII vakiolomakkeet 8 artiklan 6 ja 7 kohdassa tarkoitettua tiedonantoa varten
Lomake 1: Ydinvoimaan ja fossiilisiin kaasuihin liittyvät toiminnot

Rivi	Ydinenergiaan liittyvät toiminnot	
1.	Yritys toteuttaa tai rahoittaa sellaisiin innovatiivisiin sähköntuotantolaitoksiin liittyvää tutkimusta, kehittämistä, demonstrointia ja käyttöönottoa, jotka tuottavat energiaa ydinreaktion avulla siten, että polttoainekierrosta aiheutuu mahdollisimman vähän jätettä, tai sillä on tällaiseen toimintaan liittyviä vastuita.	EI
2.	Yritys toteuttaa tai rahoittaa sähkön tai prosessilämmön tuottamiseen tarkoitettujen uusien ydinlaitosten rakentamista ja turvallista käyttöä, myös kaukolämpöä tai teollisia prosesseja, kuten vedyn tuotantoa, varten sekä niiden turvallisuuden parantamista, käyttäen parasta käytettävissä olevaa teknologiaa, tai sillä on tällaiseen toimintaan liittyviä vastuita.	EI
3.	Yritys toteuttaa tai rahoittaa olemassa olevien sähköä tai prosessilämpöä tuottavien ydinlaitosten turvallista toimintaa, myös kaukolämpöä tai teollisia prosesseja, kuten vedyn tuotantoa ydinenergiasta, varten sekä niiden turvallisuuden parantamista, tai sillä on tällaiseen toimintaan liittyviä vastuita.	EI
Fossiiliseen kaasuun liittyvät toiminnot		
4.	Yritys toteuttaa tai rahoittaa fossiilisia kaasumaisia polttoaineita käyttävien sähköntuotantolaitosten rakentamista tai toimintaa, tai sillä on tällaiseen toimintaan liittyviä vastuita.	EI
5.	Yritys toteuttaa tai rahoittaa fossiilisia kaasumaisia polttoaineita käyttävien yhdistettyjen lämpöä tai jäähdytystä ja sähköä tuottavien laitosten rakentamista, kunnostamista ja käyttöä, tai sillä on tällaiseen toimintaan liittyviä vastuita.	EI
6.	Yritys toteuttaa tai rahoittaa fossiilisia kaasumaisia polttoaineita käyttävien lämpöä tai jäähdytystä tuottavien laitosten rakentamista, kunnostamista ja käyttöä, tai sillä on tällaiseen toimintaan liittyviä vastuita.	EI

Liitteen XII lomakkeen 1 tietojen osalta emme ole tunnistaneet luokitusjärjestelmän mukaisten vahinkovakuutus- ja vahinkojälleenvakuutustoimintojen maksutuloon liittyen yhteyksiä lomakkeessa mainittuihin toimintoihin. Sijoitustoiminnan osalta raportoinnin edellyttämistä tarkentavia tietoja ei toistaiseksi ole saatavilla tiedontoimittajilta.

6.4.7 Kestävyyseriskien hallinta

Riskienhallintamme tavoite on pitää yllä omistaja-asiakkaiden taloudellista turvaa ja tukea liiketoimintamme tavoitteiden toteutumista. Riskienhallintaa ohjaa ryhmän yhtiöiden hallitusten hyväksymä riskienhallintapolitiikka, jossa kuvataan yleiset periaatteet, käsitteet, pääalueet, prosessit sekä toteuttamisen ja valvonnan vastuut. Päivitämme riskienhallintapolitiikan vuosittain tai silloin, kun liiketoiminnan olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Kestävyyseriskillä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella saattaisi olla sijoituksen arvoon, vastuun arvoon, yhtiön ansaintaan tai maineeseen liittyvä kielteinen vaikutus. Kestävyyseriskit realisoituvat olemassa olevien riskiluokkien kautta.

Vuonna 2023 toteutimme ryhmän ja yhtiöiden kestävyseriskien kartoituksen ja riskienhallintatoimenpiteiden määrittelyn osana liiketoiminnan riskikartoituksia. Raportoimme kartoitusten tulokset ryhmän riskienhallintakomitealle ja yhtiöiden hallituksille. Ryhmätason kartoituksessa merkittävimmiksi kestävyseriskeiksi tunnistimme sijoituksiin kohdistuvat ilmastonmuutoksen transiio- eli siirtymäriskit, ilmastonmuutoksen fyysiset riskit vahinkovakuutus toiminnassa sekä kyber- ja tietosuojariskit.

Sijoitustoiminnan siirtymäriskit ovat seurausta siirtymisestä päästöneutraaliin talouteen. LähiTapiola-ryhmän vakuutusyhtiöillä on merkittävä määrä sijoituksia toimialoilla, jotka potentiaalisesti altistuvat ilmastonmuutosriskeille ja erityisesti siirtymäriskeille. Ryhmän varainhoitoyhtiöt ovat integroineet kestävyystekijöitä sijoitusprosesseihin kunkin omaisuusluokan tai sijoitusmallin erityispiirteet huomioon ottaen. Tämä tarkoittaa muun muassa kestävyystekijöiden huomioimista arvopaperi- ja rahastoalannoissa. Seuraamme säännöllisesti sijoitusten kestävyystekijöitä ja niiden kehitystä. Kehitämme kestävyystekijöiden integrointia sijoitusprosessiin ja siihen liittyvää raportointia.

Vaikka Suomessa ilmastonmuutoksen fyysisten vaikutusten oletetaan toteutuvan monia muita maita pienempinä, luonnonilmiöiden aiheuttamat vahingot kasvattavat vahinkovakuutusyhtiöiden korvausmenoa ja sen myötä maksujen korotuspaine kasvaa pitkällä aikavälillä. Ilmastonmuutoksen myötä etenkin myrsky- ja tulvariskien oletetaan kasvavan tulevaisuudessa, mikä vaikuttaa erityisesti metsä- ja rakennusvakuutuksiin.

Vuonna 2023 kehitimme ryhmän liiketoimintaan kohdistuvien kestävyseriskien ja erityisesti ilmastonmuutosriskien vaikutusten arviointia yhtiöiden ja ryhmän

omissa riski ja vakavaraisuusarvioissa (ORSA-raportit). Sijoituksiin kohdistuvien ilmastonmuutosriskien laadullisen arvioinnin ohella arvioimme sijoitusten määrällistä altistumista siirtymäriskeille sekä epäjärjestyksessä tapahtuvan hiilineutraaliin talouteen siirtymisen (disorderly transition) vaikutusta sijoitusten arvoon. Vakuutusliiketoiminnan osalta arvioimme laadullisesti LähiTapiola-ryhmän maksutuloltaan suurimpiin vakuutuslajeihin kohdistuvia ilmastonmuutoksen fyysisiä riskejä.

LähiTapiolaan kohdistuu riskejä myös silloin, jos lainsäädännön ja sääntelyn mukaisen toiminnan järjestämisessä epäonnistutaan. Huolehdimme henkilöstön osaamisesta esimerkiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen, korruption ja lahjonnan torjunnan sekä sisäpiirisääntelyn osalta. Kyber- ja tietosuojariskeihin varaudumme riittävällä resursoinnilla, kumppanuuksilla, ohjeistuksella ja koulutuksilla.

Yhteiskunnan ja asiakkaidemme vastuullisuuteen ja kestävään kehitykseen liittyvät odotukset kasvavat. Odotusten lunastamatta jättäminen voi aiheuttaa ryhmälle maineriskin. Myös uudet nousevat riskit kuten geopolitiinen epävakaus tai moninaiset turvallisuusuhat ovat muodostuneet ja voivat tulevaisuudessa muodostua liiketoiminnalle yhä merkittävimmiksi. Tyypillistä nouseville riskeille on, että niiden vaikutusten arviointi on epävarmaa ja mittaaminen vaikeaa. Nousevien riskien tunnistaminen on kytketty ryhmässämme merkittävimpien riskien kartoittamiseen ja raportointiin prosesseihin.

Kartoitamme sosiaaliseen vastuuseen, henkilöstöön, ihmisoikeuksiin sekä korruption ja lahjonnan torjuntaan liittyvät riskit säännöllisesti osana liiketoiminnan riskikartoituksia. Henkilöstöriskinä on esimerkiksi osaamisen hallinta nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Hallitsemme henkilöstöriskejä muun muassa henkilöstötutkimuksilla, ilmapiirimittauksilla, koulutussuunnitelmilla ja osaamistesteillä. Ihmisoikeusriskejä voi ilmetä ulkoistuksissa ja pitkissä toimitusketjuissa. Näitä riskejä hallitsemme sopimusmenettelyillä, säännöllisillä auditoinneilla ja taustaselvityksillä sekä harmaata taloutta torjuvilla toimenpiteillä.

LähiTapiola-ryhmän riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa sekä vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevassa kertomuksessa, jotka julkaistaan osoitteessa www.lahitapiola.fi.

6.4.8 Vastuullisuusraportti

Kerromme lisää LähiTapiola-ryhmän vastuullisuudesta ja vuoden 2023 toiminnasta erillisessä vastuullisuusraportissa, joka julkaistaan osoitteessa www.lahitapiola.fi.

7 Ehdotus voiton käyttämisestä

Hallituksen esitys

Hallitus ehdottaa Vahinkoyhtiön yhtiökokoukselle, että vuoden 2023 tilikauden 74 602 028,83 euron voitto siirretään varmuusrahastoon ja sieltä käyttörahastoon 1 500 000,00 euroa.

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma sen jälkeen oheisen taulukon mukaisesti.

Oma pääoma ehdotuksen jälkeen:

Oma pääoma, eur.	1 773 176 176,76
Pohjarahasto	8 641 380,35
Arvonkorotusrahasto	85 090,31
Varmuusrahasto	1 758 839 638,71
Käyttörahassto	5 610 067,39

Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2023

8 Konsernitilinpäätös, LähiTapiola-ryhmä

8.1 Tuloslaskelma, LähiTapiola-ryhmä

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA - VAHINKOVAKUUTUS	Liite	1.1.2023-31.12.2023	1.1.2022-31.12.2022
Vakuutusmaksutuotot			
Vakuutusmaksutulo	K1	1 434 617 541,46	1 333 483 936,06
Jälleenvakuuttajien osuus		-56 361 183,26	-47 886 933,19
Vakuutusmaksutulo omalla vastuulla		1 378 256 358,20	1 285 597 002,87
Vakuutusmaksuvastuun muutos			
Liiketoimintasiirron osuus		0,00	1 220 840,79
Kokonaismuutos		-26 188 719,58	-15 417 699,00
Jälleenvakuuttajien osuus			
Kokonaismuutos		-2 042 557,75	542 916,19
Vakuutusmaksuvastuun muutos yhteensä		-28 231 277,33	-13 653 942,02
Vakuutusmaksutuotot yhteensä		1 350 025 080,87	1 271 943 060,85
Korvauskulut			
Maksetut korvaukset		-1 081 098 952,87	-927 623 748,24
Jälleenvakuuttajien osuus		36 398 420,90	28 560 280,65
Maksetut korvaukset omalla vastuulla		-1 044 700 531,97	-899 063 467,59
Korvausvastuun muutos			
Liiketoimintasiirron osuus		0,00	11 589 084,01
Kokonaismuutos		200 680 389,38	-3 330 931,41
Jälleenvakuuttajien osuus			
Liiketoimintasiirron osuus		0,00	-236 533,13
Kokonaismuutos		-20 831 179,84	18 120 569,14
Korvausvastuun muutos yhteensä		179 849 209,54	26 142 188,61
Korvauskulut yhteensä		-864 851 322,43	-872 921 278,98
Liikekulut	K3	-304 902 079,05	-289 026 326,29
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta		180 271 679,39	109 995 455,58
Tasoitusmäärän muutos			
Liiketoimintasiirron osuus		0,00	118 512,77
Kokonaismuutos		-103 443 849,06	-5 514 659,00
Tasoitusmäärän muutos yhteensä		-103 443 849,06	-5 396 146,23
Vakuutustekninen kate	K2	76 827 830,33	104 599 309,35

VAKUUTUSTEKINEN LASKELMA - HENKIVAKUUTUS	Liite	1.1.2023-31.12.2023	1.1.2022-31.12.2022
Vakuutusmaksutulo omalla vastuulla			
Vakuutusmaksutulo	K1	333 412 040,77	428 743 202,24
Jälleenvakuuttajien osuus		-3 701 610,75	-3 586 617,84
Vakuutusmaksutulo omalla vastuulla yhteensä		329 710 430,02	425 156 584,40
Sijoitustoiminnan tuotot	K4	221 716 219,47	196 332 388,48
Sijoitusten arvonkorotus	K4	174 330 238,34	21 284 874,96
Korvauskulut			
Maksetut korvaukset	K2	-376 128 368,87	-370 962 814,49
Jälleenvakuuttajien osuus		467 149,53	1 314 274,63
Maksetut korvaukset omalla vastuulla		-375 661 219,34	-369 648 539,86
Korvausvastuun muutos			
Kokonaismuutos		21 493 540,00	2 141 423,00
Korvausvastuun muutos yhteensä		21 493 540,00	2 141 423,00
Korvauskulut yhteensä		-354 167 679,34	-367 507 116,86
Vakuutusmaksuvastuun muutos			
Kokonaismuutos		-64 946 879,87	333 357 279,95
Vakuutusmaksuvastuun muutos yhteensä		-64 946 879,87	333 357 279,95
Liikekulut	K3	-51 308 280,45	-52 483 784,15
Sijoitustoiminnan kulut	K4	-121 214 377,95	-144 530 531,15
Sijotusten arvonkorotuksen oikaisu	K4	-63 150 576,98	-338 549 746,79
Vakuutustekninen tulos		70 969 093,24	73 059 948,84
MUU KUIN VAKUUTUSTEKINEN LASKELMA			
Vahinkovakuutuksen vakuutustekninen kate		76 827 830,33	104 599 309,35
Henkivakuutuksen vakuutustekninen tulos		70 969 093,24	73 059 948,84
Sijoitustoiminnan nettotuotot vahinkovakuutuksessa			
Sijoitustoiminnan tuotot vahinkovakuutuksessa	K4	357 326 466,87	351 791 932,72
Sijoitustoiminnan kulut vahinkovakuutuksessa	K4	-160 956 171,07	-372 860 340,70
Sijoitustoiminnan nettotuotot vahinkovakuutuksessa yhteensä		196 370 295,80	-21 068 407,98
Muut tuotot			
Konsernireservin vähennys		386 487,14	0,00
Muut		199 443 617,00	126 984 919,32
Muut tuotot yhteensä	K4	199 830 104,14	126 984 919,32
Muut kulut			
Konserniliikearvon poisto		-9 388 417,74	-3 988 249,34
Muut		-164 657 820,15	-79 088 433,32
Muut kulut yhteensä	K4	-174 046 237,89	-83 076 682,66
Voitto (tappio) varsinaisesta toiminnasta		369 951 085,62	200 499 086,87
Osuus osakkuusyritysten voitoista (tappioista)		-9 013 949,16	-4 631 026,45
Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		360 937 136,46	195 868 060,42
Tuloverot			
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot		-84 160 231,27	-44 392 511,12
Laskennalliset verot		104 363,56	69 720,68
Tuloverot yhteensä		-84 055 867,71	-44 322 790,44
Vähemmistöosuudet		-4 800 106,21	-10 646 165,24
Tilikauden voitto (tappio)		272 081 162,54	140 899 104,74

8.2 Tase, LähiTapiola-ryhmä

VASTAAVAA	Liite	31.12.2023	31.12.2022
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		1 840 018,54	2 572 320,95
Liikearvo		400 000,00	800 000,00
Konserniliikearvo		46 781 561,96	11 653 178,32
Muut pitkävaikutteiset menot	K9	83 598 214,09	86 552 130,43
Ennakkomaksut		47 854 011,87	23 381 753,35
Aineettomat hyödykkeet yhteensä		180 473 806,46	124 959 383,05
Sijoitukset			
Kiinteistösjoitukset			
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	K5	1 349 171 717,65	1 304 833 021,84
Kiinteistösjoitukset yhteensä	K6	1 349 171 717,65	1 304 833 021,84
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyrietyksissä			
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		7 097 056,07	7 097 056,07
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrietyksissä		36 418 928,84	45 432 878,00
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisyrietyksiltä		19 671 011,01	21 721 011,01
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyrietyksissä yhteensä	K7	63 186 995,92	74 250 945,08
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	K7	4 685 255 802,65	4 395 356 545,67
Rahoitusmarkkinavälineet	K7	1 096 509 841,85	1 342 016 553,87
Kiinnelainasaamiset		413 670 652,85	463 750 999,54
Muut lainasaamiset	K8	461 021 776,66	323 531 095,90
Talletukset		17 500 000,00	3 000 000,00
Muut sijoitukset		342 213,95	424 090,21
Muut sijoitukset yhteensä		6 674 300 287,96	6 528 079 285,19
Jälleenvakuutustalletesaamiset		626 806,96	637 683,90
Sijoitukset yhteensä		8 087 285 808,49	7 907 800 936,01
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset	K10	2 855 617 571,47	2 683 318 734,47
Saamiset			
Ensilvakuutustoiminnasta			
Vakuutuskenottajilta		279 021 682,69	243 337 322,51
Jälleenvakuutustoiminnasta		23 593 708,97	14 622 351,33
Osamaksusaamiset		455 948 203,18	526 974 687,24
Muut saamiset		85 833 627,92	97 004 538,62
Laskennallinen verosaaminen	K14	2 015 504,54	2 015 504,54
Saamiset yhteensä		846 412 727,30	883 954 404,24
Muu omaisuus			
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto		9 986 525,15	10 783 649,37
Muut aineelliset hyödykkeet	K9	122 211 833,25	88 766 691,36
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		132 198 358,40	99 550 340,73
Rahat ja pankkisaamiset		485 245 651,42	662 658 379,49
Muu omaisuus		252 722 449,27	298 083 138,61
Muu omaisuus yhteensä		870 166 459,09	1 060 291 858,83
Siirtosaamiset			
Korot ja vuokrat		18 124 876,06	14 900 774,75
Muut siirtosaamiset		85 780 140,25	63 384 137,73
Siirtosaamiset yhteensä		103 905 016,31	78 284 912,48
Vastaavaa yhteensä		12 943 861 389,12	12 738 610 229,08

VASTATTAVAA	Liite	31.12.2023	31.12.2022
Oma pääoma			
Pohjarahasto		8 641 380,35	8 641 380,35
Arvonkorotusrahasto		1 432 326,43	1 432 326,43
Muut rahastot			
Muut rahastot		1 689 847 677,29	1 680 720 715,92
Verotusperusteisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus		1 377 422,52	1 764 500,58
Muut rahastot yhteensä		1 691 225 099,81	1 682 485 216,50
Konsernin edellisten tilikausien voitto/tappio		-29 172 083,71	-49 118 388,94
Konsernin tilikauden voitto/tappio			
Konsernin tilikauden voitto/tappio		272 081 162,54	140 899 104,74
Tilikauden voittoon sisältyvä osuus poistoeron ja verotusperusteisten varausten muutoksesta		387 078,07	279 259,73
Tilikauden voittoon sisältyvä osuus muiden keskinäisten vakuutusyhtiöiden tilikauden tuloksesta		-210 058 855,36	-111 270 825,55
Konsernin tilikauden voitto/tappio yhteensä		62 409 385,25	29 907 538,92
Keskinäisten vakuutusyhtiöiden oma pääoma		1 587 648 993,78	1 379 848 757,25
Oma pääoma yhteensä	K11	3 322 185 101,91	3 053 196 830,51
Pääomalainat		0,00	99 934 733,33
Vähemmistöosuudet		150 761 836,85	122 902 113,31
Konsernireservi		4 600,00	4 600,00
Vakuutustekninen vastuuelka			
Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksuvastuu		510 421 349,96	460 182 301,01
Jälleenvakuuttajien osuus		-11 024 114,37	-11 963 550,13
Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksuvastuu yhteensä		499 397 235,59	448 218 750,88
Henkivakuutuksen vakuutusmaksuvastuu		1 460 117 409,89	1 540 152 415,02
Henkivakuutuksen vakuutusmaksuvastuu yhteensä		1 460 117 409,89	1 540 152 415,02
Vahinkovakuutuksen korvausvastuu	K13	2 229 735 446,53	2 385 786 299,05
Jälleenvakuuttajien osuus		-43 339 925,44	-55 304 483,19
Vahinkovakuutuksen korvausvastuu yhteensä		2 186 395 521,09	2 330 481 815,86
Henkivakuutuksen korvausvastuu		666 384 883,00	687 861 050,00
Henkivakuutuksen korvausvastuu yhteensä		666 384 883,00	687 861 050,00
Vahinkovakuutuksen tasoitusmäärä		1 057 470 393,43	953 931 777,00
Vakuutustekninen vastuuelka yhteensä		5 869 765 443,00	5 960 645 808,76
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuelka			
Vakuutustekninen vastuuelka		2 825 071 415,00	2 680 106 903,00
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuelka yhteensä		2 825 071 415,00	2 680 106 903,00
Pakolliset varaukset			
Muut pakolliset varaukset	K14	2 400 353,09	2 015 691,18
Pakolliset varaukset yhteensä		2 400 353,09	2 015 691,18
Jälleenvakuustallettevelat		1 314 248,55	1 268 876,17
Velat	K16		
Ensivakuutustoiminnasta		34 819 772,73	33 308 541,32
Jälleenvakuutustoiminnasta		8 154 675,65	9 720 692,85
Joukkovelkakirjalainat		180 000 000,00	180 000 000,00
Lainat rahoituslaitoksilta		79 860 891,16	160 525 203,80
Muut velat		353 237 558,32	336 845 266,51
Laskennalliset verovelat	K15	550 756,53	619 519,36
Velat yhteensä		656 623 654,39	721 019 223,84
Siirtovelat		115 734 736,33	97 515 448,98
Vastattavaa yhteensä		12 943 861 389,12	12 738 610 229,08

8.3 Epäsuora rahoituslaskelma, LähiTapiola-ryhmä

Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto varsinaisesta toiminnasta	276 881 268,75	151 545 269,98
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	54 084 146,24	-317 206 994,43
Liiketoimintasiirron osuus	0,00	-12 691 904,44
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset	-206 644 441,65	565 894 900,56
Pakollisten varausten muutos	384 661,91	-82 790,53
Suunnitelman mukaiset poistot	126 812 133,44	102 518 882,77
Muut oikaisut	135 052 391,97	-13 511 777,53
<i>Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta</i>	386 570 160,66	476 465 586,38
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	11 921 573,11	-55 548 805,77
Liiketoimintasiirron osuus	0,00	-138 638,46
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	29 969 090,30	-2 637,33
<i>Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja</i>	428 460 824,07	420 775 504,82
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-65 059 555,82	-3 500 000,00
Maksetut välittömät verot	-84 160 231,27	-44 392 511,12
Liiketoiminnan rahavirta	279 241 036,98	372 882 993,70
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-107 396 446,48	-210 411 479,91
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	14 167 395,32	61 404 288,41
Vähemmistöosuuden lisäys/vähennys	23 059 617,11	12 824 405,85
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-207 356 706,52	-106 318 573,20
Investointien rahavirta	-277 526 140,57	-242 501 358,85
Rahoituksen rahavirta		
Lainojen nostot	755 000 000,00	71 200,00
Lainojen takaisinmaksut	-931 034 733,33	-30 200 000,00
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako	-3 092 891,15	-2 432 413,00
Rahoituksen rahavirta	-179 127 624,48	-32 561 213,00
Rahavarojen muutos	-177 412 728,07	97 820 421,85
Rahavarat tilikauden alussa	662 658 379,49	564 837 957,64
Rahavarat tilikauden lopussa	485 245 651,42	662 658 379,49

8.4 Tunnusluvut, LähiTapiola-ryhmä

	M€				
	2023	2022	2021	2020	2019
Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Liikevoitto	494,2	194,0	387,9	174,5	235,5
Kokonaistulos	628,3	-469,9	773,9	222,5	560,1
Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitus- sidonnaista vakuutusta prosentteina (käyvin arvoin)	6,0	-3,8	8,1	2,8	7,6
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	3 912	3 682	3 639	3 613	3 534
Vahinkovakuutustoiminnan taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	1 434,6	1 333,5	1 293,9	1 300,2	1 220,8
Vahinkosuhte ilman perustekorkokulua prosentteina	63,1	67,9	71,5	73,8	74,1
Vahinkosuhte prosentteina	64,1	68,6	72,8	75,5	76,1
Liikekulusuhte prosentteina	22,6	22,7	20,3	21,2	22,8
Yhdistetty kulusuhte ilman perustekorkokulua prosentteina	85,7	90,6	91,8	95,0	96,9
Yhdistetty kulusuhte prosentteina	86,6	91,4	93,1	96,7	98,9
Tasotusmäärä tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa	1 057,5	953,9	948,4	945,9	951,2
Henkivakuutustoiminnan taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	333,4	428,7	480,4	434,0	616,3
Liikekustannussuhte prosentteina kuormitustulosta	95,4	101,7	108,8	123,7	129,1

8.5 Liitetiedot, LähiTapiola-ryhmä

8.5.1 Tuloslaskelman liitteet, LähiTapiola-ryhmä

	2023	2022
K1. Vahinko- ja henkivakuutuksen vakuutusmaksutulo		
Vahinkovakuutus		
Ensivakuutus		
Kotimaasta	1 406 628 019,26	1 307 692 700,31
Muista valtioista	1 436 481,91	0,00
Ensivakuutus yhteensä	1 408 064 501,17	1 307 692 700,31
Jälleenvakuutus	26 553 040,29	25 791 235,75
<i>Yhteensä</i>	1 434 617 541,46	1 333 483 936,06
Henkivakuutus		
Ensivakuutus		
Kotimaasta	333 412 040,77	428 743 202,24
Ensivakuutus yhteensä	333 412 040,77	428 743 202,24
<i>Yhteensä</i>	333 412 040,77	428 743 202,24
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	1 768 029 582,23	1 762 227 138,30
K1.1 Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät		
	2023	2022
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	3 875 555,94	3 495 494,93
Jakojärjestelmämaksut	63 847 391,15	54 970 727,65
Vakuutusmaksuvero	254 569 940,98	235 718 707,55
Palosuojelumaksu	3 714 188,13	3 594 434,22
Liikenneturvallisuusmaksu	3 128 511,01	2 145 182,19
Työsuojelumaksu	2 652 906,07	2 545 548,96
<i>Yhteensä</i>	331 788 493,28	302 470 095,50

K1.2 Henkivakuutuksen vakuutusmaksutulo

	2023	2022
Ensivakuutus		
Henkivakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen henkivakuutus	66 320 981,53	160 036 828,65
Muu yksilöllinen henkivakuutus	25 065 780,51	25 839 128,15
Sijoitussidonnainen kapitalisaatiosopimus	22 286 235,09	37 849 981,31
Muu kapitalisaatiosopimus	29 085,98	171 112,47
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus	13 861 010,79	14 200 627,38
Muu ryhmähenkivakuutus	101 486 314,89	90 697 770,25
Yhteensä	229 049 408,79	328 795 448,21
Eläkevakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen eläkevakuutus	27 142 544,14	27 033 772,71
Muu yksilöllinen eläkevakuutus	9 097 676,03	9 979 182,85
Sijoitussidonnainen ryhmäeläkevakuutus	41 968 321,90	36 454 600,09
Muu ryhmäeläkevakuutus	26 154 089,91	26 480 198,38
Yhteensä	104 362 631,98	99 947 754,03
Ensivakuutuksen maksutulo yhteensä	333 412 040,77	428 743 202,24
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	333 412 040,77	428 743 202,24
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta		
Jatkuvat vakuutusmaksut	294 890 516,08	345 334 134,17
Kertamaksut	38 521 524,69	83 409 068,07
Yhteensä	333 412 040,77	428 743 202,24
Vakuutusmaksut sopimuksista, jotka oikeuttavat hyvitykseen	175 693 958,11	167 368 019,48
Vakuutusmaksut sijoitussidonnaisesta vakuutuksesta	157 718 082,66	261 375 182,76
	333 412 040,77	428 743 202,24

K1.3 Henkivakuutuksen hyvitysten ja alennusten vaikutus tulokseen

	2023	2022
Hyvitykset		
Henkivakuutus		
Muu yksilöllinen henkivakuutus	5 315 783,11	4 363 219,34
Muu kapitalisaatiosopimus	359 400,54	385 122,68
Muu ryhmähenkivakuutus	3 506 789,00	1 227 240,00
Yhteensä	9 181 972,65	5 975 582,02
Eläkevakuutus		
Muu yksilöllinen eläkevakuutus	1 507 871,62	986 185,63
Muu ryhmäeläkevakuutus	2 811 320,13	660 874,19
Yhteensä	4 319 191,75	1 647 059,82
Hyvitykset yhteensä	13 501 164,40	7 622 641,84
Alennukset		
Henkivakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen henkivakuutus	0,00	90 489,00
Muu yksilöllinen henkivakuutus	9 771,64	96 761,52
Muu ryhmähenkivakuutus	4 732 670,82	2 547 235,01
Yhteensä	4 742 442,46	2 734 485,53
Alennukset yhteensä	4 742 442,46	2 734 485,53
Hyvitykset ja alennukset yhteensä	18 243 606,86	10 357 127,37

K2. Henkivakuutuksen maksetut korvaukset ja vahinkovakuutuksen vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

K2.1 Henkivakuutuksen maksetut korvaukset ennen jälleenvakuuttajien osuutta

	2023	2022
Ensivakuutus		
Henkivakuutus	247 235 969,44	243 950 298,02
Eläkevakuutus	128 892 399,43	127 012 516,47
<i>Yhteensä</i>	<u>376 128 368,87</u>	<u>370 962 814,49</u>
Jälleenvakuuttajien osuus	-467 149,53	-1 314 274,63
Maksetut korvaukset yhteensä	<u><u>375 661 219,34</u></u>	<u><u>369 648 539,86</u></u>
Josta:		
Takaisinostot	146 135 544,74	151 109 455,61
Säästösummien takaisinmaksut	30 749 385,39	33 680 971,37
Muut	<u>199 243 438,74</u>	<u>186 172 387,51</u>
	376 128 368,87	370 962 814,49
Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus maksetuista korvauksista	160 680 217,03	159 141 502,02

K2.2 Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

		Vakuutus- maksutulo ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälle- vakuuttajien palkkioita ja voitto- osuuksia	Jälle- vakuuttajien osuus	Vakuutus- tekninen kate ennen sijoitus- toiminnan nettotuottoa
Työtapaturma- ja ammattitautivakuutus	2023	166 162 544,67	167 842 973,67	-90 419 218,87	-28 707 275,89	-211 785,20	48 504 693,71
	2022	161 940 181,26	160 484 704,05	-113 671 323,64	-27 428 593,56	-208 807,13	19 175 979,72
	2021	158 341 089,14	159 936 106,14	-131 469 181,54	-25 755 053,32	-210 705,72	2 501 165,56
Muu tapaturma ja sairaus	2023	215 430 630,96	208 859 796,09	-168 679 024,24	-45 941 112,94	-211 997,78	-5 972 338,87
	2022	201 374 994,81	199 713 375,81	-140 788 975,73	-42 937 683,42	-233 069,24	15 753 647,42
	2021	192 023 539,95	189 680 414,95	-118 418 793,81	-37 913 459,01	-277 585,01	33 070 577,12
Moottoriajoneuvon vastuu	2023	231 839 181,56	228 882 306,12	-55 015 265,71	-54 907 074,19	-3 097 939,02	115 862 027,20
	2022	213 290 622,95	209 956 695,95	-71 148 667,91	-50 778 959,64	1 230 981,59	89 260 049,99
	2021	205 730 883,70	204 479 894,70	-163 380 748,80	-46 017 699,57	760 152,94	-4 158 400,73
Maa-ajoneuvot	2023	298 324 456,28	290 911 985,42	-249 731 044,60	-67 307 874,38	-600 519,26	-26 727 452,82
	2022	269 623 887,65	266 493 108,65	-215 798 264,35	-60 503 924,72	-315 277,40	-10 124 357,82
	2021	261 710 560,29	257 850 766,29	-197 436 707,82	-53 790 020,47	-211 608,57	6 412 429,43
Alukset, ilma-alukset, raitteilla liikk. kalusto ja kuljetus	2023	19 894 875,39	19 423 403,02	-9 568 075,86	-4 779 450,43	-102 207,41	4 973 669,32
	2022	17 968 678,54	16 495 756,54	-8 168 259,82	-4 032 984,51	-51 053,95	4 243 458,26
	2021	14 937 523,92	14 175 177,92	-6 590 107,10	-3 588 832,47	-29 592,96	3 966 645,39
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2023	371 942 761,25	363 139 723,37	-251 795 238,82	-83 864 197,76	-11 089 508,53	16 390 778,26
	2022	344 247 504,60	342 417 912,60	-255 739 517,17	-79 231 457,76	-7 323 827,47	123 110,20
	2021	337 343 344,55	335 466 022,55	-224 641 043,71	-72 205 177,83	-8 106 071,81	30 513 729,20
Vastuu	2023	53 981 394,90	52 969 214,07	-24 539 464,77	-11 522 364,55	-1 378 016,02	15 529 368,73
	2022	51 763 450,59	51 004 419,59	-27 030 103,93	-10 621 930,37	-376 050,03	12 976 335,26
	2021	51 307 273,85	50 762 343,85	-30 325 364,81	-9 437 898,39	220 712,47	11 219 793,12
Luotto ja takaus	2023	2 784 318,89	3 603 201,44	-800 024,70	-655 791,98	-1 522 035,48	625 349,28
	2022	3 833 763,72	3 656 586,72	-106 179,15	-625 372,26	-748 505,40	2 176 529,91
	2021	5 103 578,86	3 295 667,86	-567 738,27	-582 323,05	-28 842,64	2 116 763,90
Oikeusturva	2023	32 458 506,52	31 900 959,58	-24 409 561,73	-7 319 983,52	-4 227,05	167 187,28
	2022	29 790 946,32	29 255 522,32	-21 649 608,99	-6 525 551,55	0,00	1 080 361,78
	2021	27 321 266,68	26 885 015,68	-16 841 997,52	-5 651 333,52	0,00	4 391 684,64
Muut	2023	15 245 830,75	15 057 097,81	-8 699 148,50	-3 225 580,07	-2 406 659,49	725 709,75
	2022	13 858 669,87	13 719 008,87	-8 743 229,01	-2 983 788,77	-2 608 722,10	-616 731,01
	2021	13 632 960,06	13 455 265,06	-11 779 221,68	-2 625 520,68	-2 762 773,01	-3 712 250,31
Ensivakuutus yhteensä	2023	1 408 064 501,17	1 382 590 660,59	-883 656 067,80	-308 230 705,71	-20 624 895,24	170 078 991,84
	2022	1 307 692 700,31	1 293 197 091,10	-862 844 129,70	-285 670 246,56	-10 634 331,13	134 048 383,71
	2021	1 267 452 021,00	1 255 986 675,00	-901 450 905,06	-257 567 318,31	-10 646 314,31	86 322 137,32
Jälleenvakuutus	2023	26 553 040,29	25 838 161,29	3 237 504,31	-9 331 398,44	-9 551 579,61	10 192 687,55
	2022	25 791 235,75	26 089 986,75	-56 521 465,94	-8 847 051,82	15 225 602,88	-24 052 928,13
	2021	26 408 049,79	27 688 764,79	-30 412 663,54	-8 622 278,10	9 873 733,59	-1 472 443,26
Yhteensä	2023	1 434 617 541,46	1 408 428 821,88	-880 418 563,49	-317 562 104,15	-30 176 474,85	180 271 679,39
	2022	1 333 483 936,06	1 319 287 077,85	-919 365 595,64	-294 517 298,38	4 591 271,75	109 995 455,58
	2021	1 293 860 070,79	1 283 675 439,79	-931 863 568,60	-266 189 596,41	-772 580,72	84 849 694,06
Tasoituserän muutos	2023						-103 443 849,06
	2022						-5 396 146,23
	2021						-2 543 286,00
Vakuutustekninen kate	2023						76 827 830,33
	2022						104 599 309,35
	2021						82 306 408,06

K3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

K3.1 Kokonaisliikekulut toiminnoittain

	2023	2022
Maksetut korvaukset	117 146 725,51	100 348 630,62
Liikekulut	356 210 359,50	341 510 110,44
Sijoitustoiminnan hoitokulut	32 901 337,40	33 735 339,37
Muut kulut	77 261 658,49	75 977 329,20
<i>Yhteensä</i>	<u>583 520 080,90</u>	<u>551 571 409,63</u>

K3.2 Tuloslaskelman erä liikekulut

	2023	2022
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	39 929 519,86	37 155 968,96
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	3 866 995,09	4 103 234,06
Muut vakuutusten hankintamenot	<u>134 301 139,24</u>	<u>126 384 898,73</u>
	178 097 654,19	167 644 101,75
Vakuutusten hoitokulut	113 900 385,73	106 128 045,02
Hallintokulut	77 928 417,85	74 043 369,83
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	<u>-13 716 098,27</u>	<u>-6 305 406,16</u>
<i>Yhteensä</i>	<u>356 210 359,50</u>	<u>341 510 110,44</u>

K3.3 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

K3.3.1 Henkilöstökulut

	2023	2022
Palkat ja palkkiot	254 196 079,23	238 540 497,43
Eläkekulut	50 967 848,09	47 328 946,95
Muut henkilösivukulut	<u>10 203 357,28</u>	<u>8 099 338,62</u>
<i>Yhteensä</i>	<u>315 367 284,60</u>	<u>293 968 783,00</u>

K3.3.2 Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtajat ja varatoimitusjohtajat		
Palkat ja palkkiot	10 474 072,38	9 990 840,42
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan/toimitusjohtajan sijaisen eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallitusten jäsenet ja varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	4 816 819,73	4 911 165,37
Eläkesitoumukset	Hallituksen päätoimisen jäsenen eläkeikä/eroamisikä on 63 vuotta ja puheenjohtajan sekä muiden jäsenten eläkeikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallintoneuvostot		
Palkat ja palkkiot	1 581 816,67	1 632 745,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

K3.3.3 Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Henkilöstö	3 912	3 682
------------	-------	-------

K3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin

	2023	2022
Tilintarkastus	700 730,72	606 258,24
Tilintarkastuslain 1§:n 1:n momentin 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	3 209,12	0,00
Veroneuvonta	0,00	18 476,00
Muut palvelut	104 566,08	313 401,01
<i>Yhteensä</i>	<u>808 505,92</u>	<u>938 135,25</u>

K4. Sijoitustoiminnan nettotuotot sekä muut tuotot ja kulut

K4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

Sijoitustoiminnan tuotot	2023	2022
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Osinkotuotot	77 131,00	262 245,35
Korkotuotot	10 217,48	0,00
<i>Yhteensä</i>	<u>87 348,48</u>	<u>262 245,35</u>
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyriksiin		
Korkotuotot	1 485 107,20	1 244 949,87
<i>Yhteensä</i>	<u>1 485 107,20</u>	<u>1 244 949,87</u>
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin		
Osinkotuotot	246 110,82	0,00
Korkotuotot	250 186,12	37 625,58
Muut tuotot	100 497 669,25	83 742 946,36
<i>Yhteensä</i>	<u>100 993 966,19</u>	<u>83 780 571,94</u>
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	92 484 606,96	178 915 381,52
Korkotuotot	74 246 617,98	61 781 179,70
Muut tuotot	34 106 142,56	32 704 596,02
<i>Yhteensä</i>	<u>200 837 367,50</u>	<u>273 401 157,24</u>
Yhteensä	303 403 789,37	358 688 924,40
Arvon alentumisten palautukset	193 716 094,73	48 988 520,71
Myyntivoitot	81 922 802,24	140 446 876,09
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	579 042 686,34	548 124 321,20

Sijoitustoiminnan kulut	2023	2022
Kulut kiinteistösijoituksista	-45 725 204,84	-38 780 817,17
Kulut muista sijoituksista	-33 658 711,60	-35 665 570,34
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Muut yritykset	-4 282 097,05	-37 620 421,06
Yhteensä	-4 282 097,05	-37 620 421,06
Yhteensä	-83 666 013,49	-112 066 808,57
Arvonalentumiset ja poistot		
Arvonalentumiset	-101 405 067,42	-302 352 773,75
Rakennusten suunnitelmapoistot	-29 344 061,19	-23 928 701,85
Yhteensä	-130 749 128,61	-326 281 475,60
Myyntitappiot	-67 755 406,92	-79 042 587,68
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	-282 170 549,02	-517 390 871,85
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonnkorotuksia ja niiden oikaisua	296 872 137,32	30 733 449,35
Sijoitusten arvonnkorotus	174 330 238,34	21 284 874,96
Sijoitusten arvonnkorotuksen oikaisu	-63 150 576,98	-338 549 746,79
	111 179 661,36	-317 264 871,83
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	408 051 798,68	-286 531 422,48

K4.2 Sijoitussidonnaisten vakuutusten sijoitustoiminnan tuotot ja kulut (sisältyvät 4.1 sijoitustoiminnan erittelyyn)

	2023	2022
Sijoitustoiminnan tuotot	55 397 756,29	51 963 910,92
Sijoitustoiminnan kulut	-13 285 287,98	-9 504 419,54
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonnkorotuksia ja niiden oikaisua sekä arvonnalennuksia ja niiden palautuksia	42 112 468,31	42 459 491,38
Sijoitusten arvonnkorotus	174 330 238,34	21 284 874,96
Sijoitusten arvonnkorotuksen oikaisu	-63 150 576,98	-338 549 746,79
Arvonalentumiset	-10 301 702,04	-23 491 308,04
Arvonalentumisten palautukset	21 303 106,08	1 675 390,34
	122 181 065,40	-339 080 789,53
Sijoitussidonnaisten osuus sijoitustoiminnan nettotuotoista	164 293 533,71	-296 621 298,15

K4.3 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot	2023	2022
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan tuotot	186 415 523,10	63 875 909,15
Muut tuotot, muut	13 028 093,90	63 109 010,17
Yhteensä	199 443 617,00	126 984 919,32
Muut kulut		
Konserniliikearvon poisto	-9 388 417,74	-3 988 249,34
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan kulut	-163 872 166,74	-78 088 834,58
Muut kulut	-785 653,41	-999 598,74
Yhteensä	-174 046 237,89	-83 076 682,66

8.5.2 Taseen liitteet, LähiTapiola-ryhmä

K5.1 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero sekä johdannaisten arvostusero

K5.1 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	2023		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösjoitukset			
Kiinteistöt	1 153 488 202,05	1 175 773 579,58	1 498 060 474,40
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyhteisöissä	1,00	1,00	1,00
Muut kiinteistöosakkeet	173 398 137,07	173 398 137,07	218 941 835,53
	<u>1 326 886 340,12</u>	<u>1 349 171 717,65</u>	<u>1 717 002 310,93</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	7 097 056,07	7 097 056,07	7 097 056,07
	<u>7 097 056,07</u>	<u>7 097 056,07</u>	<u>7 097 056,07</u>
Sijoitukset omistusyhteisyhteisöissä			
Osakkeet ja osuudet	36 418 928,84	36 418 928,84	38 632 863,56
Lainasaamiset	19 671 011,01	19 671 011,01	19 671 011,01
	<u>56 089 939,85</u>	<u>56 089 939,85</u>	<u>58 303 874,57</u>
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	4 235 609 431,10	4 685 255 802,65	5 275 374 968,70
Rahoitusmarkkinavälineet	1 096 509 841,85	1 096 509 841,85	994 024 263,42
Kiinnelainasaamiset	413 670 652,85	413 670 652,85	413 670 652,73
Muut lainasaamiset	461 021 776,66	461 021 776,66	461 021 776,68
Talletukset	17 500 000,00	17 500 000,00	17 500 000,00
Muut sijoitukset	342 213,95	342 213,95	426 640,38
	<u>6 224 653 916,41</u>	<u>6 674 300 287,96</u>	<u>7 162 018 301,91</u>
Jälleenvakuutustalletesaamiset	626 806,96	626 806,96	626 806,96
	<u>7 615 354 059,41</u>	<u>8 087 285 808,49</u>	<u>8 945 048 350,44</u>
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:			2023
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta			-2 766 637,06
Kirjanpitoarvo sisältää			
Tuloutettuja arvonkorotuksia			22 285 377,67
Muita arvonkorotuksia			
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>857 762 541,95</u>

Sijoitukset	2022		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösjoitukset			
Kiinteistöt	1 099 008 909,38	1 121 294 287,04	1 530 233 681,65
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyrityksissä	1,00	1,00	1,00
Muut kiinteistöosakkeet	183 538 733,99	183 538 733,99	232 606 334,26
	<u>1 282 547 644,37</u>	<u>1 304 833 021,84</u>	<u>1 762 840 016,91</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	7 097 056,07	7 097 056,07	7 097 056,15
	<u>7 097 056,07</u>	<u>7 097 056,07</u>	<u>7 097 056,15</u>
Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	45 432 878,01	45 432 878,00	46 663 079,07
Lainasaamiset	21 721 011,01	21 721 011,01	21 721 011,01
	<u>67 153 889,02</u>	<u>67 153 889,01</u>	<u>68 384 090,08</u>
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	4 062 076 301,40	4 395 356 545,67	4 856 313 761,32
Rahoitusmarkkinavälineet	1 342 016 553,87	1 342 016 553,87	1 148 545 543,30
Kiinnelainasaamiset	463 750 999,54	463 750 999,54	463 750 999,42
Muut lainasaamiset	323 531 095,90	323 531 095,90	323 531 095,91
Talletukset	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00
Muut sijoitukset	424 090,21	424 090,21	564 875,82
	<u>6 194 799 040,92</u>	<u>6 528 079 285,19</u>	<u>6 795 706 275,77</u>
Jälleenvakuutustalletesaamiset	637 683,90	637 683,90	637 683,90
	<u>7 552 235 314,28</u>	<u>7 907 800 936,01</u>	<u>8 634 665 122,81</u>
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:			
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenoerotusta			-6 349 415,58
Kirjanpitoarvo sisältää			
Tuloutettuja arvonkorotuksia			22 285 377,67
Muita arvonkorotuksia			
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>726 864 186,80</u>

K5.2 Johdannaisten arvostusero

Johdannaissopimukset	2023		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Muut saamiset			
Ennakkomaksut optiosopimuksista	5 749 794,00	5 749 794,00	5 749 794,00
Johdannaiskaupan annetut vakuudet	5 420 000,00	5 420 000,00	5 420 000,00
Muut velat			
Ennakkomaksut optiosopimuksista	-10 549 382,00	-10 549 382,00	-10 549 382,00
Johdannaiskaupan saadut vakuudet	-4 270 000,00	-4 270 000,00	-4 270 000,00
Muut siirtosaamiset ja -velat			
Futuuri- ja termiinisopimukset	-490 316,56	-490 316,56	3 734 478,79
	-4 139 904,56	-4 139 904,56	84 890,79
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			4 224 795,35

Johdannaissopimukset	2022		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Muut saamiset			
Ennakkomaksut optiosopimuksista	29 162 182,00	29 162 182,00	29 162 182,00
Johdannaiskaupan annetut vakuudet	1 030 000,00	1 030 000,00	1 030 000,00
Muut velat			
Ennakkomaksut optiosopimuksista	-27 369 607,00	-27 369 607,00	-27 369 607,00
Johdannaiskaupan saadut vakuudet	-2 510 000,00	-2 510 000,00	-2 510 000,00
Muut siirtosaamiset ja -velat			
Futuuri- ja termiinisopimukset	-298 591,83	-298 591,83	660 376,35
	13 983,17	13 983,17	972 951,35
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			958 968,18

K6. Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset:

	2023	
	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	
Hankintameno 1.1.	1 552 755 927,20	
Lisäykset	108 754 758,24	
Vähennykset	-19 692 275,00	
Siirrot erien välillä	-11 279 864,47	
Hankintameno 31.12.	1 630 538 545,97	
Kertyneet poistot 1.1.	-233 668 335,80	
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	481 653,60	
Tilikauden poistot	-22 899 997,43	
Kertyneet poistot 31.12.	-256 086 679,63	
Arvon alentumiset 1.1.	-36 539 947,23	
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	1 868 529,32	
Tilikauden arvonalentumiset	-15 980 939,05	
Arvon alentumisten palautukset	3 086 830,60	
Arvon alentumiset 31.12.	-47 565 526,36	
Arvonkorotukset 1.1.	22 285 377,67	
Arvonkorotukset 31.12.	22 285 377,67	
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 349 171 717,65	

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:

Jäljellä oleva hankintameno	37 084 981,37
Kirjanpitoarvo	37 124 095,14
Käypä arvo	38 970 302,96

K7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisy yrityksissä

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	2023	2022
Hankintameno 1.1.	7 097 056,07	7 097 056,07
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>7 097 056,07</u>	<u>7 097 056,07</u>
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisy yrityksissä		
Hankintameno 1.1.	47 108 251,06	53 351 185,31
Lisäykset	2 694,19	529 107,44
Vähennykset	-9 016 643,35	-6 772 041,69
Siirrot erien välillä	-20 000,00	0,00
Hankintameno 31.12.	<u>38 074 301,90</u>	<u>47 108 251,06</u>
Arvon alentumiset 1.1.	-1 675 373,06	-1 655 373,06
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	20 000,00	0,00
Tilikauden arvonalentumiset	0,00	-20 000,00
Arvon alentumiset 31.12.	<u>-1 655 373,06</u>	<u>-1 675 373,06</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>36 418 928,84</u>	<u>45 432 878,00</u>
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisy yrityksiltä		
Hankintameno 1.1.	22 701 011,01	28 701 011,01
Lisäykset	1 500 000,00	3 000 000,00
Vähennykset	-3 000 000,00	-9 000 000,00
Hankintameno 31.12.	<u>21 201 011,01</u>	<u>22 701 011,01</u>
Arvon alentumiset 1.1.	-980 000,00	-1 750 000,00
Tilikauden arvonalentumiset	-550 000,00	-980 000,00
Arvon alentumisten palautukset	0,00	1 750 000,00
Arvon alentumiset 31.12.	<u>-1 530 000,00</u>	<u>-980 000,00</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>19 671 011,01</u>	<u>21 721 011,01</u>
Yhteensä	<u>63 186 995,92</u>	<u>74 250 945,08</u>

K7.1 Sijoitukset LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvissa yrityksissä

Osakkeet ja osuudet		Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Aura-Karelia Oy	1)	Espoo	100,0 %	147 839,04	0,00
Kauppakeskus Seppä Oy	2)	Espoo	100,0 %	45 269,02	-22 712,04
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva	4)	Tampere	76,0 %	63 867 899,28	8 473 923,71
LTC-Otso Oy	2)	Helsinki	54,0 %	8 743 532,43	6 382 131,01
LähiTapiola Aluekiinteistöt Ky -konserni	3)	Espoo	96,2 %	75 976 386,22	-5 960 983,43
LähiTapiola Core Kiinteistöt Ky -konserni	3)	Espoo	55,6 %	45 402 380,82	-11 210 823,71
LähiTapiola Etelä Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3)	Salo	100,0 %	71 918 407,41	5 307 176,09
LähiTapiola Etelä-Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3)	Seinäjoki	100,0 %	63 571 067,83	8 328 836,76
LähiTapiola Etelärannikko Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3)	Parainen	100,0 %	15 285 770,15	1 870 723,51
LähiTapiola Itä Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3)	Iisalmi	100,0 %	86 950 387,75	11 329 409,82
LähiTapiola Kaakkois-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3)	Lappeenranta	100,0 %	81 379 116,88	10 515 757,01
LähiTapiola Kainuu-Koillismaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3)	Kajaani	100,0 %	37 208 869,03	5 756 944,89
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	3)	Espoo	100,0 %	745 350 325,58	73 881 193,69
LähiTapiola Keski-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3)	Jyväskylä	100,0 %	64 265 479,85	8 743 755,92
LähiTapiola Kiinteistösi joitus I GP Oy	1)	Espoo	100,0 %	1 713,94	-60,00
LähiTapiola Kiinteistösi joitus I Ky	3)	Espoo	100,0 %	23 664 786,88	540 856,13
LähiTapiola KR PK2 Ky -konserni	3)	Espoo	100,0 %	12 945 870,51	-1 793 205,35
LähiTapiola Lappi Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3)	Rovaniemi	100,0 %	30 910 275,39	6 560 813,90
LähiTapiola Loimi-Häme Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3)	Loimaa	100,0 %	33 710 006,82	6 461 284,49
LähiTapiola Länsi-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3)	Rauma	100,0 %	106 019 965,74	10 196 770,11
LähiTapiola Palvelut Oy	1)	Espoo	100,0 %	13 559 515,69	3 424 562,99
LähiTapiola Pirkanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3)	Tampere	100,0 %	57 630 835,59	8 841 744,99
LähiTapiola Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3)	Vaasa	100,0 %	77 292 746,72	9 256 189,25
LähiTapiola Pohjoinen Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3)	Oulu	100,0 %	115 393 737,41	13 816 594,60
LähiTapiola Pääkaupunkiseutu Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3)	Helsinki	100,0 %	80 773 222,07	11 794 778,90
LähiTapiola Pääomasijoitus GP Oy	3)	Espoo	100,0 %	354,71	-68,50
LähiTapiola Pääomasijoitus I Ky	3)	Espoo	87,6 %	69 149 885,83	5 403 947,01
LähiTapiola Pääomasijoitus II GP Oy	1)	Espoo	100,0 %	1 416,22	-60,00
LähiTapiola Pääomasijoitus II Ky	3)	Espoo	92,0 %	189 236 716,13	10 950 872,89
LähiTapiola Pääomasijoitus III GP Oy	1)	Espoo	100,0 %	1 612,71	-61,23
LähiTapiola Pääomasijoitus III Ky	3)	Espoo	97,2 %	74 314 628,14	3 196 732,79
LähiTapiola Pääomasijoitus IV Ky	3)	Espoo	83,1 %	210 501 815,28	4 878 641,78
LähiTapiola Pääomasijoitus V Ky	3)	Espoo	76,1 %	54 696 477,25	-4 321 879,67
LähiTapiola Rahoitus Oy	1)	Espoo	100,0 %	108 584 461,58	1 506 571,72
LähiTapiola Rahoitusyhtiö I Ky	3)	Espoo	99,1 %	556 517 019,43	18 154 569,24
LähiTapiola Rahoitusyhtiö II Ky	3)	Espoo	100,0 %	534 087,37	891 684,86
LähiTapiola Savo Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3)	Kuopio	100,0 %	57 347 129,32	7 718 661,20
LähiTapiola Savo-Karjala Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3)	Mikkeli	100,0 %	42 323 219,11	6 334 371,42
LähiTapiola Tampereen Tornit Ky	3)	Espoo	95,6 %	41 683 912,15	-831 331,45
LähiTapiola Tontit GP I Oy	3)	Espoo	97,6 %	138 855,13	4 428,48
LähiTapiola Tontit GP II Oy	1)	Espoo	100,0 %	100 411,04	2 849,54
LähiTapiola Tontit I Ky	3)	Espoo	80,0 %	43 663 936,93	2 563 936,85
LähiTapiola Tontit II Ky	3)	Espoo	95,1 %	54 021 491,21	2 011 572,47
LähiTapiola Uusimaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3)	Porvoo	100,0 %	60 403 124,95	4 516 557,69
LähiTapiola Varainhoito Oy -konserni	1)	Espoo	100,0 %	69 082 846,73	-4 491 713,39
LähiTapiola Varsinais-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3)	Turku	100,0 %	49 880 406,68	5 996 161,18
LähiTapiola Velkasijoitus I GP Oy	1)	Espoo	100,0 %	1 539,79	0,00
LähiTapiola Velkasijoitus I Ky	3)	Espoo	98,5 %	166 660 584,42	11 865 266,73
LähiTapiola Velkasijoitus II Ky	3)	Espoo	93,5 %	189 261 147,27	7 387 050,11
LähiTapiola Velkasijoitus III Ky	3)	Espoo	88,7 %	10 599 937,31	-294 273,25
LähiTapiola Vellamo Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3)	Lahti	100,0 %	68 053 928,35	7 826 395,11
LähiTapiola Yhteiset Kiinteistöt Ky	3)	Espoo	100,0 %	172 177 672,51	466 579,72
LähiTapiola Yritysrahoitus I GP Oy	1)	Espoo	100,0 %	6 383,02	-196,91
LähiTapiola Yritysrahoitus I Ky	3)	Espoo	100,0 %	617 121 523,74	34 745 086,02
Suomen Vahinkovakuutus Oy	1)	Espoo	70,0 %	38 734 232,70	6 028 563,87
Tapiola KR IV Ky	3)	Espoo	90,2 %	759 254,60	-91 183,26
Tieto-Tapiola Oy	1)	Espoo	100,0 %	5 068 576,94	269 641,26

Osakkeet ja osuudet		Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Tietotyö Oy	1)	Espoo	100,0 %	849 879,15	0,00
Vakuutusneuvonta Aura Oy	2)	Espoo	66,7 %	10 634,40	0,00
Vakuutusneuvonta Pohja Oy	2)	Espoo	66,7 %	10 577,17	0,00
Yhteensä				4 863 515 087,32	325 185 037,52

LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluu lisäksi 60 (61) asunto- tai kiinteistöyhtiötä.

- 1) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö
- 2) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on kirjanpitolain mukaiselle konsernille omistusyhteisyrittä.
- 3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on kirjanpitolain mukaiselle konsernille muu sijoitus.
- 4) Kirjanpitolain mukainen tytäryhtiö, jota ei yhdistellä.

K7.2 Sijoitukset omistusyhteisyrittäissä

Osakkeet ja osuudet		Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Noja Holding Oy	2)	Turku	22,1 %	1 490 132,23	-2 451 287,11
Noja Rahoitus Oy	2)	Turku	22,1 %	16 137 984,41	2 962 264,97
Pihlajalinna Oyj -konserni	3)	Tampere	23,8 %	148 000 000,00	5 700 000,00
Yhteensä				165 628 116,64	6 210 977,86

LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluu lisäksi 1 (1) asunto- tai kiinteistöyhtiötä.

- 2) Omistusyhteisyrittä
- 3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva omistusyhteisyrittä, joka on kirjanpitolain mukaiselle konsernille muu sijoitus.

K7.3 Muut sijoitukset

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut					
Kone Oyj B	0,01	51 000,00	1 803 023,96	2 303 160,00	Suomi
Loihde Oyj	2,72	157 000,00	1 872 625,72	1 891 850,00	Suomi
Neste Oyj	0,01	90 600,00	2 166 690,15	2 918 226,00	Suomi
NoHo Partners Oyj	0,30	62 500,00	500 450,00	540 000,00	Suomi
Nokia Oyj	0,01	586 000,00	1 788 472,00	1 788 472,00	Suomi
Stora Enso R	0,02	146 600,00	1 415 736,96	1 836 165,00	Suomi
Terveystalo Oy	2,05	2 600 000,00	20 124 000,00	20 124 000,00	Suomi
UPM-Kymmene Oyj	0,02	127 350,00	3 617 236,86	4 337 541,00	Suomi
Vaisala Oyj A	0,50	180 460,00	1 967 172,77	7 164 262,00	Suomi
Wulff-Yhtiöt Oyj	5,95	411 100,00	801 645,00	801 645,00	Suomi
Muut		1 221 495,00	3 005 837,82	3 728 066,01	
Yhteensä		5 634 105,00	39 062 891,24	47 433 387,01	
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
Beely Oy	12,50	8 610,00	2 000 103,00	2 000 103,00	Suomi
Gebwell oy	13,65	1 132,00	5 490 200,00	5 490 200,00	Suomi
GlucoModicum Oy B-osake	6,36	11 446,00	3 500 186,80	3 500 186,80	Suomi
GlucoModicum Oy C-osake	10,85	2 610,00	1 000 674,00	1 000 674,00	Suomi
GT Invest Oy	13,28	1 328,00	1 838 716,75	1 838 716,75	Suomi
Sofigate Group Oy	5,95	1 209 400,00	4 058 785,26	6 047 000,00	Suomi
Muut		224 366 789,04	210 666 724,59	226 726 130,40	
Yhteensä		225 601 315,04	228 555 390,40	246 603 010,95	

Ulkomaiset yhtiöt, noteeratut	%	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
AbbVie Inc	0,00	26 000,00	1 531 992,17	3 646 352,94	Yhdysvallat (USA)
Adobe Systems Inc	0,00	1 600,00	863 855,20	863 855,20	Yhdysvallat (USA)
Air Liquide	0,00	15 000,00	2 641 800,00	2 641 800,00	Ranska
Aker BP ASA	0,01	89 000,00	2 282 533,12	2 339 709,09	Norja
Alcon Inc	0,01	42 000,00	2 135 874,72	2 977 192,22	Sveitsi
Alphabet Inc Class C	0,00	30 000,00	1 912 326,48	3 826 153,84	Yhdysvallat (USA)
Amazon.com Inc	0,00	26 000,00	1 794 594,62	3 575 058,83	Yhdysvallat (USA)
Amundi SA	0,02	33 000,00	2 032 800,00	2 032 800,00	Ranska
Apple Inc	0,00	15 400,00	2 683 223,53	2 683 223,53	Yhdysvallat (USA)
ASML Holding NV	0,00	5 400,00	998 987,81	3 681 180,00	Alankomaat
Assa Abloy Ab B	0,01	122 000,00	2 290 369,09	3 191 834,90	Ruotsi
AstraZeneca PLC	0,00	34 000,00	2 349 471,41	4 147 057,13	Iso-Britannia
Atlas Copco AB	0,01	200 000,00	2 306 802,12	3 128 154,29	Ruotsi
Automatic Data Processing Inc	0,00	12 500,00	1 194 247,67	2 635 407,24	Yhdysvallat (USA)
Axa Sa	0,01	169 000,00	3 465 945,51	4 983 810,00	Ranska
Brenntag AG	0,02	32 000,00	1 541 873,03	2 663 040,00	Saksa
Credit Agricole SA	0,01	230 000,00	2 426 383,95	2 955 960,00	Ranska
Dassault Systemes Sa	0,01	68 000,00	1 883 416,09	3 007 980,00	Ranska
Deutsche Telekom AG	0,00	200 000,00	3 112 160,53	4 350 000,00	Saksa
DSV Panalpina A/S	0,01	15 800,00	1 683 923,95	2 513 236,46	Tanska
Epiroc AB	0,01	120 000,00	1 082 016,50	2 186 733,96	Ruotsi
Equinor ASA	0,00	91 000,00	2 608 037,90	2 608 037,90	Norja
Exelon Corp	0,01	65 000,00	2 111 764,70	2 111 764,70	Yhdysvallat (USA)
Heineken Nv	0,00	20 000,00	1 751 798,68	1 838 800,00	Alankomaat
Illinois Tool Works Inc	0,00	10 600,00	1 322 345,07	2 512 727,60	Yhdysvallat (USA)
Infineon Technologies AG	0,01	67 000,00	2 291 557,97	2 532 600,00	Saksa
ING Groep NV	0,01	360 011,00	3 778 732,45	4 869 508,79	Alankomaat
Kering	0,00	3 500,00	1 396 500,00	1 396 500,00	Ranska
Linde PLC	0,00	8 000,00	1 520 881,52	2 948 800,00	Irlanti
Lowe's Cos Inc	0,00	8 500,00	797 525,99	1 711 923,08	Yhdysvallat (USA)
LVMH Moët Hennessy Louis Vuitton Sa	0,00	4 800,00	3 521 280,00	3 521 280,00	Ranska
Medtronic Inc	0,00	33 700,00	2 013 738,51	2 512 403,62	Irlanti
Merck KGAA	0,02	20 000,00	1 767 014,00	2 882 000,00	Saksa
Microsoft Corp	0,00	11 500,00	2 096 596,86	3 913 538,46	Yhdysvallat (USA)
Mondelez International Inc	0,00	41 000,00	1 709 843,23	2 687 447,96	Yhdysvallat (USA)
National Grid PLC	0,01	400 832,00	3 990 175,33	4 879 814,24	Iso-Britannia
Nestle Sa	0,00	45 000,00	3 802 331,76	4 738 606,91	Sveitsi
NIKE Inc	0,00	19 000,00	1 314 232,24	1 866 814,48	Yhdysvallat (USA)
Novo-Nordisk A/S B	0,00	32 000,00	1 425 817,33	2 997 383,57	Tanska
NVIDIA Corp	0,00	3 400,00	1 499 740,79	1 523 753,85	Yhdysvallat (USA)
PepsiCo Inc	0,00	21 500,00	1 529 990,79	3 304 579,19	Yhdysvallat (USA)
Procter & Gamble Co	0,00	23 000,00	1 779 311,47	3 050 153,84	Yhdysvallat (USA)
Roche Holding Ag	0,00	13 500,00	3 139 153,88	3 564 524,84	Sveitsi
SAP Ag	0,00	19 500,00	2 719 860,00	2 719 860,00	Saksa
Schneider Electric Sa	0,00	17 501,00	1 341 733,88	3 181 331,78	Ranska
Siemens Ag	0,00	16 500,00	2 174 687,51	2 803 680,00	Saksa
Siemens Healthineers AG	0,01	74 062,00	2 423 002,47	3 895 661,20	Saksa
Skandinaviska Enskilda Banken AB	0,02	320 000,00	2 936 431,54	4 002 883,93	Ruotsi
Swiss Re Ltd	0,02	55 000,00	4 463 898,97	5 616 414,69	Sveitsi
Tesco PLC	0,01	430 000,00	1 437 374,14	1 437 374,14	Iso-Britannia
TRANE TECHNOLOGIES PLC	0,01	13 500,00	855 237,71	2 979 773,76	Irlanti
Visa Inc	0,00	16 000,00	1 424 379,21	3 769 773,76	Yhdysvallat (USA)
Muut					
Yhteensä		3 751 606,00	109 159 573,40	158 410 255,92	

Ulkomaiset yhtiöt, noteeraamattomat	%	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
European Alliance Partners Company AG	12,73	9 248,00	599 314,68	1 091 273,40	Sveitsi
Sos International A/S	4,69	133 720,00	2 172 782,56	0,00	Tanska
Muut		70 336,00	31 787,68	45 682,72	
Yhteensä		213 304,00	2 803 884,92	1 136 956,12	

Sijoitusrahastot	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Aktia Trade Finance Erikoissijoitusrahasto	1 565 511,46	1 565 511,46	Suomi
AMUNDI PLANT EM GRN 1-SEURH	22 229 017,62	22 229 017,62	Luxemburg
BNP Paribas FPS FPE	2 134 557,05	2 144 335,40	Ranska
BNP Paribas Global Senior Corporate Loans	46 997 102,97	46 997 102,97	Ranska
CapMan Nordic Property Income Fund E	897 788,56	897 788,56	Suomi
EGP Fund Ky I Evli Growth Partners I	920 000,00	1 093 144,00	Suomi
eQ Yhteiskuntakiinteistöt	1 714 285,44	1 714 285,44	Suomi
Erikoissijoitusrahasto Evli Healthcare I Feeder B, Tuotto-osuus, osuussarja A	516 192,13	824 156,26	Suomi
Erikoissijoitusrahasto Evli Leveraged Loan B	3 000 021,54	3 238 855,10	Suomi
Euro Choice VII SCS	885 837,32	1 006 841,70	Luxemburg
Evli Infrastructure Fund I	693 813,85	768 588,00	Suomi
Evli Infrastructure Fund II	250 000,00	250 000,00	Suomi
Evli Private Debt Fund I Ky	998 951,28	1 053 202,50	Suomi
Evli Private Equity II Ky	418 715,35	477 052,36	Suomi
Evli Rental Yield Fund	699 957,00	727 026,83	Suomi
Evli/EAI Residential I Ky	850 000,00	893 860,00	Suomi
GS Emerging Markets Equity	16 345 647,90	16 631 298,27	Luxemburg
iShares Core MSCI Emerging Markets IMI UCITS ETF	2 202 742,89	2 808 777,30	Saksa
iShares EUR Govt Bond 15-30yr UCITS ETF	43 943 760,26	44 281 720,00	Irlanti
LähiTapiola Aasia-Tyynimeri	500 585,56	546 477,05	Suomi
LähiTapiola Eurooppa	300 000,00	319 096,64	Suomi
LähiTapiola Eurooppa High Yield ESG A	1 000 000,00	1 056 552,84	Suomi
LähiTapiola Eurooppa HY ESG A	166 785 481,99	168 297 250,59	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Ilmastoindeksi A	76 492 043,08	98 144 143,19	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Ilmastoindeksi A	1 302 918,37	1 382 475,81	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Keskiuuret ESG A	38 460 266,07	43 801 000,21	Suomi
LähiTapiola Eurooppa High Yield A	231 006 033,96	241 689 753,13	Suomi
LähiTapiola Hyvinvointi ESG A	26 310 261,64	41 146 991,62	Suomi
LähiTapiola Kasvu ESG A	25 987 386,84	36 676 362,64	Suomi
LähiTapiola Kehittynyt Aasia ESG A	78 418 051,76	93 853 831,75	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A	171 953 637,07	172 048 856,28	Suomi
LähiTapiola Kestävä Vaikuttajakorko A	168 596 231,06	168 596 231,06	Suomi
LähiTapiola Kestävä Ympäristö A	29 734 116,66	40 682 133,27	Suomi
LähiTapiola Korkomaailma A	19 148 086,63	21 362 675,11	Suomi
LähiTapiola Kuluttaja ESG A	7 058 518,26	13 290 383,22	Suomi
LähiTapiola Lyhytkorko ESG A	35 808 460,80	36 696 800,47	Suomi
LähiTapiola Pitkäkorko ESG A	90 491 624,14	90 964 652,63	Suomi
LähiTapiola Pohjoinen Yrityskorko ESG A	119 242 108,37	137 019 709,81	Suomi
LähiTapiola Pohjoismaat ESG A	33 994 189,88	41 036 014,23	Suomi
LähiTapiola Reaalikorko ESG A	103 193 495,04	103 635 512,60	Suomi
LähiTapiola Sijoituskiinteistöt A	52 804 740,74	56 976 315,27	Suomi
LähiTapiola Skandinavia A	600 000,00	652 401,60	Suomi
LähiTapiola Suoja A	15 009 588,28	16 943 716,54	Suomi
LähiTapiola USA Ilmastoindeksi A	63 169 389,27	97 834 184,21	Suomi
LähiTapiola USA Ilmastoindeksi A	1 200 688,94	1 301 644,68	Suomi
LähiTapiola USA Keskiuuret ESG A	25 100 874,89	44 830 747,08	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Lyhytkorko A	1 812 078,30	1 846 747,86	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Pohjoinen Yrityskorko A	4 300 000,00	4 439 162,79	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Eurooppa ESG IV B	111 352 900,96	140 153 546,01	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Pitkäkorko ESG IV B	240 037 307,49	244 573 984,22	Suomi
LähiTapiola Yhteisö USA ESG IV B	74 541 177,57	104 228 542,02	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Yrityskorko ESG IV B	309 388 021,43	310 374 636,19	Suomi

LähiTapiola Yrittyskorko	525 117,28	555 672,28	Suomi
LähiTapiola Yrittyskorko ESG A	173 690 195,61	185 679 012,91	Suomi
Mandatum Opportunistic Loan Strategy	17 509 262,30	17 509 262,30	Suomi
PIMCO GIS Emerging Markets Bond ESG Fund	77 449 534,36	77 604 406,95	Irlanti
Seligson & Co Euro-obligaatio A	10 000 000,00	10 599 828,62	Suomi
Seligson & Co Kehittyvät Markkinat A	25 670 315,02	25 958 125,04	Suomi
Seligson & Co OMX Helsinki 25-indeksiosuusrahasto ETF (EUR)	1 301 633,69	1 392 600,00	Suomi
Seligson & Co Phoebus A	7 500 000,00	10 191 578,66	Suomi
Seligson & Co Rahamarkkinarahasto A	5 525 319,09	5 690 190,02	Suomi
S-Pankki Fenno Osake	27 739 183,20	43 045 166,26	Suomi
S-Pankki High Yield Eurooppa ESG Korko	10 000 000,00	10 791 874,34	Suomi
S-Pankki Kehittyvät Markkinat ESG Osake	36 064 864,57	43 134 885,67	Suomi
S-Pankki Toimitila	9 865 482,98	9 865 482,98	Suomi
SPDR Barclays Emerging Markets Local Bond UCITS ETF	499 091,96	516 185,60	Irlanti
Xtrackers MSCI Emerging Markets UCITS ETF	518 027,50	545 863,68	Irlanti
Xtrackers MSCI Emerging Markets UCITS ETF (Acc)	34 092 498,93	34 229 156,58	Luxemburg
Ålandsbanken Asuntorahasto C	500 000,00	571 764,57	Suomi
Ålandsbanken Tonttirahasto Erik.sij.rahasto A-laji	500 000,00	542 216,02	Suomi
Ålandsbanken Tuulivoima C	1 999 999,99	1 999 999,99	Suomi
Muut	909 808,83	2 554 908,60	
Yhteensä	2 914 224 502,98	3 208 983 277,46	

Pääomasijoitusrahastot	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Altor Fund II (No. 1)	786 100,00	786 100,00	Jersey
Altor Fund III (No. 2)	4 826 633,62	4 826 633,62	Jersey
Altor Fund IV (No.2) AB	11 361 237,32	13 161 885,40	Ruotsi
Altor Fund V (No. 2) AB	14 325 688,12	16 444 364,50	Ruotsi
Altor Fund VI (No.2) AB	16 437,00	16 437,00	Ruotsi
Amanda V East L.P	1 369 958,80	1 747 324,00	Suomi
Apax IX L.P.	9 883 168,61	17 461 402,91	Guernsey
Apax VIII - A L.P.	3 475 683,00	3 475 683,00	Guernsey
Apax X L.P.	16 684 192,17	21 658 979,60	Guernsey
Apax XI	0,00	-439 870,00	Guernsey
Arcmont Senior Loan Fund II (EUR) SLP	21 605 684,05	21 605 684,05	Iso-Britannia
Ares Capital Europe VI (E) Unlevered SCSp	3 040 904,11	3 040 904,11	Yhdysvallat (USA)
Ares Private Credit Solutions II, L.P	19 269 156,39	19 269 156,39	Yhdysvallat (USA)
Ares Private Credit Solutions, L.P.	12 381 112,94	13 696 464,52	Caymansaaret
Ares Special Opportunities Fund II	14 767 191,35	14 767 191,35	Yhdysvallat (USA)
Armada Mezzanine IV Ky	624 187,96	681 039,02	Suomi
Arrow Credit Opportunities II SCSP, SICAV-RAIF	8 296 695,08	8 411 489,93	Luxemburg
AXA LBO Fund V Core	61 880,00	61 880,00	Ranska
AXA LBO Fund V Supplementary	153 422,00	1 212 439,00	Ranska
Beechbrook Mezzanine II L.P.	4 388 974,00	4 388 974,00	Iso-Britannia
Beechbrook Private Debt III L.P.	14 787 265,75	16 735 844,72	Iso-Britannia
Beechbrook UK SME Credit I L.P.	2 179 805,26	2 179 805,26	Iso-Britannia
Blue Owl GP Stakes IV LP	5 788 565,64	9 451 899,55	Caymansaaret
Blue Owl GP Stakes V LP	3 969 195,60	3 969 195,60	Caymansaaret
Bowmark Capital Partners V, L.P.	1 119 058,74	1 119 058,74	Iso-Britannia
Bowmark Capital Partners VI, L.P.	16 991 106,24	21 310 239,92	Iso-Britannia
Bridgepoint Direct Lending II Unlevered SCSp	24 859 292,75	24 859 292,75	Luxemburg
Bridgepoint Europe IV F L.P.	3 169 255,91	3 169 255,91	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe V C L.P.	5 523 142,60	10 416 933,92	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe VI A L.P.	18 179 330,27	26 505 686,00	Iso-Britannia
Cheyne European Strategic Value Credit Fund II	13 821 409,33	15 204 512,07	Luxemburg
Committed Advisors Secondary Fund V S.L.P.	7 942 203,25	10 379 627,99	Ranska
Cordet Direct Lending II SCSp	17 634 911,52	17 634 911,52	Luxemburg
Cordet Direct Lending SCSp	9 523 686,34	26 041 746,49	Luxemburg
Crescent Mezzanine Partners VI, L.P.	4 820 457,01	4 820 457,01	Yhdysvallat (USA)

Cross Ocean EUR ESS Fund IV Closed L.P	19 009 526,00	22 364 129,00	Caymansaaret
Crown European Private Debt II SCSp	24 518 690,45	24 518 690,45	Luxemburg
Dasos Habitat Fund Ky	3 530 534,36	4 050 040,00	Suomi
Dasos Kestävä Metsä ja Puu III	19 850 585,38	22 482 433,36	Suomi
Dasos Timberland Fund II	10 579 557,25	17 167 671,99	Luxemburg
Dasos Timberland Fund II	16 313 809,98	28 876 025,14	Luxemburg
DEAS Property Fund Finland I Ky	10 204 855,72	10 327 831,42	Suomi
DEAS Property Fund Finland I Ky	29 582 435,80	29 860 760,00	Suomi
DWS European Direct Lending Fund	23 450 319,95	23 450 319,95	Saksa
eQ PE IX US Feeder	1 320 978,47	2 103 208,91	Suomi
eQ PE VIII North LP	3 667 680,11	4 255 810,00	Suomi
eQ PE X North Feeder	1 992 857,14	2 507 379,00	Suomi
eQ PE XI US Feeder	2 494 604,50	2 805 104,07	Suomi
eQ PE XII North Feeder	1 919 502,68	2 137 773,00	Suomi
Eurazeo Private Debt VI SCSp SICAV-RAIF	19 027 500,00	19 900 862,25	Luxemburg
Euro Choice Secondary II L.P.	9 237 808,64	13 457 883,70	Iso-Britannia
FIM Lapset ja nuoret I Ky	790 392,00	790 392,00	Suomi
FPCI Indigo Capital	2 703 100,00	2 703 100,00	Ranska
FSN Capital V L.P.	14 702 564,28	24 839 758,41	Jersey
FSN Capital VI L.P.	13 090 662,17	14 238 813,00	Jersey
Fundu Fund Ky	7 512 291,83	7 582 645,94	Suomi
GreenOak Europe Secured Lending II SLP	15 212 803,00	15 229 871,00	Iso-Britannia
Hayfin Direct Lending Fund IV	16 292 695,70	16 509 797,25	Luxemburg
Hollyport Secondary Opportunities Fund VIII	11 208 605,80	15 857 334,84	Jersey
ICECAPITAL Residential Property Fund I Ky	9 976 377,95	12 478 169,55	Suomi
ICG Europe Fund V	2 480 970,13	2 480 970,13	Jersey
ICG Europe Fund VI	7 268 521,86	10 476 318,78	Jersey
ICG Europe Fund VII Feeder SCSp	18 622 561,54	25 310 648,00	Luxemburg
ICG Europe Fund VIII Feeder SCSp	7 216 378,88	9 251 119,79	Luxemburg
ICG Senior Debt Partners Fund 2	13 806 107,00	13 806 107,00	Luxemburg
ICG Senior Debt Partners Fund 3	20 701 788,31	21 250 348,00	Luxemburg
ICG Senior Debt Partners Fund 4	27 769 012,00	27 769 012,00	Luxemburg
IK Small Cap III DC Fund No.2 SCSp	3 765 567,39	3 765 567,39	Luxemburg
IK Small Cap III Fund No.2 SCSp	10 026 559,00	10 026 559,00	Luxemburg
Infranode I (No. 1) AB	19 461 374,54	20 491 721,70	Ruotsi
Juuri Rahasto I Ky	15 401 613,04	17 450 595,23	Suomi
Juuri Rahasto II Ky	5 755 984,70	5 755 984,70	Suomi
Kartesia Credit Opportunities V SCS	16 067 601,74	16 067 601,74	Luxemburg
Kartesia Credit Opportunities VI SCS	1 821 164,00	1 821 164,00	Luxemburg
Kartesia Senior Opportunities I SCS	26 193 229,09	26 193 229,09	Luxemburg
Kasvurahastojen Rahasto III Ky	6 534 551,71	7 661 173,33	Suomi
Kasvurahastojen Rahasto IV Ky	2 163 246,42	2 163 246,42	Suomi
Korona Fund III Ky	999 430,23	1 637 878,18	Suomi
KSK Redi Ky	1 255 000,00	1 255 000,00	Suomi
Luotsi Asuntorahasto Ky	5 497 245,82	6 077 596,01	Suomi
LähiTapiola Asuntorahasto Prime Ky	9 532 836,18	9 532 836,18	Suomi
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi Ky	45 926 873,00	45 926 873,00	Suomi
LähiTapiola Keskustakiinteistöt Ky	72 051 257,03	72 051 257,03	Suomi
LähiTapiola Yhteiskuntakiinteistöt Suomi Ky	50 037 636,49	50 037 636,49	Suomi
MB Equity Fund IV Ky	54 302,51	54 302,51	Suomi
MB Equity Fund V Ky	330 756,03	9 680 830,57	Suomi
MB Equity Fund VI Ky	4 941 282,00	4 941 282,00	Suomi
mcp Opportunity Secondary Program III, L.P.	4 908 903,07	9 090 412,00	Iso-Britannia
mcp Opportunity Secondary Program IV, L.P.	3 858 893,46	16 547 335,63	Iso-Britannia
mcp Opportunity Secondary Program V, S.L.P.	14 244 296,56	17 727 891,58	Iso-Britannia
MML Partnership Capital VIII S.C.Sp.	5 216 188,95	5 216 188,95	Luxemburg
NB Private Debt Fund II LP	6 834 568,32	6 834 568,32	Yhdysvallat (USA)

Nest Capital 2015 Fund Ky	528 110,86	4 088 835,69	Suomi
New Mountain Partners VI	18 085 246,26	20 439 988,24	Yhdysvallat (USA)
Nordic Mezzanine Fund III	600 093,88	600 093,88	Iso-Britannia
North Savo Startup Fund Ky	571 500,00	571 500,00	Suomi
Oakley Capital V-B1 SCSp	4 366 144,00	4 366 144,00	Luxemburg
Partners Group Direct Equity IV (EUR) L.P. S.C.Sp	19 010 043,13	22 208 261,00	Luxemburg
Private Debt Co-Investor Fund II	6 277 535,15	6 277 535,15	Luxemburg
Rantum Capital GmbH & Co. Private Debt Fund I KG	8 961 597,38	11 165 250,00	Saksa
Rantum Capital GmbH & Co. Private Debt Fund II KG	21 955 888,82	22 385 765,56	Saksa
Rantum Capital GmbH & Co. Private Debt Fund III KG	17 997 368,28	18 730 688,54	Saksa
Real Estate Debt & Secondaries Ky	319 542,71	319 542,71	Suomi
Real Estate Fund of Funds II Ky	62 100,65	62 100,65	Suomi
RoundShield Fund V LP	2 876 694,24	2 876 694,24	Iso-Britannia
Saga VI EUR K/S	10 032 946,00	10 032 946,00	Tanska
Saga VI USD K/S	8 451 614,80	11 195 583,71	Tanska
Saga VII EUR K/S	6 129 242,00	7 313 000,00	Tanska
Saga VII USD K/S	8 437 393,85	10 280 542,99	Tanska
Sentica Buyout V Ky	5 170 278,00	5 170 278,00	Suomi
Siguler Guff Small Business Credit Opportunities Fund II, LP	18 365 474,56	18 365 474,56	Yhdysvallat (USA)
Siguler Guff Small Business Credit Opportunities Fund LP	5 797 159,26	7 227 000,66	Yhdysvallat (USA)
StepStone Secondary Opportunities Fund IV, L.P.	10 057 012,42	14 571 644,34	Luxemburg
StepStone Secondary Opportunities Fund V Europe SCSp	1 707 779,89	2 130 534,84	Luxemburg
The Triton Fund III L.P.	1 095 294,45	1 095 294,45	Jersey
Tikehau Direct Lending III	1 702 599,98	1 702 599,98	Luxemburg
Tikehau Direct Lending IV	17 621 394,42	18 556 981,68	Luxemburg
Top Tier Venture Capital IV, L.P.	1 724 909,25	1 724 909,25	Yhdysvallat (USA)
TPG Partners VI, LP	554 709,50	554 709,50	Yhdysvallat (USA)
TPG Partners VII, L.P.	10 935 146,60	10 935 146,60	Yhdysvallat (USA)
TPG Partners VIII	24 236 342,60	32 022 903,17	Yhdysvallat (USA)
Tuohex Kiinteistörahasto I Ky	24 522 731,80	24 783 838,70	Suomi
Vaaka Partners Buyout Fund III Ky	7 497 982,61	9 910 583,00	Suomi
Vaaka Partners Buyout Fund IV Ky	3 563 300,00	3 563 300,00	Suomi
VSS Structured Capital Parallel III, L.P.	14 759 357,16	20 616 649,78	Yhdysvallat (USA)
WasaGroup Fund III Ky	1 806 270,97	2 222 605,03	Suomi
Muut	89 105 321,34	105 817 466,51	
Yhteensä	1 391 449 559,71	1 612 808 081,24	
Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä	4 685 255 802,65	5 275 374 968,70	

K7.4 Sijoitussidonnaisen vakuutuksen katteena olevat sijoitukset

Arvopaperi	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Kotivaltio
Osakkeet			
Evli PLC	2 817 592,50	2 817 592,50	Suomi
Fortum Oyj	856 265,84	856 265,84	Suomi
Kone Oyj B	1 276 808,68	1 276 808,68	Suomi
Metso Oyj	689 969,14	689 969,14	Suomi
Neste Oyj	959 052,75	959 052,75	Suomi
Nokia Oyj	1 437 696,48	1 437 696,48	Suomi
Nordea Bank Abp	2 381 753,07	2 381 753,07	Suomi
Sampo Oyj A	1 002 370,66	1 002 370,66	Suomi
Stockmann Oyj B	2 162 738,80	2 162 738,80	Suomi
UPM-Kymmene Oyj	725 137,40	725 137,40	Suomi
United Bankers Oyj	1 401 120,00	1 401 120,00	Suomi
Valmet Corp	528 074,75	528 074,75	Suomi
Wärtsilä Oyj B	1 203 654,38	1 203 654,38	Suomi
Muut	16 826 323,28	16 826 323,28	
Yhteensä	34 268 557,73	34 268 557,73	
Sijoitusrahastot			
Brown Advisory US Smaller Companies Fund Class \$B	548 032,62	548 032,62	Irlanti
Vanguard FTSE All-World UCITS	541 717,72	541 717,72	Irlanti
iShares Core S&P 500 UCITS	4 780 848,99	4 780 848,99	Irlanti
iShares MSCI EM ESG Enhanced U	4 022 528,54	4 022 528,54	Irlanti
iShares MSCI Europe ESG Enhanced UCITS ETF	3 479 622,84	3 479 622,84	Irlanti
iShares MSCI Europe SRI UCITS ETF	601 175,79	601 175,79	Irlanti
iShares MSCI USA ESG Enhanced	9 239 147,04	9 239 147,04	Irlanti
Emerging Markets Debt Opportunities Fund	5 849 677,39	5 849 677,39	Luxemburg
FUNDSMITH EQUITY FD SICAV-IA	1 527 946,42	1 527 946,42	Luxemburg
Amundi ETF Stoxx Europe 50 UCITS ETF	3 281 074,92	3 281 074,92	Ranska
Lyxor ETF MSCI Europe	625 318,14	625 318,14	Ranska
Evli Swedish Small Cap B	4 479 444,89	4 479 444,89	Ruotsi
Slättö Core Plus AB	3 955 016,12	3 955 016,12	Ruotsi
Slättö VII AB- B Shares	3 451 365,27	3 451 365,27	Ruotsi
iShares Core MSCI Emerging Markets IMI UCITS ETF	963 867,73	963 867,73	Saksa
ALANDBANKEN EURO BOND-B	574 168,02	574 168,02	Suomi
Alandsbanken Euro High Yield B	514 723,13	514 723,13	Suomi
Alandsbanken Global Equity	530 375,29	530 375,29	Suomi
EAB Private Equity Oy Project Fourth Ky	1 820 000,00	1 820 000,00	Suomi
EAB Renewable Energy Infrastructure Fund II Ky	1 034 231,14	1 034 231,14	Suomi
EAI Residential asuntorahasto 2015	1 607 677,20	1 607 677,20	Suomi
EAI Residential asuntorahasto 2016	635 220,00	635 220,00	Suomi
EAI Residential asuntorahasto 2018	706 095,50	706 095,50	Suomi
EQ Eurooppa Indeksi-1 K	505 463,57	505 463,57	Suomi
EQ Eurooppa Osinko 1 K	1 671 446,71	1 671 446,71	Suomi
EQ Pohjoismaat Pieniyhtiö 2 K	796 377,66	796 377,66	Suomi
EVLI EMERGING FRONTIER-B	6 494 714,20	6 494 714,20	Suomi
EVLI EMERGING MKT CREDIT-B	11 047 085,46	11 047 085,46	Suomi

EVLI EQTY FACTOR EUR -B ACC	2 857 477,04	2 857 477,04	Suomi
EVLI EQUITY FACTOR USA-B	7 281 167,45	7 281 167,45	Suomi
EVLI FINNISH SMALL CAP	7 992 029,58	7 992 029,58	Suomi
EVLI GEM-B	5 298 437,53	5 298 437,53	Suomi
EVLI NORTH AMERICA-B	9 515 683,64	9 515 683,64	Suomi
EVLI PRIVATE DEBT FUND I KY	5 722 780,95	5 722 780,95	Suomi
EVLI RENTAL YIELD AIF-A	14 560 511,94	14 560 511,94	Suomi
Erikoissijoitusrahasto Elite	1 608 951,85	1 608 951,85	Suomi
Erikoissijoitusrahasto UB Metsä A	654 013,16	654 013,16	Suomi
Erikoissijoitusrahasto UB Nordic Property	2 019 869,08	2 019 869,08	Suomi
Euro Choice VII Feeder voitonjakolaina	3 432 703,53	3 432 703,53	Suomi
Evli Euro Likvidi B	509 502,11	509 502,11	Suomi
Evli Eurooppa B	8 093 937,98	8 093 937,98	Suomi
Evli European High Yield B	21 392 119,59	21 392 119,59	Suomi
Evli Green Corporate Bond B	8 465 010,50	8 465 010,50	Suomi
Evli Growth Partners I yhtiöosuus	8 526 523,20	8 526 523,20	Suomi
Evli Growth Partners II yhtiöosuus	2 294 449,72	2 294 449,72	Suomi
Evli Healthcare I yhtiöosuus	22 483 206,60	22 483 206,60	Suomi
Evli Impact Equity B	3 440 660,97	3 440 660,97	Suomi
Evli Impact Forest Fund I	5 553 851,51	5 553 851,51	Suomi
Evli Infrastructure Fund I Ky	8 146 227,20	8 146 227,20	Suomi
Evli Infrastructure Fund II Ky	1 850 000,00	1 850 000,00	Suomi
Evli Leveraged Loan Fund	628 000,97	628 000,97	Suomi
Evli Lyhyt Yrityslaina B	11 974 802,86	11 974 802,86	Suomi
Evli Maailma B	1 174 021,03	1 174 021,03	Suomi
Evli Private Equity II yhtiöosuus	12 066 651,05	12 066 651,05	Suomi
Evli Private Equity III yhtiöosuus	1 361 363,76	1 361 363,76	Suomi
Evli Residential I yhtiöosuus (2020)	4 469 257,50	4 469 257,50	Suomi
Evli Residential II yhtiöosuus	5 572 274,40	5 572 274,40	Suomi
Evli Suomi Select B	7 502 652,50	7 502 652,50	Suomi
Evli Takt.Alpha-Korko B	24 275 352,06	24 275 352,06	Suomi
Evli Varainhoito 50 B	1 854 561,99	1 854 561,99	Suomi
Evli leveraged loan fd-B	3 195 214,36	3 195 214,36	Suomi
Harkitseva Varainhoito	2 891 684,68	2 891 684,68	Suomi
Kiinteistö-sijoitussalkku	161 688 730,70	161 688 730,70	Suomi
Korkostrategia	2 151 611,44	2 151 611,44	Suomi
Laaja Maltti	23 778 424,04	23 778 424,04	Suomi
Laaja Rohkea	40 673 250,28	40 673 250,28	Suomi
Laaja Tasapaino	61 640 224,24	61 640 224,24	Suomi
LähiTapiola 2025 ESG A	193 433 336,68	193 433 336,68	Suomi
LähiTapiola 2035 ESG A	114 588 836,70	114 588 836,70	Suomi
LähiTapiola 2045 A	29 374 455,43	29 374 455,43	Suomi
LähiTapiola Asuntosijoitus Prime	10 614 049,84	10 614 049,84	Suomi
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi	5 142 669,99	5 142 669,99	Suomi
LähiTapiola Eurooppa HY ESG A	630 272,83	630 272,83	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Ilmastoindeksi A	9 064 388,25	9 064 388,25	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Keskiuuret ESG A	22 673 112,19	22 673 112,19	Suomi
LähiTapiola High Yield A	4 442 043,04	4 442 043,04	Suomi
LähiTapiola Hyvinvointi ESG A	31 891 024,89	31 891 024,89	Suomi
LähiTapiola Kasvu ESG A	16 984 588,27	16 984 588,27	Suomi
LähiTapiola Kehittynyt Aasia ESG A	13 413 012,00	13 413 012,00	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A	997 231,75	997 231,75	Suomi
LähiTapiola Kestävä Ympäristö A	9 683 565,40	9 683 565,40	Suomi
LähiTapiola Korkomaailma A	59 035 677,36	59 035 677,36	Suomi
LähiTapiola Kuluttaja ESG A	24 484 554,87	24 484 554,87	Suomi
LähiTapiola Lyhytkorko ESG A	36 985 976,63	36 985 976,63	Suomi
LähiTapiola Lyhytkorko ESG VI A	1 010 199,89	1 010 199,89	Suomi
LähiTapiola Maailma 20 A	25 562 816,02	25 562 816,02	Suomi

LähiTapiola Maailma 50 A	97 877 491,45	97 877 491,45	Suomi
LähiTapiola Maailma 80 A	92 877 482,96	92 877 482,96	Suomi
LähiTapiola Metsäsijoitus	5 211 444,73	5 211 444,73	Suomi
LähiTapiola Pitkäkorko ESG A	4 499 134,49	4 499 134,49	Suomi
LähiTapiola Pohjoinen Yrityskorko ESG A	21 226 363,54	21 226 363,54	Suomi
LähiTapiola Pohjoinen Yrityskorko ESG VI A	1 275 824,07	1 275 824,07	Suomi
LähiTapiola Pohjoismaat ESG A	1 717 813,61	1 717 813,61	Suomi
LähiTapiola Suoja A	5 504 835,01	5 504 835,01	Suomi
LähiTapiola Tapiolan Keskus	1 225 190,77	1 225 190,77	Suomi
LähiTapiola USA Ilmastoindeksi A	24 808 586,93	24 808 586,93	Suomi
LähiTapiola USA Keskiuuret ESG A	11 699 287,65	11 699 287,65	Suomi
LähiTapiola Yrityskorko ESG A	3 120 966,35	3 120 966,35	Suomi
Momentum-varainhoito	19 222 507,11	19 222 507,11	Suomi
Project Third KY	1 000 000,00	1 000 000,00	Suomi
Pääomasijoitukset-sij.salkku A	6 463 628,57	6 463 628,57	Suomi
Reipas Varainhoito	8 868 109,95	8 868 109,95	Suomi
Rohkea Varainhoito	18 605 503,06	18 605 503,06	Suomi
S-Pankki Fenno Osake	17 985 936,20	17 985 936,20	Suomi
S-Pankki Kehittyvät Markkinat ESG Osake	32 193 949,29	32 193 949,29	Suomi
S-Sijoituskori Kohtuullinen	1 714 847,42	1 714 847,42	Suomi
S-Sijoituskori Varovainen	1 693 134,17	1 693 134,17	Suomi
Saari I Ky	768 220,16	768 220,16	Suomi
Seligson & Co Aasia Indeksirahasto A	7 539 544,49	7 539 544,49	Suomi
Seligson & Co Euro Corporate Bond A	752 192,97	752 192,97	Suomi
Seligson & Co Euro-obligaatio A	858 812,76	858 812,76	Suomi
Seligson & Co Eurooppa Indeksirahasto A	12 126 778,46	12 126 778,46	Suomi
Seligson & Co Global Top 25 Brands A	41 750 113,41	41 750 113,41	Suomi
Seligson & Co Global Top 25 Pharmaceuticals A	27 178 243,86	27 178 243,86	Suomi
Seligson & Co Kehittyvät Markkinat A	2 871 989,48	2 871 989,48	Suomi
Seligson & Co OMX Helsinki 25 -indeksiosuus	1 084 321,48	1 084 321,48	Suomi
Seligson & Co Perheyhtiö A	1 628 762,32	1 628 762,32	Suomi
Seligson & Co Pharos A	2 342 166,20	2 342 166,20	Suomi
Seligson & Co Phoebus A	6 780 454,95	6 780 454,95	Suomi
Seligson & Co Pohjois-Amerikka Indeksirahasto A	12 875 725,05	12 875 725,05	Suomi
Seligson & Co Rahamarkkinarahasto A	8 746 205,56	8 746 205,56	Suomi
Seligson & Co Suomi Indeksirahasto A	19 357 631,48	19 357 631,48	Suomi
Seligson & Co Tropico LatAm A	1 088 766,70	1 088 766,70	Suomi
Seligson & Co Varainhoito 100	10 457 000,00	10 457 000,00	Suomi
Seligson & Co Varainhoito 25	23 772 385,75	23 772 385,75	Suomi
Seligson & Co Varainhoito 50	76 912 558,23	76 912 558,23	Suomi
Seligson & Co Varainhoito 75	50 818 478,62	50 818 478,62	Suomi
Sijoitusrahasto Evli USA Kasvu B	8 180 829,17	8 180 829,17	Suomi
Strategia 10	6 304 086,41	6 304 086,41	Suomi
Strategia 30	18 265 603,48	18 265 603,48	Suomi
Strategia 50	15 850 847,80	15 850 847,80	Suomi
Strategia 70	6 576 436,37	6 576 436,37	Suomi
TOP-indeksivarainhoito 25	9 874 025,40	9 874 025,40	Suomi
TOP-indeksivarainhoito 50	1 536 600,00	1 536 600,00	Suomi
UB NORDIC FOREST FUND III KY	563 144,39	563 144,39	Suomi
Vakaa Varainhoito	5 087 607,26	5 087 607,26	Suomi
Varainhoito 100	58 927 821,39	58 927 821,39	Suomi
Varainhoito Eurooppa Plus	30 070 921,80	30 070 921,80	Suomi
Varainhoito Maltillinen	102 636 098,17	102 636 098,17	Suomi
Varainhoito Nordic Plus	20 049 788,60	20 049 788,60	Suomi
Varainhoito Suomi Plus	33 807 032,73	33 807 032,73	Suomi
Varainhoito Tasapainoinen	115 251 546,33	115 251 546,33	Suomi
Varainhoito Tuottohakuinen	76 253 398,48	76 253 398,48	Suomi
Varainhoito Varovainen	110 378 559,35	110 378 559,35	Suomi
Varainhoitosalkku 10	15 862 825,81	15 862 825,81	Suomi
Varainhoitosalkku 30	48 189 861,54	48 189 861,54	Suomi

Varainhoitosalkku 50	29 636 620,01	29 636 620,01	Suomi
Varainhoitosalkku 70	7 707 632,09	7 707 632,09	Suomi
Yksilöllinen varainhoito 30	39 731 495,18	39 731 495,18	Suomi
eQ Asunnot (Erikoissijoitusrahasto)	4 207 500,00	4 207 500,00	Suomi
eQ Asunnot II (Erikoissijoitusrahasto)	1 992 000,00	1 992 000,00	Suomi
eQ Euro Investment Grade	531 129,23	531 129,23	Suomi
eQ Eurooppa Aktiivi 1 K	715 393,85	715 393,85	Suomi
eQ Kehittyvät Markkinat Osinko 1 T	621 180,21	621 180,21	Suomi
eQ Kehittyvät Markkinat Osinko 1K	1 972 029,35	1 972 029,35	Suomi
eQ Kehittyvät Markkinat Pienyhtiö 1 K	801 997,56	801 997,56	Suomi
eQ Liikekiinteistöt-1T	33 688 871,68	33 688 871,68	Suomi
eQ Maailma 2 K	4 573 662,73	4 573 662,73	Suomi
eQ Mandaatti-2K	1 861 279,11	1 861 279,11	Suomi
eQ PE IX US Feeder	6 386 155,97	6 386 155,97	Suomi
eQ PE SF IV (Erikoissijoitusrahasto)	4 305 600,00	4 305 600,00	Suomi
eQ PE VIII North Ky	1 458 083,43	1 458 083,43	Suomi
eQ PE X North Feeder	5 859 000,01	5 859 000,01	Suomi
eQ PE XI US Feeder	1 216 031,89	1 216 031,89	Suomi
eQ PE XII North Feeder (Erikoissijoitusrahasto)	1 471 618,72	1 471 618,72	Suomi
eQ PE XIII US Feeder	685 520,36	685 520,36	Suomi
eQ PE XIV North Feeder (Erikoissijoitusrahasto)	2 940 000,00	2 940 000,00	Suomi
eQ Pikkujättiläiset 1 K	915 923,73	915 923,73	Suomi
eQ Rahamarkkina 1 K	2 919 068,36	2 919 068,36	Suomi
eQ Sininen Planeetta 1 K	1 720 919,08	1 720 919,08	Suomi
eQ Sininen Planeetta 1 T	521 140,68	521 140,68	Suomi
eQ USA Indeksi 1 K	2 531 908,49	2 531 908,49	Suomi
eQ USA Indeksi-1 T	728 068,36	728 068,36	Suomi
eQ VC (Erikoissijoitusrahasto)	1 239 366,52	1 239 366,52	Suomi
eQ Vaihtuva Korko 1 K	818 436,51	818 436,51	Suomi
eQ Yhteiskuntakiinteistöt	39 276 527,45	39 276 527,45	Suomi
Ålandsbanken Asuntorahasto C	1 846 300,17	1 846 300,17	Suomi
Ålandsbanken Europe Value B	964 069,97	964 069,97	Suomi
Ålandsbanken Green Bond ESG C	731 293,51	731 293,51	Suomi
Muut	17 800 125,48	17 800 125,48	
Yhteensä	2 800 438 740,75	2 800 438 740,75	

Rahoitusmarkkinavälineet	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Kotivaltio
Eurooppa Pankit Autocall 4/2018	1 042 698,64	1 042 698,64	Ranska
Eurooppa High Yield Super Senior 12/2022	1 050 300,00	1 050 300,00	Suomi
Europe High Yield Super Senior 1/23	715 750,00	715 750,00	Suomi
Evli Eurooppa High Yield 9/2023	633 880,00	633 880,00	Suomi
Luottosertifikaatti iTraxx Europe CO s30	512 200,00	512 200,00	Suomi
Muut	4 541 576,91	4 541 576,91	
Yhteensä	8 496 405,55	8 496 405,55	

Yhteensä **2 843 203 704,03** **2 843 203 704,03**

K8. Muut sijoitukset

Muut lainasaamiset, erittely vakuuden mukaan

	2023	2022
Pankkitakaus	3 975,02	7 575,02
Vakuutuskirja	75 936,09	97 010,15
Muu vakuus	409 713 060,34	267 109 805,46
jäljellä oleva hankintameno	409 792 971,45	267 214 390,63
Ei-vakuudelliset jäljellä oleva hankintameno yhteensä	51 228 805,21	56 316 705,27
Muut lainasaamiset yhteensä	461 021 776,66	323 531 095,90

K9. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

2023

	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Liikearvo ja konserni- liikearvo	Ennakkomaksut, aineettomat hyödykkeet	Kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	277 421 782,85	22 200 908,80	23 381 753,35	41 038 433,59	90 381 154,71
Lisäykset	24 624 653,22	44 568 748,53	35 813 309,19	2 877 997,45	418 326 065,68
Vähennykset	-3 515 581,59	0,00	-118 631,51	-2 196 787,61	-384 731 582,54
Siirrot erien välillä	11 222 419,16	0,00	-11 222 419,16	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	309 753 273,64	66 769 657,33	47 854 011,87	41 719 643,43	123 975 637,85
Kertyneet poistot 1.1.	-188 297 331,47	-9 747 730,48	0,00	-30 254 784,22	-1 614 463,35
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	-31 084,98
Tilikauden poistot	-36 017 709,54	-9 840 364,89	0,00	-1 478 334,06	-118 256,27
Kertyneet poistot 31.12.	-224 315 041,01	-19 588 095,37	0,00	-31 733 118,28	-1 763 804,60
Kirjanpitoarvo 31.12.	85 438 232,63	47 181 561,96	47 854 011,87	9 986 525,15	122 211 833,25

K10. Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset

	2023 Alkuperäinen hankintameno	2023 Käypä arvo (= kirjanpitoarvo)	2022 Alkuperäinen hankintameno	2022 Käypä arvo (= kirjanpitoarvo)
Osakkeet ja osuudet	2 161 521 586,46	2 834 707 294,17	2 095 525 733,04	2 646 921 476,23
Rahoitusmarkkinavälineet	7 892 834,59	8 496 405,26	7 070 673,25	7 185 873,83
Johdannaispimukset				
Talletukset ja muut sijoitukset				
Saamiset vakuutusmaksunvälittäjiltä	20 000,65	20 000,65	361 755,80	361 755,80
Rahat ja pankkisaamiset	12 343 155,57	12 343 155,57	28 807 491,92	28 807 491,92
Kertyneet korot	50 715,82	50 715,82	42 136,69	42 136,69
Yhteensä	2 181 828 293,09	2 855 617 571,47	2 131 807 790,70	2 683 318 734,47
Etukäteen hankitut sijoitukset	24 760 025,06	15 992 097,58	0,00	0,00
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuelkaa vastaavat sijoitukset	2 157 068 268,03	2 839 625 473,89	2 131 807 790,70	2 683 318 734,47

Rahat ja pankki- yms saamiset sisältävät tilinpäätöshetkellä voimassa olevien maksettujen vakuutusten nettomaksuja, joita ei vielä ole sijoitettu.

12 363 156,22 29 169 247,72

K11. Oma pääoma ja arvonkorotusrahaston erittely

K11.1 Oman pääoman muutokset

	1.1.2023	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2023
Pohjarahasto	8 641 380,35	0,00	0,00	8 641 380,35
Pohjarahasto, muut keskinäiset vakuutusyhtiöt	64 298 464,27			64 298 464,27
Arvonkorotusrahasto	1 432 326,43	0,00	0,00	1 432 326,43
Varmuusrahasto	1 675 976 376,21	9 761 233,69	0,00	1 685 737 609,90
Varmuusrahasto, muut keskinäiset vakuutusyhtiöt	1 192 717 773,57	109 343 388,87	0,00	1 302 061 162,44
Käyttörahassto	4 744 339,71	200 000,00	-834 272,32	4 110 067,39
Käyttörahassto, muut keskinäiset vakuutusyhtiöt	12 779 527,92	2 077 259,32	-2 258 618,83	12 598 168,41
Verotusperusteisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus	1 764 500,58	0,00	-387 078,06	1 377 422,52
Konsernin edellisten tilikausien voitto/tappio	-49 118 388,94	19 946 305,23	0,00	-29 172 083,71
Edellisten tilikausien tulos, muut keskinäiset vakuutusyhtiöt	-1 217 834,06	-149 822,64	0,00	-1 367 656,70
Konsernin tilikauden voitto/tappio	140 899 104,74	272 081 162,54	-140 899 104,74	272 081 162,54
Tilikauden voittoon sisältyvä osuus poistoeron ja verotusperusteisten varausten muutoksesta	279 259,73	387 078,07	-279 259,73	387 078,07
Tilikauden voittoon sisältyvä osuus muiden keskinäisten vakuutusyhtiöiden tilikauden tuloksesta	-111 270 825,55	-210 058 855,36	111 270 825,55	-210 058 855,36
Tilikauden voitto/tappio, muut keskinäiset vakuutusyhtiöt	111 270 825,55	210 058 855,36	-111 270 825,55	210 058 855,36
Oman pääoman muutokset yhteensä	3 053 196 830,51	413 646 605,08	-144 658 333,68	3 322 185 101,91
josta keskinäisten vakuutusyhtiöiden oma pääoma	1 379 848 757,25	321 329 680,91	-113 529 444,38	1 587 648 993,78

K11.2 Arvonkorotusrahaston erittely

	2023
Sijoitusomaisuuden arvonkorotukset	0,00
Käyttöomaisuuden arvonkorotukset	1 432 326,43
Yhteensä	1 432 326,43

K12. Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero	2023	2022
Poistoero 1.1.	3 081 654,33	3 446 200,21
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	-343 814,13	-364 545,88
Poistoero 31.12.	<u>2 737 840,20</u>	<u>3 081 654,33</u>
Verotusperusteiset varaukset		
Muut varaukset 1.1.	15 942,48	14 827,52
Lisäykset	0,00	1 114,96
Muut varaukset 31.12.	<u>15 942,48</u>	<u>15 942,48</u>
Verotusperusteiset varaukset yhteensä	15 942,48	15 942,48
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	<u>2 753 782,68</u>	<u>3 097 596,81</u>
Jaettu		
Omaan pääomaan	2 180 856,86	2 471 339,04
Vähemmistöosuuteen	22 169,29	6 738,41
Laskennalliseen verovelkaan	550 756,54	619 519,36
Verokanta	20,00 %	20,00 %

K13. Korvausvastuu

	2023	2022
Korvausvastuusta vähennetyt riidattomat regressisaamiset		
Työtapaturma- ja ammattitautivakuutus	36 963 210,00	42 540 909,00

K14. Muut pakolliset varaukset	2023	2022
Keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraus	670 221,00	1 100 782,00
Työttömyysturvan omavastuuvaraus	239 503,87	245 596,75
ICT-projektien pakolliset varaukset	1 490 628,22	669 312,43
	<u>2 400 353,09</u>	<u>2 015 691,18</u>

K15. Laskennalliset verosaamiset ja laskennalliset verovelat

K15.1 Laskennalliset verosaamiset	2023	2022
Konsernioikaisujen laskennallinen verosaaminen	2 015 504,54	2 015 504,54
	<u>2 015 504,54</u>	<u>2 015 504,54</u>

K15.2 Laskennalliset verovelat	2023	2022
Konsernin poistoerosta ja varausten jaosta aiheutunut laskennallinen verovelka	550 756,53	619 519,34
	<u>550 756,53</u>	<u>619 519,34</u>

Taseeseen sisältyvät laskennalliset verovelat

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen jaksotuserojen ja muiden väliaikaisten erojen perusteella laskettu verovelka	891 492,99	891 492,99
Arvostuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana	24 544 771,00	38 243 800,00
	<u>25 436 263,99</u>	<u>39 135 292,99</u>

K16. Saamiset ja velat

K16.1 Saamisten erittely

Saamiset saman konsernin yrityksiltä	2023	2022
Muut saamiset	221 722,66	341 263,52
	<u>221 722,66</u>	<u>341 263,52</u>

K16.3 Siirtovelkojen erittely

	2023	2022
Velat henkilöstölle	68 861 497,20	63 234 147,33
Johdannaisten arvostustappio	490 316,56	298 591,83
Muut siirtovelat	46 382 922,57	33 982 709,82
	<u>115 734 736,33</u>	<u>97 515 448,98</u>

K17. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

	2023		2022	
	Vakuudet/pantit/ takaukset yms sitoumukset	Velan määrä	Vakuudet/pantit/ takaukset yms sitoumukset	Velan määrä
Yrityskiinnitykset				
Omien velkojen vakuudeksi	100 000 000,00	65 000 000,00	100 000 000,00	65 000 000,00
Taseeseen sisällyttömät vastuusitoumukset ja vastuut				
Kirjanpidollisesti suojaavina käsitellyt johdannaiset		2023		2022
Korkojohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset				
Kohde-etuus		80 000 000,00		40 000 000,00
Käypä arvo		3 382 545,15		-1 535 411,34
Suojauslaskennan vaikutukset taloudelliseen asemaan ja tulokseen				
Markkinaehtoisen vastuuvelan suojaus				
Suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		5 049 597,09		1 712 555,64
Suojauskohteen arvon muutos, jota käytetään perustana kirjattaessa suojauksen tehottomuutta kaudella		-6 800 312,83		-1 411 056,51
Tuloslaskelmassa esitetty suojauksen tehottomuus		-191 724,73		298 591,83
		Nimellisarvo/jäljellä oleva juoksuaika		Yhteensä
Korkojohdannaiset		< 1 v	1 - 5 v	> 5 v
Koronvaihtosopimukset		0,00	0,00	80 000 000,00
				80 000 000,00
Korkojohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset		Varat	Velat	
		26 561 972,47	23 179 427,32	
Muut johdannaissopimukset		2023		2022
Korkojohdannaiset				
Termini- ja futuurisopimukset, avoimet				
Kohde-etuus		30 500 000,00		15 200 000,00
Valuuttajohdannaiset				
Termini- ja futuurisopimukset, avoimet				
Kohde-etuus		-45 124 316,38		-119 154 253,74
Käypä arvo		351 933,64		2 195 787,69

	2023	2022
Vuokravakuudet		
Omasta puolesta	30 523,92	0,00
Leasingvastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	1 915 151,10	1 569 992,20
Seuraavina vuosina maksettava määrä	2 227 834,10	1 423 257,92
	<u>4 142 985,20</u>	<u>2 993 250,12</u>
Vuokravastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	4 223 468,71	5 683 292,28
Seuraavina vuosina maksettava määrä	7 461 337,57	8 659 160,37
	<u>11 684 806,28</u>	<u>14 342 452,65</u>
Arvonlisäverovastuut		
Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyen		
Konserniyrietykset	229 429,57	33 686,35
Yhteistoimintayrietykset	3 436 908,89	1 603 256,12
	<u>3 666 338,46</u>	<u>1 636 942,47</u>
Positiivinen alv-vastuu = alv-velka		
Negatiivinen alv-vastuu = alv-saaminen		
Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120§:n mukainen tarkistusvastuu		
- 10 v. tarkistuskausi		
Konserni	693 426,00	619 696,00
Muut ryhmän yritykset	66 178 880,53	78 159 564,49
	<u>66 872 306,53</u>	<u>78 779 260,49</u>
Muut vastuusitoumukset		
Sijoitussitoumukset	929 918 524,43	836 290 488,04
Myönnetty limiitti	51 965 230,20	331 149 543,92
Osamaksuportfolion arvopaperistaminen	1 585 483 416,59	1 372 155 714,78
Muut vastuusitoumukset *	33 486 489,30	0,00
	<u>2 567 367 171,22</u>	<u>2 539 595 746,74</u>

* LähiTapiola Vahinkoyhtiö on sitoutunut ostamaan muiden sijoittajien osuudet osittain omistamastaan sijoituskohteesta vuonna 2028. Vastuun määrä perustuu yhtiöiden väliseen sopimukseen ja sijoituksen nettoarvoon.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, joka määrittelee periaatteet LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön johtaman ryhmittymän yhtiöiden vakavaraisuuden varmistamiseksi. Yhteisvastuusopimuksesta on kerrottu tarkemmin toimintakertomuksen Vakavaraisuus ja riskienhallinta -osiossa.

K18. Lähipiirilainat ja -liiketoimet sekä pääomalainat

K18.1 Lähipiirilainat ja -liiketoimet

Yhtiön lähipiirireksteri on laadittu VYL:n lähipiirimääritelmän mukaisesti.

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

Lähipiirilainat, vastuut ja vastuusitoumukset

Lähipiirireksteriin kuuluville myönnettyt lainat 2 300 000,00

Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan markkinaehtoisia luottoehtoja. Laina-aika on 5-10 vuotta, ja lainojen vaihtuva korko on sidottu yleisesti käytettyihin korkonoteerauksiin.

Arvonlisäveron ryhmäkisteröintiin liittyvästä vastuusitoumuksesta on kerrottu liitteellä K17.

K18.2 Pääomalainat

Vuonna 2018 liikkeelle laskettu pääomalaina on maksettu kokonaisuudessaan takaisin 23.11.2023. Tämän jälkeen konsernilla ei ole pääomalainoja.

8.5.3 Tulosanalyysi, LähiTapiola-ryhmä

Tulosanalyysi

	2023	2022	Muutos	€1 000 Muutos %
Vahinkovakuutustoiminta				
Vakuutusmaksutuotot	1 350 025	1 271 943	78 082	6,1 %
Korvauskulut	-864 851	-872 921	8 070	-0,9 %
Liikekulut	-304 902	-289 026	-15 876	5,5 %
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	180 272	109 995	70 276	63,9 %
Henkivakuutustoiminta				
Vakuutusmaksutulo	329 710	425 157	-95 446	-22,4 %
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	211 682	-265 463	477 145	-179,7 %
Maksetut korvaukset	-375 661	-369 649	-6 013	1,6 %
Vastuuvelan muutos ennen lisätujen (asiakasetujen) ja tasoitusmäärän muutosta	-13 659	328 193	-341 851	-104,2 %
Liikekulut	-51 308	-52 484	1 176	-2,2 %
Vakuutustekninen tulos ennen lisätujen (asiakasetujen) ja tasoitusmäärän muutosta	100 764	65 754	35 010	53,2 %
Vahinkovakuutuksen sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	196 370	-21 068	217 439	-1032,1 %
Muut tuotot ja kulut	25 784	43 908	-18 124	-41,3 %
Osuus osakkuusyhtiön voitosta tai tappiosta	-9 014	-4 631	-4 383	94,6 %
Liikevoitto	494 176	193 958	300 218	154,8 %
Tasoitusmäärän muutos, vahinkovakuutus	-103 444	-5 396	-98 048	1817,0 %
Tasoitusmäärän muutos, henkivakuutus	10 274	10 274	0	0,0 %
Henkivakuutuksen lisäedut (asiakasedut)	-40 069	-2 968	-37 101	1250,1 %
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	360 937	195 868	165 069	84,3 %
Tuloverot ja muut välittömät verot	-84 056	-44 323	-39 733	89,6 %
Vähemmistöosuus	-4 800	-10 646	5 846	-54,9 %
Tilikauden tulos	272 081	140 899	131 182	93,1 %
Liikevoitto	494 176	193 958	300 218	154,8 %
Arvostuserojen muutos	134 164	-663 844	798 008	-120,2 %
Kokonaistulos	628 340	-469 886	1 098 226	-233,7 %

8.5.4 Liitetiedot henkivakuutuksen lisäeduista

8.5.4.1 Kohtuusperiaatteen soveltaminen ja lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet

Vakuutusyhtiölain 13 luvun 2 §:n mukaisen lisäetujen kohtuusperiaatteen mukaan vakuutusyhtiön on, mikäli yhtiön vakavaraisuus sen sallii, palautettava kohtuullinen osa ylijäämästä lisäetuina sellaisille vakuutuksille, joilla on oikeus ylijäämän perusteella jaettavaan lisäetuihin.

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö soveltaa kohtuusperiaatetta siten, että se käyttää ylijäämänsä pääosin lisäetuihin ja vakavaraisuuden vahvistamiseen sekä maksaa riskipääoman merkitsijöille markkinaehtoisuuden tuoton.

Yhtiön lisäetutavoite on luonteeltaan pitkän aikavälin tavoite, eli sen toteutumista tulee tarkastella useamman vuoden aikavälillä. Yksittäisinä vuosina yhtiö voi jäädä tavoitteiden alle.

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiön tavoitteena on antaa ylijäämän jakoon oikeutetuille vakuutussäästöille pitkällä aikavälillä ennen kuluja ja veroja kokonaistuotto, joka eläkevakuutuksessa ylittää euroalueen valtioiden pitkien, vähintään 10-vuotisten joukkovelkakirjalainojen korkotason ja säästöhenkivakuutuksessa vastaavasti 5-vuotisten valtionlainojen korkotason. Rahastoivassa riskivakuutuksessa tavoitteena on, että reaalin kokonaiskorko on positiivinen.

Riskivakuutuksissa kohtuusperiaatetta noudatetaan siten, että ylijäämästä palautetaan asiakkaille maksunlennuksina tai riskietuuksien ilmaisina korotuksina se osa, jota ei varata korvausmenon ja liikekuluja heilahtelujen varalle.

Edellä kollektiivisesti kaikille eläkevakuutuksille ja säästöhenkivakuutuksille määriteltyä kokonaistuotto-tavoitetta sovelletaan yksittäisiin vakuutussopimuksiin ottamalla huomioon hyvytyksiä määrättäessä yleinen korkotaso ja sen heilahtelun voimakkuus, yhtiön onnistuminen sijoitustoiminnassa, kunkin vakuutuksen laskuperustekorko, vakuutuksen hoitamisen kustannukset, vakuutuksesta liikekulujen kattamiseen menevät erät sekä yhtiön vakavaraisuus. Asiakashyvitysten tasossa otetaan vakuutuslajeittain huomioon tarve varautua tulevaisuudessa huomattavasti kohoaviin korvausmenoihin mm. kuolleisuudessa tapahtuvien muutosten takia.

Asiakashyvitysten tasossa pyritään vakauteen tasoitamalla sijoitustuottojen vaihtelua siten, että varataan hyvien sijoitustuottojen vuosina osa ylijäämästä myöhempiä vuosina jaettavaksi.

Vakavaraisuustavoitteena on sellainen laadullinen ja määrällinen vakavaraisuus, että se ei rajoita yhtiön toimintaa ja lisäetutavoitteiden mukaisten lisäetujen maksamista vakuutusentottajille.

Lisäetutavoitteet eivät ole yhtiötä sitovia ja ne ovat voimassa toistaiseksi. Yhtiön hallitus päättää vuosittain lisäeduista ja tarvittavista muutoksista lisäetujen jakamista koskeviin tavoitteisiin.

Tämän selvityksen lisäksi yhtiö julkaisee internetsivullaan yksityiskohtaisemman selvityksen lisäetujen tavoitteiden toteutumisesta.

8.5.4.2 LähiTapiola Henkiyhtiön lisäetujen jakamista koskevien tavoitteiden toteutuminen vuosina 2014–2023

Vuoden 2023 osalta yhtiö kykeni maksamaan kaikille sopimusryhmille lisäetutavoitteen mukaista kokonaiskorkoa, pois lukien rahastoivat Omavara-riskivakuutussopimukset johtuen vuoden 2023 korkeasta inflaatiosta ja vuodelle 2023 etukäteen vuonna 2022 päätetyn Korkohyvityksen osalta johtuen korkotason säilymisestä korkeana edelleen vuoden 2023 aikana. Tavoitteen saavuttamatta jääminen on vaikuttanut vastaavasti 1,9 miljoonaa euroa ja 1,5 miljoonaa euroa annettujen lisäetujen määrää alentavasti. Tarkasteltaessa pitkällä aikavälillä alimpien kokonaiskorkojen ja tavoitteiden viiden vuoden liukuvia keskiarvoja vuosina 2014–2023 kokonaiskorot ovat kaikissa eläke- ja säästövakuutusten sopimusryhmissä ylittäneet lisäetutavoitteen ja rahastoivassa riskivakuutuksessa vuosina 2014–2022, joten pidemmällä aikavälillä voidaan yhtiön sanoa saavuttaneen lisäetutavoitteensa.

Lisäetutavoitteena käytetty korko on ollut vuosina 2014–2023 Euroopan Keskuspankin julkaisema euroalueen valtioiden velkakirjojen tuottoindeksi 5 ja 10 vuoden maturiteeteille. Vuosittaiset tuotot on laskettu päivä- tai kuukausinoteerausten keskiarvoina.

8.5.4.3 LähiTapiola Henkiyhtiön selvitys vakuutussäästöille annetuista kokonaiskoroista vakuutuslajeittain vuosina 2014–2023

Yksilölliset eläkevakuutukset

Yksilöllisten eläkevakuutusten vakuutussäästöille annettu kokonaiskorko vuodelta 2023 oli keskimäärin 3,8 prosenttia (3,6 %). Kokonaiskorko vaihteli tuotteesta ja laskuperustekorosta riippuen 2,7 prosentin ja 4,5 prosentin välillä. Kokonaiskorko ylitti 10 vuoden tavoitekoron, joka vuonna 2023 oli keskimäärin 2,5 prosenttia.

Säästöhenkivakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset

Säästöhenkivakuutusten vakuutussäästöille annettu kokonaiskorko vuodelta 2023 oli keskimäärin 2,7 prosenttia (2,4 %). Kokonaiskorko vaihteli tuotteesta ja laskuperustekorosta riippuen 1,2 prosentin ja 4,5 prosentin välillä. Kokonaiskorko ylitti 5 vuoden tavoitekoron, joka vuonna 2023 oli keskimäärin 2,5 prosenttia (pl. korkohyvitystä saavat sopimukset. Korkohyvitys vahvistetaan etukäteen.).

Ryhmäeläkevakuutukset

Ryhmäeläkevakuutusten vakuutussäästöille annettu kokonaiskorko vuodelta 2023 oli keskimäärin 3,2 prosenttia (2,9 %). Eläkevakuutuksissa kokonaiskorko oli 2,7 prosentin ja 4,25 prosentin välillä. Kokonaiskorko ylitti 10 vuoden tavoitekoron, joka vuonna 2023 oli keskimäärin 2,5 prosenttia.

8.5.4.4 *LähiTapiola Henkiyhtiön selvitys riskivakuutuksille annetuista lisäeduista*

Vuonna 2023 riskivakuutuksille maksettiin lisäetuja korvaussummien korotuksina tai maksunalennuksina 6,0 miljoonaa euroa (2,3 milj. €). Vuoden 2023 aikana kasvatettiin riskihenkivakuutuksille annettavia lisäetuja. Riskivakuutuksissa lisäedut vahvistetaan etukäteen.

8.5.4.5 *LähiTapiola Henkiyhtiön selvitys tulevien lisäetujen varauksen käytöstä laskuperustemuutoksesta aiheutuneen tappion kattamiseen*

Tulevien lisäetujen varauksen laskuperuste mahdollistaa vastuun käyttämisen sellaisen tappion peittämiseen, joka on syntynyt vastuuelan laskuperusteen muuttamisesta. Tilinpäätöksessä 2023 tulevien lisäetujen varausta ei käytetty laskuperustemuutoksesta aiheutuneen tappion kattamiseen.

Tulevien lisäetujen varaus on 63,2 miljoonaa euroa ja tulevien lisäetujen varauksen muutos tilikaudella on yhteensä 21,8 miljoonaa euroa. Lisäetujen vaikutus tilikauden tulokseen on -40,1 miljoonaa euroa.

9 Emoyhtiö, LähiTapiola Vahinkoyhtiö

9.1 Tuloslaskelma, LähiTapiola Vahinkoyhtiö

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA	Liite	1.1.2023 - 31.12.2023	1.1.2022 - 31.12.2022
Vakuutusmaksutuotot			
Vakuutusmaksutulo	1	321 919 068,55	310 120 895,49
Jälleenvakuuttajien osuus		-47 952 317,06	-40 906 338,95
Vakuutusmaksutulo omalla vastuulla		273 966 751,49	269 214 556,54
Vakuutusmaksuvastuun muutos			
Liiketoimintasiirron osuus		0,00	1 220 840,79
Kokonaismuutos		1 137 611,00	-3 026 072,00
Jälleenvakuuttajien osuus			
Kokonaismuutos		-932 263,76	531 918,19
Vakuutusmaksuvastuun muutos yhteensä		205 347,24	-1 273 313,02
Vakuutusmaksutuotot yhteensä		274 172 098,73	267 941 243,52
Korvauskulut			
Maksetut korvaukset		-270 650 879,61	-224 107 841,96
Jälleenvakuuttajien osuus		34 291 499,26	21 751 223,91
Maksetut korvaukset omalla vastuulla		-236 359 380,35	-202 356 618,05
Korvausvastuun muutos			
Liiketoimintasiirron osuus		0,00	11 589 084,01
Kokonaismuutos		108 762 153,82	-40 840 239,30
Jälleenvakuuttajien osuus			
Liiketoimintasiirron osuus		0,00	-236 533,13
Kokonaismuutos		-18 768 157,83	20 644 000,08
Korvausvastuun muutos yhteensä		89 993 995,99	-8 843 688,34
Korvauskulut yhteensä		-146 365 384,36	-211 200 306,39
Liikekulut	3	-45 764 426,68	-49 045 413,20
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta		82 042 287,69	7 695 523,93
Tasoitusmäärän muutos			
Liiketoimintasiirron osuus		0,00	118 512,77
Kokonaismuutos		-80 349 473,00	-6 490 743,00
Tasoitusmäärän muutos yhteensä		-80 349 473,00	-6 372 230,23
Vakuutustekninen kate	2	1 692 814,69	1 323 293,70
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA	Liite	1.1.2023 - 31.12.2023	1.1.2022 - 31.12.2022
Vakuutustekninen kate		1 692 814,69	1 323 293,70
Sijoitustoiminnan nettotuotot			
Sijoitustoiminnan tuotot	4	163 422 783,34	183 454 627,85
Sijoitustoiminnan kulut	4	-70 874 450,48	-174 436 579,60
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä		92 548 332,86	9 018 048,25
Muut tuotot			
Muut	4	15 132 459,05	15 423 630,88
Muut kulut			
Muut	4	-13 554 857,87	-14 170 733,62
Voitto varsinaisesta toiminnasta		95 818 748,73	11 594 239,21
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		95 818 748,73	11 594 239,21
Tilinpäätössiirrot			
Poistoeron muutos		-7 932,79	-12 195,60
Tilinpäätössiirrot yhteensä		-7 932,79	-12 195,60
Tuloverot			
Tilikauden vero		-20 751 867,07	-1 195 079,73
Aikaisempien tilikausien verot		-456 920,04	-425 730,13
Tuloverot yhteensä		-21 208 787,11	-1 620 809,86
TILIKAUDEN VOITTO		74 602 028,83	9 961 233,75

9.2 Tase, LähiTapiola Vahinkoyhtiö

VASTAAVAA	Liite	31.12.2023	31.12.2022
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	9	11 698 177,07	10 326 771,74
Sijoitukset			
Kiinteistösijoitukset	6		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		194 941 568,44	196 133 559,02
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		74 205 162,84	75 518 855,75
Kiinteistösijoitukset yhteensä		269 146 731,28	271 652 414,77
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä	7		
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		1 215 976 836,96	1 089 016 879,55
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä		25 279 685,46	30 548 478,87
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisyhteisöiltä		8 551 011,01	9 101 011,01
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä yhteensä		1 249 807 533,43	1 128 666 369,43
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	7	1 095 093 137,35	1 030 102 076,19
Rahoitusmarkkinavälineet		191 717 881,64	282 286 222,74
Kiinnelainasaamiset		59 272 588,57	64 355 043,41
Muut lainasaamiset	8	4 901 486,76	7 581 086,76
Muut sijoitukset yhteensä		1 350 985 094,32	1 384 324 429,10
Jälleenvakuutustalletesaamiset		626 806,96	637 683,90
Sijoitukset yhteensä		2 870 566 165,99	2 785 280 897,20
Saamiset	15		
Ensiluokkainen vakuutusmaksu			
Vakuutusmaksu		39 461 120,13	38 968 726,65
Ensiluokkainen vakuutusmaksu yhteensä		39 461 120,13	38 968 726,65
Jälleenvakuutusmaksu		23 171 923,12	12 196 977,84
Muut saamiset		54 505 546,19	55 962 574,22
Saamiset yhteensä		117 138 589,44	107 128 278,71
Muu omaisuus			
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto	9	850 919,55	845 583,64
Muut aineelliset hyödykkeet		144 269,18	175 508,18
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		995 188,73	1 021 091,82
Rahat ja pankkisaamiset		74 668 985,28	90 434 964,48
Muu omaisuus		3 915 606,16	3 908 606,16
Muu omaisuus yhteensä		79 579 780,17	95 364 662,46
Korot ja vuokrat		5 277 099,14	5 002 913,20
Muut siirtosaamiset		7 666 301,38	15 015 458,66
Siirtosaamiset yhteensä		12 943 400,52	20 018 371,86
VASTAAVAA YHTEENSÄ		3 091 926 113,19	3 018 118 981,97

VASTATTAVAA	Liite	31.12.2023	31.12.2022
Oma pääoma	10		
Pohjarahasto		8 641 380,35	8 641 380,35
Arvonkorotusraho		85 090,31	85 090,31
Muut rahastot		1 689 847 677,27	1 680 720 715,84
Tilikauden voitto/tappio		74 602 028,83	9 961 233,75
Oma pääoma yhteensä		1 773 176 176,76	1 699 408 420,25
Tilinpäätössiirtojen kertymä	11		
Poistoero		178 821,80	170 889,01
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä		178 821,80	170 889,01
Vakuutustekninen vastuuvélka			
Vakuutusmaksuvastuu		40 779 344,00	41 916 955,00
jälleenvakuuttajien osuus		-11 008 044,37	-11 940 308,13
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä		29 771 299,63	29 976 646,87
Korvausvastuu		975 477 392,40	1 084 239 546,22
jälleenvakuuttajien osuus		-23 178 311,83	-41 946 469,66
Korvausvastuu yhteensä		952 299 080,57	1 042 293 076,56
Tasoituserä		255 855 545,00	175 506 072,00
Vakuutustekninen vastuuvélka yhteensä		1 237 925 925,20	1 247 775 795,43
Pakolliset varaukset			
Muut pakolliset varaukset	13	17 388 814,78	11 339 314,78
Pakolliset varaukset yhteensä		17 388 814,78	11 339 314,78
jälleenvakuutustallettevelat		3 232,85	0,00
Velat	15		
Ensivakuutustoiminnasta		13 898 278,49	12 481 932,06
jälleenvakuutustoiminnasta		19 557 848,82	17 395 464,48
Muut velat		16 369 954,01	16 851 958,64
Velat yhteensä		49 826 081,32	46 729 355,18
Siirtovelat	15	13 427 060,48	12 695 207,32
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		3 091 926 113,19	3 018 118 981,97

9.3 Epäsuora rahoituslaskelma, LähiTapiola Vahinkoyhtiö

	2023	2022
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto varsinaisesta toiminnasta	95 818 748,73	11 594 239,21
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	-9 849 870,23	41 873 040,47
Liiketoimintasiirron osuus	0,00	-12 691 904,44
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset	-21 266 403,60	101 253 700,69
Pakollisten varausten muutos	6 049 500,00	11 292 400,00
Suunnitelman mukaiset poistot	3 844 959,34	4 473 860,49
Muut oikaisut	4 679 830,05	-12 237 821,20
<i>Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta</i>	79 276 764,29	145 557 515,22
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-2 935 339,39	-4 317 073,92
Liiketoimintasiirron osuus	0,00	-138 638,46
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	3 831 812,15	-17 486 373,36
<i>Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja</i>	80 173 237,05	123 615 429,48
Maksetut välittömät verot	-21 208 787,11	-1 620 809,86
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	58 964 449,94	121 994 619,62
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-64 120 624,28	-100 155 151,24
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	-4 679 830,05	12 237 821,20
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-5 095 702,49	-4 818 263,50
Investointien rahavirta yhteensä	-73 896 156,82	-92 735 593,54
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako	-834 272,32	-373 000,00
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-834 272,32	-373 000,00
Rahavarojen muutos	-15 765 979,20	28 886 026,08
Rahavarat tilikauden alussa	90 434 964,48	61 548 938,40
Rahavarat tilikauden lopussa	74 668 985,28	90 434 964,48

9.4 Tunnusluvut, LähiTapiola Vahinkoyhtiö

Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	2023	2022	2021	2020	2019
Liiketulos	176,2	18,0	145,4	50,9	135,5
Kokonaistulos	206,4	-122,0	257,7	94,3	191,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvo) prosentteina	3,8	-4,0	8,2	3,5	7,0
Kokonaispääoman tuotto, %	6,4	-3,5	8,2	3,4	7,0
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	332	345	348	338	331
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna	332	345	348	338	331
Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	321,9	310,1	305,3	344,9	305,8
Vahinkosuhte ilman perustekorkokulua, %	51,2	77,2	80,8	83,3	76,7
Vahinkosuhte, %	53,4	78,8	83,6	86,4	80,7
Liikekulusuhte, %	16,7	18,3	14,7	17,0	19,3
Yhdistetty kulusuhte ilman perustekorkokulua, %	67,9	95,5	95,5	100,2	96,0
Yhdistetty kulusuhte, %	70,1	97,1	98,3	103,3	100,0

9.5 Liitetiedot, LähiTapiola Vahinkoyhtiö

9.5.1 Tuloslaskelman liitteet, LähiTapiola Vahinkoyhtiö

1. Vakuutusmaksutulo	2023	2022
Ensivakuutus		
Kotimaasta	253 102 380,15	244 007 765,51
Muista valtioista	1 436 109,53	0,00
Ensivakuutus yhteensä	254 538 489,68	244 007 765,51
Jälleenvakuutus	67 380 578,87	66 113 129,98
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	321 919 068,55	310 120 895,49
1.1 Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät	2023	2022
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	980 651,53	1 108 081,32
Jakojärjestelmämaksut	33 533 607,86	30 044 005,79
Vakuutusmaksuvero	13 529 032,36	11 968 018,30
Palosuojelumaksu	402 001,85	343 784,05
Liikenneturvallisuusmaksu	76 371,82	58 371,95
Työsuojelumaksu	2 652 906,07	2 545 548,96
Yhteensä	51 174 571,49	46 067 810,37

2. Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

		Vakuutus- maksutulo ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleen- vakuuttajien palkkioita ja voitto- osuuksia	Jälleen- vakuuttajien osuus	Vakuutus- tekninen kate ennen sijoitus- toiminnan nettotuottoa
Työtapaturma- ja ammattitautivakuutus	2023	166 162 544,67	167 842 973,67	-90 935 234,20	-30 917 046,05	-211 785,20	45 778 908,22
	2022	161 940 181,26	160 484 704,05	-114 340 894,34	-28 958 523,06	-208 807,13	16 976 479,52
	2021	158 341 089,14	159 936 106,14	-132 020 887,97	-28 244 368,52	-210 705,72	-539 856,07
Muu tapaturma ja sairaus	2023	22 234 878,69	22 217 544,69	-23 157 586,59	-3 172 312,99	15 962,97	-4 096 391,92
	2022	20 646 532,89	20 676 962,89	-17 601 904,81	-2 964 666,87	-59 560,73	50 830,48
	2021	16 835 762,28	16 844 460,28	-13 961 159,25	-2 922 275,28	-99 078,86	-138 053,11
Moottoriajoneuvon vastuu	2023	5 897 326,24	5 872 077,24	-3 810 581,81	-1 240 799,10	-1 015 986,77	-195 290,44
	2022	5 804 731,13	5 795 840,13	-520 230,33	-1 160 202,44	611 966,71	4 727 374,07
	2021	5 554 192,79	5 513 128,79	-4 667 686,70	-1 139 510,30	278 511,29	-15 556,92
Maa-ajoneuvot	2023	9 525 196,00	9 442 419,00	-9 375 220,59	-2 438 557,43	-26 097,26	-2 397 456,28
	2022	8 219 685,26	8 118 057,26	-7 463 308,26	-2 279 228,89	-16 984,72	-1 641 464,61
	2021	7 673 396,10	7 594 952,10	-6 913 580,94	-2 239 559,88	-17 765,22	-1 575 953,94
Alukset, ilma-alukset, raitteilla liikk. kalusto ja kuljetus	2023	2 013 348,16	2 053 722,16	25 825,71	-1 106 441,70	-84 900,70	888 205,47
	2022	2 164 536,06	2 120 478,06	-1 116 615,04	-1 036 446,69	-38 724,55	-71 308,22
	2021	1 821 361,02	1 796 075,02	-533 087,85	-1 006 775,64	-18 791,98	237 419,55
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2023	20 943 976,80	20 821 312,80	-9 069 743,66	-3 466 158,99	-3 953 433,96	4 331 976,19
	2022	17 604 823,43	17 535 693,43	-18 198 635,24	-3 222 769,06	-1 563 390,32	-5 449 101,19
	2021	18 387 835,73	17 983 039,73	-12 682 111,97	-3 254 959,27	-4 249 614,34	-2 203 645,85
Vastuu	2023	16 832 171,82	16 199 301,82	-10 355 962,42	-3 087 979,35	-1 345 896,52	1 409 463,53
	2022	16 483 092,66	16 242 576,66	-6 976 348,93	-2 893 236,29	-340 648,35	6 032 343,09
	2021	17 823 603,63	17 668 814,63	-13 193 126,37	-2 831 815,56	253 668,61	1 897 541,31
Luotto ja takaus	2023	2 497 300,47	3 607 157,47	-804 077,18	-701 047,35	-1 522 035,48	579 997,46
	2022	3 833 763,72	3 656 586,72	-111 437,53	-658 321,66	-748 505,40	2 138 322,13
	2021	5 103 578,86	3 295 667,86	-571 928,26	-635 433,24	-28 842,64	2 059 463,72
Oikeusturva	2023	2 779 774,41	2 765 375,41	-1 797 529,02	-577 003,87	0,00	390 842,52
	2022	2 549 941,39	2 539 417,39	-3 735 674,92	-538 477,57	0,00	-1 734 735,10
	2021	1 468 022,60	1 464 112,60	-1 145 622,76	-532 162,42	0,00	-213 672,58
Muut	2023	5 651 972,42	5 569 095,42	-2 890 095,60	-1 050 981,69	-1 825 718,53	-197 700,40
	2022	4 760 477,71	4 733 466,71	-2 988 118,31	-983 133,35	-2 050 245,83	-1 288 030,78
	2021	5 081 446,81	4 953 061,81	-8 051 457,36	-960 693,16	-2 350 210,83	-6 409 299,54
Ensivakuutus yhteensä	2023	254 538 489,68	256 390 979,68	-152 170 205,36	-47 758 328,52	-9 969 891,45	46 492 554,35
	2022	244 007 765,51	241 903 783,30	-173 053 167,71	-44 695 005,88	-4 414 900,32	19 740 709,39
	2021	238 090 288,96	237 049 418,96	-193 740 649,43	-43 767 553,27	-6 442 829,69	-6 901 613,43
Jälleenvakuutus	2023	67 380 578,87	66 665 699,87	-9 718 520,43	-10 117 930,50	-11 279 515,60	35 549 733,34
	2022	66 113 129,98	66 411 880,98	-80 305 829,54	-9 408 480,05	11 257 243,15	-12 045 185,46
	2021	67 213 898,55	70 022 988,57	-56 201 712,29	-9 584 965,53	7 216 103,18	11 452 413,93
Yhteensä	2023	321 919 068,55	323 056 679,55	-161 888 725,79	-57 876 259,02	-21 249 407,05	82 042 287,69
	2022	310 120 895,49	308 315 664,28	-253 358 997,25	-54 103 485,93	6 842 342,83	7 695 523,93
	2021	305 304 187,51	307 072 407,53	-249 942 361,72	-53 352 518,80	773 273,49	4 550 800,50
Tasoisuuden muutos	2023						-80 349 473,00
	2022						-6 372 230,23
	2021						0,00
Vakuutustekninen kate	2023						1 692 814,69
	2022						1 323 293,70
	2021						4 550 800,50

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.1 Kokonaisliikekulut toiminnoittain

	2023	2022
Maksetut korvaukset	24 968 030,97	23 260 178,50
Liikekulut	45 764 426,68	49 045 413,20
Sijoitustoiminnan hoitokulut	5 065 183,12	4 476 650,20
Muut kulut	13 106 212,67	13 649 411,86
<i>Yhteensä</i>	<u>88 903 853,44</u>	<u>90 431 653,76</u>

3.2 Tuloslaskelman erä liikekulut

	2023	2022
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	2 227 198,73	2 222 095,93
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	9 802 397,65	7 666 955,11
Muut vakuutusten hankintamenot	10 466 754,38	10 805 272,36
	<u>22 496 350,76</u>	<u>20 694 323,40</u>
Vakuutusten hoitokulut	18 217 314,13	17 107 484,23
Hallintokulut	17 162 594,13	16 301 678,30
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-12 111 832,34	-5 058 072,73
<i>Yhteensä</i>	<u>45 764 426,68</u>	<u>49 045 413,20</u>

3.3 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.3.1 Henkilöstökulut

	2023	2022
Palkat ja palkkiot	27 182 172,00	26 574 195,01
Eläkekulut	6 516 764,24	4 988 972,30
Muut henkilösivukulut	1 152 426,52	957 638,04
<i>Yhteensä</i>	<u>34 851 362,76</u>	<u>32 520 805,35</u>

3.3.2 Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja/toimitusjohtajan sijainen		
Palkat ja palkkiot	536 837,00	533 997,00
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan/toimitusjohtajan sijaisen eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	1 730 077,00	1 712 290,00
Eläkesitoumukset	Hallituksen päätoimisen jäsenen eläkeikä/eroamisikä on 63 vuotta ja puheenjohtajan sekä muiden jäsenten eläkeikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallintoneuvosto ja hallintoneuvoston varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	238 500,00	204 750,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

3.3.3 Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Henkilöstö	332	345
------------	-----	-----

3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin

	2023	2022
Tilintarkastus	58 738,80	49 788,48
Veroneuvonta	0,00	4 340,00
Muut palvelut	45 302,40	74 027,55
<i>Yhteensä</i>	<u>104 041,20</u>	<u>128 156,03</u>

4. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely sekä muiden tuottojen ja kulujen erittely

4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

Sijoitustoiminnan tuotot	2023	2022
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Osinkotuotot	32 569 831,21	39 250 481,97
Korkotuotot	735 020,31	466 353,29
<i>Yhteensä</i>	<u>33 304 851,52</u>	<u>39 716 835,26</u>
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyriksiin		
Korkotuotot	675 477,19	946 439,02
<i>Yhteensä</i>	<u>675 477,19</u>	<u>946 439,02</u>
Tuotot kiinteistösijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Korkotuotot	2 857 296,07	2 764 711,89
Muut tuotot	82 438,36	61 235,05
<i>Yhteensä</i>	<u>2 939 734,43</u>	<u>2 825 946,94</u>
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin		
Osinkotuotot	197 990,86	0,00
Korkotuotot	12 899,51	22 921,39
Muut tuotot	26 326 523,02	27 180 951,00
<i>Yhteensä</i>	<u>26 537 413,39</u>	<u>27 203 872,39</u>
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	16 298 723,13	36 447 812,17
Korkotuotot	12 826 110,72	8 595 448,26
Muut tuotot	5 870 589,56	7 801 873,20
<i>Yhteensä</i>	<u>34 995 423,41</u>	<u>52 845 133,63</u>
Yhteensä	98 452 899,94	123 538 227,24
Arvon alentumisten palautukset	55 684 334,25	10 475 779,70
Myyntivoitot	9 285 549,15	49 440 620,91
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	163 422 783,34	183 454 627,85

Sijoitustoiminnan kulut

Kulut kiinteistösijoituksista		
Saman konsernin yritykset	-10 045 979,34	-9 029 983,99
Muut yritykset	-5 432 995,58	-8 902 072,39
Yhteensä	<u>-15 478 974,92</u>	<u>-17 932 056,38</u>
Kulut muista sijoituksista	-4 794 964,50	-4 845 843,91
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Saman konsernin yritykset	-185 879,10	-430,74
Omistusyhteisyrietykset	0,00	-6 824,65
Muut yritykset	-383 004,00	-453 296,10
Yhteensä	<u>-568 883,10</u>	<u>-460 551,49</u>
Yhteensä	-20 842 822,52	-23 238 451,78
Arvonalentumiset ja poistot		
Arvonalentumiset	-34 417 930,65	-111 729 480,39
Rakennusten suunnitelmapoistot	-1 648 318,11	-2 265 847,72
Yhteensä	<u>-36 066 248,76</u>	<u>-113 995 328,11</u>
Myyntitappiot	-13 965 379,20	-37 202 799,71
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	-70 874 450,48	-174 436 579,60
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonnkorotuksia ja niiden oikaisua	92 548 332,86	9 018 048,25
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	92 548 332,86	9 018 048,25

4.2 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot	2023	2022
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan tuotot	14 119 532,30	14 361 196,20
Muut tuotot	1 012 926,75	1 062 434,68
Yhteensä	<u>15 132 459,05</u>	<u>15 423 630,88</u>
Muut kulut		
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan kulut	-13 106 212,67	-13 649 411,86
Muut kulut	-448 645,20	-521 321,76
Yhteensä	<u>-13 554 857,87</u>	<u>-14 170 733,62</u>

9.5.2 Taseen liitteet, LähiTapiola Vahinkoyhtiö

5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero sekä ei-suojaavien johdannaisten arvostusero

5.1 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	2023		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösjoiotukset			
Kiinteistöt	3 302 072,66	3 302 072,66	5 020 000,00
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	120 504 246,03	123 662 249,45	228 597 929,38
Muut kiinteistöosakkeet	67 977 246,33	67 977 246,33	99 944 819,60
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	74 205 162,84	74 205 162,84	74 205 162,85
	<u>265 988 727,86</u>	<u>269 146 731,28</u>	<u>407 767 911,83</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	1 215 976 836,96	1 215 976 836,96	1 286 938 634,52
	<u>1 215 976 836,96</u>	<u>1 215 976 836,96</u>	<u>1 286 938 634,52</u>
Sijoitukset omistusyhteisyriksissä			
Osakkeet ja osuudet	25 279 685,46	25 279 685,46	25 279 685,46
Lainasaamiset	8 551 011,01	8 551 011,01	8 551 011,01
	<u>33 830 696,47</u>	<u>33 830 696,47</u>	<u>33 830 696,47</u>
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	1 095 093 137,35	1 095 093 137,35	1 179 095 514,65
Rahoitusmarkkinavälineet	191 717 881,64	191 717 881,64	180 153 257,68
Kiinnelainasaamiset	59 272 588,57	59 272 588,57	59 272 588,43
Muut lainasaamiset	4 901 486,76	4 901 486,76	4 901 486,77
	<u>1 350 985 094,32</u>	<u>1 350 985 094,32</u>	<u>1 423 422 847,53</u>
Jälleenvakuutustalletesaamiset	626 806,96	626 806,96	626 806,96
	<u>2 867 408 162,57</u>	<u>2 870 566 165,99</u>	<u>3 152 586 897,31</u>
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:			
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)			
jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenoerotusta			42 468,66
Kirjanpitoarvo sisältää			
Tuloutettuja arvonkorotuksia		2 441 051,81	
Muita arvonkorotuksia		716 951,61	3 158 003,42
		<u>2 158 003,42</u>	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>282 020 731,32</u>

Sijoitukset	2022		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	3 403 831,75	3 403 831,75	5 020 000,00
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	122 754 933,53	125 912 936,95	245 833 199,73
Muut kiinteistöosakkeet	66 816 790,32	66 816 790,32	102 001 941,83
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	75 518 855,75	75 518 855,75	75 518 855,76
	<u>268 494 411,35</u>	<u>271 652 414,77</u>	<u>428 373 997,32</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	1 089 016 879,55	1 089 016 879,55	1 160 588 798,68
	<u>1 089 016 879,55</u>	<u>1 089 016 879,55</u>	<u>1 160 588 798,68</u>
Sijoitukset omistusyhteisyriksissä			
Osakkeet ja osuudet	30 548 478,87	30 548 478,87	30 548 478,87
Lainasaamiset	9 101 011,01	9 101 011,01	9 101 011,01
	<u>39 649 489,88</u>	<u>39 649 489,88</u>	<u>39 649 489,88</u>
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	1 030 102 076,19	1 030 102 076,19	1 083 834 982,70
Rahoitusmarkkinavälineet	282 286 222,74	282 286 222,74	251 402 573,11
Kiinnelainasaamiset	64 355 043,41	64 355 043,41	64 355 043,27
Muut lainasaamiset	7 581 086,76	7 581 086,76	7 581 086,77
	<u>1 384 324 429,10</u>	<u>1 384 324 429,10</u>	<u>1 407 173 685,85</u>
Jälleenvakuutustalletesaamiset	637 683,90	637 683,90	637 683,90
	<u>2 782 122 893,78</u>	<u>2 785 280 897,20</u>	<u>3 036 423 655,63</u>
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:			
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)			
jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta			-388 211,40
Kirjanpitoarvo sisältää			
Tuloutettuja arvonkorotuksia		2 441 051,81	
Muuta arvonkorotuksia		716 951,61	3 158 003,42
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>251 142 758,43</u>

5.2 Ei-suojaavien johdannaisten arvostusero

Johdannaissopimukset	2023		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Muut siirtosaamiset ja -velat			
Futuuri- ja termiinisopimukset	0,00	0,00	175 966,82
	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>175 966,82</u>
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>175 966,82</u>

Johdannaissopimukset	2022		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Muut velat			
Johdannaiskaupan saadut vakuudet	-720 000,00	-720 000,00	-720 000,00
Muut siirtosaamiset ja -velat			
Futuuri- ja termiinisopimukset	0,00	0,00	806 136,26
	<u>-720 000,00</u>	<u>-720 000,00</u>	<u>86 136,26</u>
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>806 136,26</u>

6. Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset:	2023	
	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	197 278 328,06	75 518 855,75
Lisäykset	781 437,72	0,00
Vähennykset	-1 625 880,98	-1 313 692,91
Siirrot erien välillä	439 261,14	0,00
Hankintameno 31.12.	196 873 145,94	74 205 162,84
Kertyneet poistot 1.1.	-1 410 008,75	
Tilikauden poistot	-101 759,09	
Kertyneet poistot 31.12.	-1 511 767,84	
Arvonalentumiset 1.1.	-2 892 763,71	
Tilikauden arvonalentumiset	-700 000,00	
Arvonalentumisten palautukset	14 950,63	
Arvonalentumiset 31.12.	-3 577 813,08	
Arvonkorotukset 1.1.	3 158 003,42	
Arvonkorotukset 31.12.	3 158 003,42	
Kirjanpitoarvo 31.12.	194 941 568,44	74 205 162,84

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:

Jäljellä oleva hankintameno	7 725 940,86
Kirjanpitoarvo	7 725 940,86
Käypä arvo	8 275 437,04

7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyriksissä

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	2023	2022
Hankintameno 1.1.	1 099 832 743,24	981 962 259,62
Lisäykset	140 579 163,44	155 138 102,51
Vähennykset	-13 680 278,58	-37 267 618,89
Hankintameno 31.12.	1 226 731 628,10	1 099 832 743,24
Arvonalentumiset 1.1.	-10 815 863,69	-5 677 568,99
Tilikauden arvonalentumiset	-3 706 302,41	-5 532 561,16
Arvonalentumisten palautukset	3 767 374,96	394 266,46
Arvonalentumiset 31.12.	-10 754 791,14	-10 815 863,69
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 215 976 836,96	1 089 016 879,55

Saman konsernin yritysten liikkeeseenlaskemat rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä

Hankintameno 1.1.	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	7 500 000,00
Vähennykset	0,00	-7 500 000,00
Hankintameno 31.12.	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00

Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä

Hankintameno 1.1.	45 988 956,09	45 988 956,09
Hankintameno 31.12.	45 988 956,09	45 988 956,09
Arvonalentumiset 1.1.	-15 440 477,22	-270 811,65
Tilikauden arvonalentumiset	-5 268 793,41	-15 169 665,57
Arvonalentumiset 31.12.	-20 709 270,63	-15 440 477,22
Kirjanpitoarvo 31.12.	25 279 685,46	30 548 478,87

Omistusyhteisyritysten liikkeeseenlaskemat rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä

Hankintameno 1.1.	9 101 011,01	10 301 011,01
Lisäykset	0,00	300 000,00
Vähennykset	0,00	-1 500 000,00
Hankintameno 31.12.	9 101 011,01	9 101 011,01
Arvonalentumiset 1.1.	0,00	-1 750 000,00
Tilikauden arvonalentumiset	-550 000,00	0,00
Arvonalentumisten palautukset	0,00	1 750 000,00
Arvonalentumiset 31.12.	-550 000,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 551 011,01	9 101 011,01
Yhteensä	1 249 807 533,43	1 128 666 369,43

7.1 Sijoitukset LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvissa yrityksissä

Osa- k ¹ et ja osuudet, käyttöomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Aura-Karelia Oy	1) Espoo	100,0	147 839,04	0,00
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva	4) Tampere	67,4	63 867 899,28	8 473 923,71
LTC-Otso Oy	2) Helsinki	36,0	8 743 532,43	6 382 131,01
LokalTapiola Sydkusten Ömsesidigt Försäkringsbolag	3) Parainen	100,0	15 285 770,15	1 870 723,51
LähiTapiola Etelä Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3) Salo	100,0	71 918 407,41	5 307 176,09
LähiTapiola Etelä-Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3) Seinäjoki	100,0	63 571 067,83	8 328 836,76
LähiTapiola Itä Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3) Iisalmi	100,0	86 950 387,75	11 329 409,82
LähiTapiola Kaakkois-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3) Lappeenranta	100,0	81 379 116,88	10 515 757,01
LähiTapiola Kainuu-Koillismaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3) Kajaani	100,0	37 208 869,03	5 756 944,89
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	3) Espoo	66,7	745 350 325,58	73 881 193,69
LähiTapiola Keski-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3) Jyväskylä	100,0	64 265 479,85	8 743 755,92
LähiTapiola Lappi Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3) Rovaniemi	100,0	30 910 275,39	6 560 813,90
LähiTapiola Loimi-Häme Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3) Loimaa	100,0	33 710 006,82	6 461 284,49
LähiTapiola Länsi-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3) Rauma	100,0	106 019 965,74	10 196 770,11
LähiTapiola Palvelut Oy	1) Espoo	64,4	13 559 515,69	3 424 562,99
LähiTapiola Pirkanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3) Tampere	100,0	57 630 835,59	8 841 744,99
LähiTapiola Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3) Vaasa	100,0	77 292 746,72	9 256 189,25
LähiTapiola Pohjoinen Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3) Oulu	100,0	115 393 737,41	13 816 594,60
LähiTapiola Pääkaupunkiseutu Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3) Helsinki	100,0	80 773 222,07	11 794 778,90
LähiTapiola Rahoitus Oy	1) Espoo	53,6	108 584 461,58	1 506 571,72
LähiTapiola Savo Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3) Kuopio	100,0	57 347 129,32	7 718 661,20
LähiTapiola Savo-Karjala Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3) Mikkeli	100,0	42 323 219,11	6 334 371,42
LähiTapiola Uusimaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3) Porvoo	100,0	60 403 124,95	4 516 557,69
LähiTapiola Varainhoito Oy -konserni	1) Espoo	67,7	69 082 846,73	-4 491 713,39
LähiTapiola Varsinais-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3) Turku	100,0	49 880 406,68	5 996 161,18
LähiTapiola Vellamo Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3) Lahti	100,0	68 053 928,35	7 826 395,11
Suomen Vahinkovakuutus Oy	1) Espoo	70,0	38 734 232,70	6 028 563,87
Tieto-Tapiola Oy	1) Espoo	66,7	5 068 576,94	269 641,26
Tietotyö Oy	1) Espoo	100,0	849 879,15	0,00
Vakuutusneuvonta Aura	2) Espoo	33,3	10 634,40	0,00
Vakuutusneuvonta Pohja	2) Espoo	33,3	10 577,17	0,00
Yhteensä			2 254 328 017,74	246 647 801,70

Osakkeet ja osuudet, sijoitusomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio	
Kauppakeskus Seppä Oy	2)	Kuopio	30,0	45 269,02	-22 712,04
LähiTapiola Aluekiinteistöt Ky -konserni	2)	Espoo	28,3	75 976 386,22	-5 960 983,43
LähiTapiola Kiinteistösjointus I GP Oy	1)	Espoo	100,0	1 713,94	-60,00
LähiTapiola Kiinteistösjointus I Ky	2)	Espoo	30,0	23 664 786,88	540 856,13
LähiTapiola KR PK2 Ky -konserni	3)	Espoo	9,3	12 945 870,51	-1 793 205,35
LähiTapiola Pääomasijoitus GP Oy	3)	Espoo	12,9	354,71	-68,50
LähiTapiola Pääomasijoitus I Ky	3)	Espoo	12,9	69 149 885,83	5 403 947,01
LähiTapiola Pääomasijoitus II GP Oy	1)	Espoo	100,0	1 416,22	-60,00
LähiTapiola Pääomasijoitus II Ky	2)	Espoo	30,0	189 236 716,13	10 950 872,89
LähiTapiola Pääomasijoitus III GP Oy	1)	Espoo	100,0	1 612,71	-61,23
LähiTapiola Pääomasijoitus III Ky	3)	Espoo	12,5	74 314 628,14	3 196 732,79
LähiTapiola Pääomasijoitus IV Ky	2)	Espoo	31,1	210 501 815,28	4 878 641,78
LähiTapiola Pääomasijoitus V Ky	2)	Espoo	26,3	54 696 477,25	-4 321 879,67
LähiTapiola Rahoitusyhtiö I Ky	2)	Espoo	26,9	556 517 019,43	18 154 569,24
LähiTapiola Rahoitusyhtiö II Ky	2)	Espoo	43,7	534 087,37	891 684,86
LähiTapiola Tampereen Tornit Ky	2)	Espoo	32,2	41 683 912,15	-831 331,45
LähiTapiola Tontit GP I Oy	3)	Espoo	7,3	138 855,13	4 428,48
LähiTapiola Tontit GP II Oy	1)	Espoo	100,0	100 411,04	2 849,54
LähiTapiola Tontit I Ky	3)	Espoo	7,3	43 663 936,93	2 563 936,85
LähiTapiola Tontit II Ky	3)	Espoo	16,2	54 021 491,21	2 011 572,47
LähiTapiola Velkasijoitus I GP Oy	1)	Espoo	100,0	1 539,79	0,00
LähiTapiola Velkasijoitus I Ky	2)	Espoo	37,0	166 660 584,42	11 865 266,73
LähiTapiola Velkasijoitus II Ky	2)	Espoo	34,5	189 261 147,27	7 387 050,11
LähiTapiola Velkasijoitus III Ky	2)	Espoo	33,9	10 599 937,31	-294 273,25
LähiTapiola Yhteiset Kiinteistöt Ky	3)	Espoo	3,0	172 177 672,51	466 579,72
LähiTapiola Yritysrahoitus I GP Oy	1)	Espoo	100,0	6 383,02	-196,91
LähiTapiola Yritysrahoitus I Ky	2)	Espoo	38,4	617 121 523,74	34 745 086,02
Tapiola KR IV Ky	3)	Espoo	2,5	759 254,60	-91 183,26
Yhteensä				2 563 784 688,76	89 748 059,53

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö on lisäksi sijoittanut 34 (34) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön, joista sen omia tytäryhtiöitä on 13 (13).

1) Tytäryhtiö

2) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportoitjalle omistusyhteisyrittäjä.

3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportoitjalle muu sijoitus.

4) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, jota ei yhdistellä.

7.2 Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä

Osakkeet ja osuudet, käyttöomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio	
Pihlajalinna Oyj -konserni	3)	Helsinki	15,4	148 000 000,00	5 700 000,00
Yhteensä				148 000 000,00	5 700 000,00

Osakkeet ja osuudet, sijoitusomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio	
Noja Holding Oy	2)	Turku	22,1	1 490 132,23	-2 451 287,11
Noja Rahoitus Oy	2)	Turku	22,1	16 137 984,41	2 962 264,97
Yhteensä				17 628 116,64	510 977,86

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö on lisäksi sijoittanut 0 (0) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön.

2) Omistusyhteisyritys

3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva omistusyhteisyritys, joka on raportojalle muu sijoitus.

7.3 Muut sijoitukset

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut					
Kone Oyj B	0,01	41 000,00	1 563 124,41	1 851 560,00	Suomi
Loihde Oyj	1,30	75 000,00	903 750,00	903 750,00	Suomi
Neste Oyj	0,01	50 000,00	1 610 500,00	1 610 500,00	Suomi
Nokia Oyj	0,01	503 000,00	1 535 156,00	1 535 156,00	Suomi
Stora Enso R	0,02	105 000,00	1 063 004,40	1 315 125,00	Suomi
Terveystalo Oy	2,05	2 600 000,00	20 124 000,00	20 124 000,00	Suomi
UPM-Kymmene Oyj	0,02	85 000,00	2 647 066,87	2 895 100,00	Suomi
Vaisala Oyj A	0,38	114 335,00	1 070 261,64	4 539 099,50	Suomi
Wulff-Yhtiöt Oyj	4,11	283 900,00	553 605,00	553 605,00	Suomi
Muut		818 450,00	747 753,48	788 652,00	
Yhteensä		4 675 685,00	31 818 221,80	36 116 547,50	
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
Beely Oy	12,50	8 610,00	2 000 103,00	2 000 103,00	Suomi
Gebwell Oy	6,27	520,00	2 522 000,00	2 522 000,00	Suomi
GlucoModicum Oy B-osake	3,18	5 723,00	1 750 093,40	1 750 093,40	Suomi
GlucoModicum Oy C-osake	5,42	1 305,00	500 337,00	500 337,00	Suomi
Sofigate Group Oy	2,98	604 700,00	2 029 392,63	3 023 500,00	Suomi
Muut		118 629 407,00	131 108 639,04	137 475 579,87	
Yhteensä		119 250 265,00	139 910 565,07	147 271 613,27	

Ulkomaiset yhtiöt, noteeratut

ASML Holding NV	0,00	4 000,00	775 274,55	2 726 800,00	Alankomaat
AbbVie Inc	0,00	18 000,00	1 066 210,85	2 524 398,19	Yhdysvallat (USA)
Adobe Systems Inc	0,00	1 200,00	647 891,40	647 891,40	Yhdysvallat (USA)
Air Liquide	0,00	11 000,00	1 937 320,00	1 937 320,00	Ranska
Aker BP ASA	0,01	65 000,00	1 667 224,71	1 708 776,30	Norja
Alcon Inc	0,01	35 000,00	1 795 528,82	2 480 993,52	Sveitsi
Alphabet Inc Class C	0,00	22 000,00	1 526 048,90	2 805 846,15	Yhdysvallat (USA)
Amazon.com Inc	0,00	19 000,00	1 483 228,00	2 612 542,99	Yhdysvallat (USA)
Amundi SA	0,01	27 000,00	1 663 200,00	1 663 200,00	Ranska
Apple Inc	0,00	12 000,00	2 090 823,53	2 090 823,53	Yhdysvallat (USA)
Assa Abloy Ab B	0,01	90 000,00	1 691 355,82	2 354 632,30	Ruotsi
AstraZeneca PLC	0,00	26 000,00	1 837 420,91	3 171 278,98	Iso-Britannia
Atlas Copco AB	0,00	145 000,00	1 672 286,13	2 267 911,86	Ruotsi
Automatic Data Processing Inc	0,00	9 500,00	947 396,42	2 002 909,50	Yhdysvallat (USA)
Axa Sa	0,01	130 000,00	2 678 176,45	3 833 700,00	Ranska
Brenntag AG	0,02	26 000,00	1 253 287,91	2 163 720,00	Saksa
Credit Agricole SA	0,01	170 000,00	1 799 235,38	2 184 840,00	Ranska
DSV Panalpina A/S	0,01	13 000,00	1 438 515,03	2 067 852,78	Tanska
Dassault Systemes Sa	0,00	50 000,00	1 413 945,77	2 211 750,00	Ranska
Deutsche Telekom AG	0,00	160 000,00	2 485 277,00	3 480 000,00	Saksa
Epiroc AB	0,01	90 000,00	822 548,63	1 640 050,47	Ruotsi
Equinor ASA	0,00	70 000,00	2 006 183,00	2 006 183,00	Norja
Exelon Corp	0,00	40 000,00	1 299 547,51	1 299 547,51	Yhdysvallat (USA)
Heineken Nv	0,00	15 000,00	1 313 812,02	1 379 100,00	Alankomaat
ING Groep NV	0,01	270 000,00	2 707 329,71	3 652 020,00	Alankomaat
Illinois Tool Works Inc	0,00	8 000,00	1 002 872,98	1 896 398,19	Yhdysvallat (USA)
Infineon Technologies AG	0,00	53 000,00	1 812 724,96	2 003 400,00	Saksa
Kering	0,00	3 000,00	1 197 000,00	1 197 000,00	Ranska
LVMH Moet Hennessy Louis Vuitton Sa	0,00	3 600,00	2 640 960,00	2 640 960,00	Ranska
Linde PLC	0,00	6 000,00	1 178 601,26	2 211 600,00	Irlanti
Lowe's Cos Inc	0,00	6 500,00	631 396,80	1 309 117,65	Yhdysvallat (USA)
Medtronic Inc	0,00	25 400,00	1 536 592,00	1 893 621,72	Irlanti
Merck KGAA	0,01	16 000,00	1 429 259,94	2 305 600,00	Saksa
Microsoft Corp	0,00	8 000,00	1 483 358,65	2 722 461,54	Yhdysvallat (USA)
Mondelez International Inc	0,00	32 000,00	1 349 313,70	2 097 520,36	Yhdysvallat (USA)
NIKE Inc	0,00	14 000,00	970 434,12	1 375 547,51	Yhdysvallat (USA)
NVIDIA Corp	0,00	2 500,00	1 103 955,18	1 120 407,24	Yhdysvallat (USA)
National Grid PLC	0,01	310 000,00	3 098 487,70	3 774 006,10	Iso-Britannia
Nestle Sa	0,00	35 000,00	2 975 540,42	3 685 583,15	Sveitsi
Novo-Nordisk A/S B	0,00	24 000,00	1 056 220,41	2 248 037,68	Tanska
PepsiCo Inc	0,00	16 000,00	1 116 180,10	2 459 221,72	Yhdysvallat (USA)
Procter & Gamble Co	0,00	18 000,00	1 448 709,75	2 387 076,92	Yhdysvallat (USA)
Roche Holding Ag	0,00	11 000,00	2 585 677,97	2 904 427,65	Sveitsi
SAP Ag	0,00	15 000,00	2 092 200,00	2 092 200,00	Saksa
Schneider Electric Sa	0,00	13 000,00	1 021 209,96	2 363 140,00	Ranska
Siemens Ag	0,00	12 500,00	1 650 179,38	2 124 000,00	Saksa
Siemens Healthineers AG	0,01	56 779,00	1 869 774,34	2 986 575,40	Saksa
Skandinaviska Enskilda Banken AB	0,01	260 000,00	2 381 999,10	3 252 343,19	Ruotsi
Swiss Re Ltd	0,01	45 000,00	3 657 352,92	4 595 248,38	Sveitsi
TRANE TECHNOLOGIES PLC	0,00	10 000,00	643 067,58	2 207 239,82	Irlanti
Tesco PLC	0,00	300 000,00	1 002 819,17	1 002 819,17	Iso-Britannia
Visa Inc	0,00	12 000,00	1 078 925,83	2 827 330,32	Yhdysvallat (USA)
Yhteensä		2 834 979,00	84 033 882,67	120 596 972,19	

Ulkomaiset yhtiöt, noteeraamattomat

Sos International A/S	4,69	133 720,00	2 172 782,56	0,00	Tanska
Muut		74 165,00	408 668,99	727 476,90	
Yhteensä		207 885,00	2 581 451,55	727 476,90	

Sijoitusrahastot

AMUNDI PLANT EM GRN 1-SEURH	11 114 508,81	11 114 508,81	Luxemburg
Aktia Trade Finance Erikoissijoitusrahasto	782 755,73	782 755,73	Suomi
BNP Paribas Global Senior Corporate Loans	2 045 557,09	2 045 557,09	Ranska
GS Emerging Markets Equity	8 946 643,16	9 201 514,00	Luxemburg
LähiTapiola Eurooppa HY ESG A	75 919 604,28	75 919 604,28	Suomi
LähiTapiola High Yield A	87 769 277,40	87 769 277,40	Suomi
LähiTapiola Hyvinvointi ESG A	2 949 880,86	4 064 929,47	Suomi
LähiTapiola Kasvu ESG A	3 106 043,12	4 771 891,79	Suomi
LähiTapiola Kehittynyt Aasia ESG A	16 274 294,09	19 003 224,95	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A	74 794 214,27	74 794 214,27	Suomi
LähiTapiola Kestävä Vaikuttajakorko A	44 767 488,39	44 767 488,39	Suomi
LähiTapiola Kestävä Ympäristö A	3 492 274,82	5 034 603,12	Suomi
LähiTapiola Kuluttaja ESG A	765 645,77	1 167 584,22	Suomi
LähiTapiola Lyhytkorko ESG A	1 791 977,23	1 833 312,84	Suomi
LähiTapiola Pohjoinen Yrityskorko ESG A	53 841 061,87	58 410 751,85	Suomi
LähiTapiola Reaalikorko ESG A	20 422 689,75	20 830 783,60	Suomi
LähiTapiola Sijoituskiinteistöt A	5 541 983,27	5 979 799,95	Suomi
LähiTapiola USA Ilmastoindeksi A	6 004 897,97	6 480 164,90	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Eurooppa ESG IV B	17 030 563,44	19 298 860,49	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Pitkäkorko ESG IV B	70 000 000,00	73 842 603,84	Suomi
LähiTapiola Yhteisö USA ESG IV B	16 700 000,00	19 181 237,16	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Yrityskorko ESG IV B	96 875 956,48	97 113 831,80	Suomi
LähiTapiola Yrityskorko ESG A	36 318 577,91	36 393 911,25	Suomi
Mandatum Opportunistic Loan Strategy	8 754 631,15	8 754 631,15	Suomi
PIMCO GIS Emerging Markets Bond ESG Fund	12 351 490,31	12 351 490,31	Irlanti
S-Pankki High Yield Eurooppa ESG Korko	5 000 000,00	5 395 937,17	Suomi
S-Pankki Kehittyvät Markkinat ESG Osake	6 331 114,73	6 915 708,94	Suomi
S-Pankki Toimitila	4 932 741,49	4 932 741,49	Suomi
Seligson & Co Euro-obligaatio A	5 000 000,00	5 299 914,31	Suomi
Seligson & Co Phoebus A	7 500 000,00	10 191 578,66	Suomi
Seligson & Co Rahamarkkinarahasto A	5 525 319,09	5 690 190,02	Suomi
Muut	353 935,60	361 884,35	
Yhteensä	713 005 128,08	739 696 487,60	

Pääomasijoitusrahastot

Altor Fund II (No. 1)	786 100,00	786 100,00	Jersey
Altor Fund III (No. 2)	2 271 356,94	2 271 356,94	Jersey
Altor Fund IV (No.2) AB	5 680 618,66	6 580 942,70	Ruotsi
Amanda V East L.P.	1 369 958,80	1 747 324,00	Suomi
Beechbrook Mezzanine II L.P.	2 194 487,00	2 194 487,00	Iso-Britannia
Beechbrook Private Debt III L.P.	7 393 632,88	8 367 922,36	Iso-Britannia
Beechbrook UK SME Credit I L.P.	1 089 902,63	1 089 902,63	Iso-Britannia
Blue Owl GP Stakes V LP	1 984 597,80	1 984 597,80	Caymansaaret
Bowmark Capital Partners V, L.P.	559 529,37	559 529,37	Britannia
Bridgepoint Europe IV F L.P.	1 478 988,36	1 478 988,36	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe V C L.P.	2 761 571,30	5 208 466,96	Iso-Britannia
Dasos Habitat Fund Ky	1 765 267,18	2 025 020,00	Suomi
Dasos Kestävä Metsä ja Puu III	9 925 292,69	11 241 216,68	Suomi
Fundu Fund Ky	5 000 000,01	5 057 084,00	Suomi
ICG Senior Debt Partners Fund 2	7 670 059,00	7 670 059,00	Luxemburg
Infranode I (No. 1) AB	9 730 605,33	10 245 860,85	Ruotsi
KSK Redi Ky	627 500,00	627 500,00	Suomi
Kasvurahastojen Rahasto IV Ky	1 081 623,21	1 081 623,21	Suomi
LähiTapiola Asuntorahasto Prime Ky	967 800,37	967 800,37	Suomi
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi Ky	2 618 202,00	2 618 202,00	Suomi
LähiTapiola Keskustakiinteistöt Ky	3 578 608,89	3 578 608,89	Suomi
LähiTapiola Yhteiskuntakiinteistöt Suomi Ky	19 856 204,95	19 856 204,95	Suomi
NB Private Debt Fund II LP	3 417 284,16	3 417 284,16	Yhdysvallat (USA)
Siguler Guff Small Business Credit Opportunities	2 898 579,63	3 613 500,33	Yhdysvallat (USA)
TPG Partners VII, L.P.	5 464 698,64	5 464 698,64	Yhdysvallat (USA)
The Triton Fund III L.P.	547 646,21	547 646,21	Jersey
Tikehau Direct Lending III	851 299,99	851 299,99	Luxemburg
Top Tier Venture Capital IV, L.P.	862 454,17	862 454,17	Yhdysvallat (USA)
Tuohex Kiinteistörahasto I Ky	9 288 829,65	9 549 936,55	Suomi
VSS Structured Capital Parallel III, L.P.	7 379 678,58	10 308 324,89	Yhdysvallat (USA)
Muut	2 641 509,79	2 834 883,18	
Yhteensä	123 743 888,19	134 688 826,19	

Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä

126 968 814,00 1 095 093 137,36 1 179 097 923,65

8. Muut sijoitukset

8.1 Muut lainasaamiset, erittely vakuuden mukaan

	2023	2022
Pankkitakaus	3 975,02	7 575,02
Jäljellä oleva hankintameno	3 975,02	7 575,02
Ei-vakuudelliset, jäljellä oleva hankintameno yhteensä	4 897 511,75	7 573 511,75
	4 901 486,77	7 581 086,77

9. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

2023

	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Liikearvo	Kalusto
Hankintameno 1.1.	82 784 728,87	2 931 302,65	1 200 000,00	34 870 811,59
Lisäykset	1 569 660,81	4 915 151,64	0,00	414 355,75
Vähennykset	-27 802,83	-1 626 043,88	0,00	-125 380,00
Siirrot erien välillä	1 230 845,11	-1 230 845,11	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	85 557 431,96	4 989 565,30	1 200 000,00	35 159 787,34
Kertyneet poistot 1.1.	-76 189 259,78	0,00	-400 000,00	-34 025 227,95
Tilikauden poistot	-3 059 560,41	0,00	-400 000,00	-283 639,84
Kertyneet poistot 31.12.	-79 248 820,19	0,00	-800 000,00	-34 308 867,79
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 308 611,77	4 989 565,30	400 000,00	850 919,55

10. Oman pääoman muutokset ja arvonorotusrahadon erittely

10.1 Oman pääoman muutokset

	1.1.2023	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2023
Pohjarahasto	8 641 380,35	0,00	0,00	8 641 380,35
Arvonorotusrahasto	85 090,31	0,00	0,00	85 090,31
Varmuusrahasto	1 675 976 376,13	9 761 233,75	0,00	1 685 737 609,88
Käyttörahasto	4 744 339,71	200 000,00	-834 272,32	4 110 067,39
Tilikauden voitto	9 961 233,75	74 602 028,83	-9 961 233,75	74 602 028,83
<i>Oman pääoman muutokset yhteensä</i>	1 699 408 420,25	84 563 262,58	-10 795 506,07	1 773 176 176,76

10.2 Arvonorotusrahadon erittely

31.12.2023

Käyttöomaisuuden arvonorotukset	85 090,31
<i>Yhteensä</i>	85 090,31

10.3 Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

31.12.2023

Tilikauden voitto	74 602 028,83
+ Muu vapaa pääoma	
Varmuusrahasto	1 685 737 609,88
Käyttörahasto	4 110 067,39
<i>Voitonjakokelpoiset varat yhteensä</i>	1 764 449 706,10

11. Tilinpäätössiirtojen kertymä

2023

2022

Poistoero	2023	2022
Poistoero 1.1.	170 889,01	158 693,41
Lisäykset	7 932,79	12 195,60
Poistoero 31.12.	178 821,80	170 889,01
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	178 821,80	170 889,01

12. Korvausvastuu

	2023	2022
Korvausvastuusta vähennetyt riidattomat regressisaamiset		
Työtapaturma- ja ammattitautivakuutus	36 963 210,00	42 540 909,00

Korvausvastuun riittävyys

Työtapaturma- ja ammattitautivakuutus	44 163 695,07	20 197 422,20
Muu tapaturma ja sairaus	-3 557 955,15	-1 695 010,76
Moottoriajoneuvon vastuu	1 919 672,30	4 587 025,31
Maa-ajoneuvot	-348 067,40	73 704,84
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	1 208 751,19	492 452,56
Palo- ja muu omaisuusvahinko	3 677 837,81	680 352,05
Vastuu	2 230 862,81	5 973 950,55
Luotto ja takaus	677 216,25	984 446,22
Oikeusturva	1 354 239,71	-260 229,82
Muut	273 798,24	3 553 859,20
Jälleenvakuutus	30 064 699,76	4 949 531,87
	<u>81 664 750,59</u>	<u>39 537 504,22</u>

13. Muut pakolliset varaukset

	2023	2022
Työttömyysturvan omavastuuvaraus	46 914,78	46 914,78
Varaus muista vastuusitoumuksista.	17 341 900,00	11 292 400,00
	<u>17 388 814,78</u>	<u>11 339 314,78</u>

14. Laskennalliset verovelat

	2023	2022
Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen jaksotuserojen ja muiden väliaikaisten erojen perusteella laskettu verovelka	143 390,32	143 390,32
Arvostuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana	2 600 000,00	16 000 000,00
	<u>2 743 390,32</u>	<u>16 143 390,32</u>

15. Saamiset ja velat

15.1 Saamisten erittely

	2023	2022
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Muut saamiset	4 768 095,11	3 902 720,71
	<u>4 768 095,11</u>	<u>3 902 720,71</u>

15.2 Velkojen erittely

	2023	2022
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	1 657 712,96	1 498 391,62
Muut velat	3 107 155,90	1 494 175,75
	<u>4 764 868,86</u>	<u>2 992 567,37</u>

15.3 Siirtovelkojen erittely

	2023	2022
Velat henkilöstölle	9 871 469,72	9 464 355,85
Muut siirtovelat	3 555 590,76	3 230 851,47
	<u>13 427 060,48</u>	<u>12 695 207,32</u>

16. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Muut johdannaissopimukset	2023	2022
Korkojohdannaiset		
Termiini- ja futuurisopimukset, avoimet		
Kohde-etuus	2 900 000,00	0,00
Valuuttajohdannaiset		
Termiini- ja futuurisopimukset, avoimet		
Kohde-etuus	-22 562 158,19	-44 209 272,50
Käypä arvo	175 966,82	806 136,26
Leasingvastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	141 231,92	155 290,75
Seuraavina vuosina maksettava määrä	397 398,24	244 635,56
	<u>538 630,16</u>	<u>399 926,31</u>
Vuokravastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	2 188 006,80	3 415 297,16
Seuraavina vuosina maksettava määrä	8 128 777,10	8 499 634,08
	<u>10 316 783,90</u>	<u>11 914 931,24</u>
Arvonlisäverovastuut		
Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyen		
Konserniyhtykset	189 448,11	362 498,10
Yhteistoimintayhtykset	2 204 566,88	1 603 256,12
	<u>2 394 014,99</u>	<u>1 965 754,22</u>
<i>Positiivinen alv-vastuu = alv-velka</i>		
<i>Negatiivinen alv-vastuu = alv-saaminen</i>		
Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120§:n mukainen tarkistusvastuu		
- 10 v. tarkistuskauti		
Yhtiö	693 426,00	619 696,00
Muut ryhmän yritykset	66 178 880,53	78 159 564,49
	<u>66 872 306,53</u>	<u>78 779 260,49</u>
Muut vastuusitoumukset		
Sijoitussitoumukset	506 829 779,20	395 560 609,86
Myönnetty limiitti	101 500 000,00	155 140 205,77
Muut vastuusitoumukset *	62 697 524,45	28 772 939,18
	<u>671 027 303,65</u>	<u>579 473 754,81</u>

* LähiTapiola Vahinkoyhtiö on sitoutunut ostamaan muiden sijoittajien osuudet kahdesta eri sijoituskohteesta vuonna 2028. Vastuun määrä perustuu yhtiömiesten väliin sopimuksiin ja sijoitusten nettoarvoihin.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, joka määrittelee periaatteet LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön johtaman ryhmittymän yhtiöiden vakavaraisuuden varmistamiseksi. Yhteisvastuusopimuksesta on kerrottu tarkemmin toimintakertomuksen Vakavaraisuus ja riskienhallinta -osiossa.

17. Lähipiirilainat ja -liiketoimet

Yhtiön lähipiirirekisteri on laadittu VYL:n lähipiirimäärittelyn mukaisesti.

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

Yhtiö ei ole myöntänyt lainoja lähipiirilleen.

Arvonlisäveron ryhmäkisteröintiin liittyvästä vastuusitoumuksesta on kerrottu liitteellä 16.

9.5.3 Tulosanalyysi ja muut liitetiedot, LähiTapiola Vahinkoyhtiö

Tulosanalyysi

	2023	2022	Muutos	€1 000 Muutos %
Vakuutusmaksutuotot	274 172	267 941	6 231	2,3 %
Korvauskulut	-146 365	-211 200	64 835	-30,7 %
Liikekulut	-45 764	-49 045	3 281	-6,7 %
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	82 042	7 696	74 347	966,1 %
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	92 548	9 018	83 530	926,3 %
Muut tuotot ja kulut	1 578	1 253	325	25,9 %
Liikevoitto	176 168	17 966	158 202	880,5 %
Tasoitusmäärän muutos	-80 349	-6 372	-73 977	1160,9 %
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	95 819	11 594	84 225	726,4 %
Tilinpäätössiirrot	-8	-12	4	-35,0 %
Tuloverot ja muut välittömät verot	-21 209	-1 621	-19 588	1208,5 %
Kauden voitto	74 602	9 961	64 641	648,9 %
Liikevoitto	176 168	17 966	158 202	880,5 %
Arvostuserojen muutos	30 248	-139 931	170 179	-121,6 %
Kokonaistulos	206 416	-121 965	328 381	-269,2 %

9.5.4 Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitusjakauma käyvin arvoin 1.1. - 31.12.2023

	Perusjakauma				Riskijakauma ⁸⁾		
	31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022
	milj. eur	%	milj. eur	%	milj. eur	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	947,2	29,3	984,4	31,4	947,2	29,3	31,4
Lainasaamiset ¹⁾	75,3	2,3	83,1	2,7	75,3	2,3	2,7
Joukkovelkakirjalainat	788,5	24,4	809,3	25,8	788,5	24,4	25,8
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	83,3	2,6	92,0	2,9	83,3	2,6	2,9
Osakesijoitukset yhteensä	1730,2	53,5	1591,6	50,8	1730,2	53,5	50,8
Noteeratut osakkeet ³⁾	286,6	8,9	250,4	8,0	286,6	8,9	8,0
Pääomasijoitukset ⁴⁾	798,4	24,7	773,7	24,7	798,4	24,7	24,7
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	645,1	20,0	567,4	18,1	645,1	20,0	18,1
Kiinteistösijoitukset yhteensä	545,7	16,9	546,8	17,5	545,7	16,9	17,5
Suorat kiinteistösijoitukset	407,8	12,6	428,4	13,7	407,8	12,6	13,7
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	137,9	4,3	118,4	3,8	137,9	4,3	3,8
Muut sijoitukset	9,5	0,3	8,2	0,3	9,5	0,3	0,3
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	9,5	0,3	8,2	0,3	9,5	0,3	0,3
Sijoitukset yhteensä	3232,5	100,0	3130,9	100,0	3232,5	100,0	100,0
Johdannaisten vaikutus ⁹⁾						0,0	0,0
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	3232,5	100,0	3130,9	100,0	3232,5	100,0	100,0

Jvk-salkun modifioitu duraatio

5,23

- Sisältää kertyneet korot
- Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat
- Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle
- Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset
- Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt
- Sisältää kaikäntyyppiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta
- Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin
- Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaa kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti). Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia, tulee tästä antaa tieto.
- Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/-.
- Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.
- Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana 'Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä'-rivin loppusummaa.

9.5.5 Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle 1.1. - 31.12.2023

	Netto- tuottojen markkina- arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma ⁹⁾	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle						
			2023		2023	2022	2021	2020	2019
			milj. eur	milj. eur	%	%	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	72,4	998,7	7,2	-10,2	-0,1	1,1	5,1		
Lainasaamiset ¹⁾	2,7	79,2	3,4	6,1	-4,1	0,7	3,3		
Joukkovelkakirjalainat	66,6	796,0	8,4	-12,5	0,4	1,5	5,6		
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	3,1	123,5	2,5	-0,3	-0,2	-0,7	-0,3		
Osakesijoitukset yhteensä	73,8	1 637,2	4,5	-0,7	14,1	4,2	8,6		
Noteeratut osakkeet ³⁾	21,8	268,3	8,1	-19,9	30,1	-0,9	33,5		
Pääomasijoitukset ⁴⁾	39,5	763,5	5,2	6,5	12,2	2,6	4,5		
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	12,5	605,4	2,1	3,7	4,7	9,7	-1,3		
Kiinteistösijoitukset yhteensä	-19,8	548,6	-3,6	0,4	7,6	7,6	7,1		
Suorat kiinteistösijoitukset	-4,1	422,1	-1,0	3,4	8,6	8,7	9,2		
Kiinteistösisäjoitusrahastot ja yhteissijoitukset	-15,7	126,5	-12,4	-11,4	2,5	1,7	-2,6		
Muut sijoitukset	1,1	8,3	13,2	-4,4	3,3	-23,1	11,8		
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,6		
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Muut sijoitukset ⁷⁾	1,1	8,3	13,2	-4,4	3,3	-23,1	14,3		
Sijoitukset yhteensä	127,5	3 192,9	4,0	-3,8	8,4	3,6	7,2		
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-4,7								
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo	122,8	3 192,9	3,8	-4,0	8,2	3,5	7,0		

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösisäjoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta.

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

10 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Vahinkoyhtiö) tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien mukaisesti. Lisäksi noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annettua asetusta ja kirjanpitoasetuksen säännöksiä siten kuin edellä olevassa asetuksessa säädetään sekä vakuutusyhtiöitä valvovien viranomaisien, sosiaali- ja terveysministeriön ja Finanssivalvonnan, päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

10.1 LähiTapiola-ryhmän konsernin muodostuminen

10.1.1 Perusteet LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätöksen laajuudelle

LähiTapiola Vahinkoyhtiö laatii LähiTapiola-ryhmän yllimpänä emoyrityksenä vakuutusyhtiölain mukaisen vakuutusyritysryhmän laajuudessa LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätöksen. Sitä tarvitaan myös Finanssivalvonnan vakuutusyhtiölakiin perustuvan ryhmävalvonnan suorittamiseksi.

LähiTapiola-ryhmä ei konsernitilinpäätöksestä huolimatta muodosta kokonaisuudessaan kirjanpitolain mukaista konsernia, mikä johtuu erityisesti vakuutusyhtiöiden keskinäisestä yhtiömuodosta. Keskinäisten vakuutusyhtiöiden omistajina ovat vakuutuksenottajat, eikä niissä näin ollen toteudu kirjanpitolain konsernikäsitteen mukainen vaatimus siitä, että emoyhtiöllä on enemmistöomistus ja äänivalta tytäryhtiössä. LähiTapiola Vahinkoyhtiöllä ei ole myöskään oikeutta nimittää enemmistöä muiden LähiTapiola-ryhmän keskinäisten vakuutusyhtiöiden hallitusten jäsenistä, eikä LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden välillä ole voimassa sellaisia sopimuksellisia tai muita järjestelyitä, joiden mukaisesti LähiTapiola Vahinkoyhtiö käyttäisi tosiasiallisesti määräysvaltaa LähiTapiola-ryhmän muissa keskinäisissä vakuutusyhtiöissä.

Keskinäisen Vakuutusyhtiö Turvan kaikki takuuosuuksien omistajat ovat allekirjoittaneet takuuosuuksien omistajien väliseen sopimukseen lisäyksen, jonka mukaan LähiTapiola Vahinkoyhtiöllä on halutessaan oikeus nimittää Turvan hallituksen enemmistö. LähiTapiola-ryhmä omistaa 75,79 prosenttia Turvan takuupääomasta. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva on LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätöksessä raportoitu tytäryhtiönä, mutta Turvan tilinpäätös-

tietoja ei ole yhdistelty LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kirjanpitolain 6 luvun 3 §:n 1 kohdan perusteella, jonka mukaan tytäryrityksen tilinpäätös saadaan jättää yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen, jos yhdisteleminen on tarpeetonta oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Keskinäisen yhtiön takuupääoman omistajalla ei ole oikeutta yhtiön muuhun omaisuuteen kuin takuupääomaan ja yhtiökokouksen päätöksellä voittovaroista maksettavaan takuupääoman korkoon. Finanssivalvonnan kannonoton mukaisesti Turvaa ei yhdistellä LähiTapiola-ryhmään.

10.1.2 LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätös

LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen yhdistellään LähiTapiola Vahinkoyhtiön kirjanpitolain mukainen konserni sekä muut vakuutusyhtiölain 26 luvun 2 §:ssä tarkoitetun vakuutusyritysryhmän yhtiöt. LähiTapiola-ryhmään kuuluvat LähiTapiola Vahinkoyhtiö, 19 alueellista vahinkovakuutusyhtiötä ja LähiTapiola Henkiyhtiö sekä näiden määräysvallan tai vaikutusvallan kautta LähiTapiola-ryhmään yhdisteltävät yhtiöt. LähiTapiola Vahinkoyhtiön uutena tytäryhtiönä LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen yhdistellään 25.5.2023 alkaen Suomen Vahinkovakuutus Oy. LähiTapiola-ryhmän merkittävimpien yhtiöiden nimet on lueteltu tilinpäätöksen liitetiedoissa ja toimintakertomuksessa. Tilinpäätöksessä käytettävät konsernitermit tarkoittavat LähiTapiola-ryhmää.

LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätös on laadittu LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola-ryhmään yhdisteltävien tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelminä, joista on eliminoitu yhtiöiden väliset saamiset ja velat, tuotot ja kulut, voitonjako, konsernin sisäiset myyntivoitot ja tappiot sekä keskinäinen omistus. Mikäli tytäryhtiön laskentaperiaatteet eroavat LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteista olennaisesti, on kyseiset erät konserniyhdistelyssä oikaistu ryhmän laskentaperiaatteiden mukaisiksi.

LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätöksen sisäinen osake- ja takuupääomaomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen. Keskinäisissä yhtiöissä omasta pääomasta hyvitetään osa voittovaroista asiakashyvityksinä omistaja-asiakkaille. Omassa pääomassa on omana tase-eränä esitetty ”Keskinäisten vakuutusyhtiöiden oma pääoma”. Tytäryhtiönä yhdisteltävien keskinäisten vakuutusyhtiöiden pohjarahasto, varmuusrahasto, käyttörahasto ja voittovarot, joita ei makseta korkona takuupääoman omistajille, on esitetty tase-erässä ”Keskinäisten vakuutusyhtiöiden oma pääoma”. LähiTapiola-ryhmä omistaa keskinäisten alueellisten vahinkovakuutusyhtiöiden ja

LähiTapiola Henkiyhtiön takuupääomasta sata prosenttia. LähiTapiola Henkiyhtiö -konserniin sisältyvien asunto- ja kiinteistöyhtiöiden tuloslaskelmaerät esitetään henkivakuutustoiminnan vakuutusteknisessä laskelmassa.

Vähemmistön osuus omasta pääomasta ja tuloksesta esitetään erikseen tuloslaskelmassa ja taseessa. Tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt yhdistellään hankintahetkestä lähtien ja myydyt tytäryhtiöt luovutushetkeen saakka.

Osakkuusyrietykset eli yritykset, joiden osakkeista tai äänivallasta LähiTapiola-ryhmä omistaa 20 – 50 prosenttia, on yhdistelty LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Sen sijaan LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen ei yhdistellä osakkuusyrietyksenä keskinäisiä yhtiöitä kuten asunto-osakeyhtiöitä, kiinteistöyhtiöitä, eikä sijoitusrahastoja, vaikka em. äänivalta- ja omistusraajat tilinpäätöshetkellä täyttyisivätkin.

LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätöksessä laskennalliset verovelat ja -saamiset on merkitty taseeseen. Yhdistelytoimenpiteistä johtuvat laskennalliset verovelat ja -saamiset on merkitty taseeseen silloin, kun niiden tulevia verovaikutuksia on pidettävä ilmeisinä niille yrityksille, joita ne koskevat. Verotusperusteisten varausten ja poistoeron muutos on jaettu laskennallisen verovelan muutokseen ja tulokseen. Vastaavat tase-erät on jaettu laskennalliseen verovelkaan ja omaan pääomaan vähemmistöosuus huomioiden.

Vakuutustoimialan tytäryhtiöosakkeiden arvonorotukset on asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osalta kohdistettu LähiTapiola-ryhmän tytäryhtiöiden kiinteistöjen arvonorotuksiksi.

Eliminoinnin yhteydessä muodostunut konserniaktiiva on pääsääntöisesti kohdistettu tytäryhtiön ao. omaisuuserille erien käypä arvo huomioon ottaen ja konserniaktiiva poistetaan suunnitelman mukaan kuten vastaava erä. Kohdistamaton konsernilikearvo esitetään taseen vastaavissa aineettomissa hyödykkeissä omana eränä ja se poistetaan suunnitelman mukaan. Konsernireservi esitetään taseen vastattavissa omana eränä ja se tuloutetaan mahdollisuuksien mukaan yhtiön voittovaroista.

LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätöksen sisäistä ensivakuutusliikettä ei ole eliminoitu; sisäinen jälleenvakuutus, tasoitusmäärää lukuun ottamatta, on eliminoitu.

10.2 Laatumisperiaatteet

10.2.1 Aineettomien hyödykkeiden arvostus ja jaksotus

Muut pitkävaikutteiset menot

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen peruseräparannusmenot sekä ICT-järjestelmien suunnittelu- ja ohjelmointimenot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä.

10.2.2 Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvonorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoitusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvonorotuksen vastaerä on tuloutettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehdyt arvonorotukset on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonorotusrahastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonorotusrahastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa (tulosvaikutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisenä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan osakkeiden ja osuuksien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintameno määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintameno lisäykseksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintameno, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintameno, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Johdannaissopimukset vakuutusliiketoiminnassa

Vakuutusliiketoiminnassa johdannaissopimuksia käytetään operatiivisesti sijoitusriskiä pienentävinä sijoituksina. Tämän lisäksi johdannaissopimuksia käytetään myös kirjanpidollisesti suojaavina ja näihin johdannaissopimuksiin sovelletaan suojauslaskentaa.

Operatiivisesti tai ei-suojaavasti käsitellyn johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjanpitoarvon negatiivinen erotus kirjataan kuluksi. Realisoitumattomia tuottoja ei kirjata.

Tilikauden aikana sopimusten sulkemisesta tai raukeamisesta syntyneet voitot ja tappiot on kirjattu tilikauden tuotoksi tai kuluksi. Tilikauteen kohdistuvat korot kirjataan sijoitustoiminnan korkotuottoihin/-kuluihin.

Suojauslaskenta

Suojattavan kohteen ja suojaavan johdannaisinstrumentin välinen yhteys dokumentoidaan johdannaistrategiassa kuvatulla tavalla ja suojauksen tehokkuutta seurataan jatkuvasti.

Suojauslaskentaa käytettäessä johdannaisen negatiivinen arvomuutos jätetään kirjaamatta kuluksi siltä osin kuin suojattavan kohteen arvonnousu katkaa sen. Se osa johdannaisen negatiivisesta arvomuutoksesta, joka ylittää suojattavan kohteen arvonnousun, kirjataan kuluksi. Jos suojattavasta taseerästä ei tuloslaskelmaan kirjata arvomuutosta, ei suojaavasta sopimuksesta kirjata arvostustuottoa tai -kuluja.

Johdannaissopimukset rahoitusliiketoiminnassa

Rahoitusliiketoiminnassa johdannaissopimuksia käytetään korkoriskiltä suojautumiseen. Kirjanpidossa johdannaissopimuksia käsitellään ei-suojaavina ja ne kirjataan käypään arvoon tulospäätöksessä. Arvomutokset ja tilikauteen kohdistuvat korot kirjataan liittäen toiminnasta aiheutuvina muihin tuottoihin ja kuluihin.

10.2.3 Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoina käytetään markkinaperusteisia käyviä arvoja. Kiinteistösijoitusten arvioinnissa sovelletaan IVS:n (International Valuation Standards) sekä hyvän kiinteistöarviointitavan (ns. AKA-kriteerit) mukaisia arviointiperiaatteita ja niiden arviointimenetelmille asettamia vaatimuksia.

Asuntokohteet arvioidaan pääosin vertailukauppoihin perustuvalla kauppavertailumenetelmällä. Toimitilakohteiden pääasiallisena arviointimenetelmänä käytetään tuottoarvoon perustuvaa kassavirtamenetelmää. Erikoiskohteet arvioidaan kohteeseen parhaiten soveltuvalla markkinaperusteisella arviointimenetelmällä. Valtion asuntolainoin lainoitettujen kiinteistösijoitusten käypänä arvona pidetään aravavuokra-asuntojen ja aravavuokratulojen käytöstä, luovutuksesta ja omaksi lunastamisesta annetun lain (1190/1993) 10 §:n mukaista luovutuskorvausta.

Arvonmäärityksen tekee Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla joko ulkopuolinen auktorisoitu kiinteistöarvioitsija tai LähiTapiola Kiinteistövarainhoito.

Oy:n asiantuntijat ulkopuolisen auktorisoidun kiinteistöarvioitsijan ohjeistamana ja auditoimana.

Osakkeet, osuudet ja rahoitusmarkkinavälineet

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona on käytetty vuoden viimeisintä kaupanteokurssia tai sen puuttuessa ostokurssia. Muiden sijoitusten osalta on käypänä arvona käytetty todennäköistä luovutushintaa, kirjanpitoarvoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahastojen käypänä arvona on käytetty hankintamenoa tai hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvää arvosta.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalletesaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa ottaen huomioon luottotappiovaaran edellyttämä nimellisarvon alentaminen todennäköiseen arvoon.

10.2.4 Zillmerointiperusteet

Zillmerointia ei sovelleta.

10.2.5 Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset arvostetaan taseessa käypään arvoon.

10.2.6 Saamisten arvostus

Vakuutusmaksusaamiset

Vakuutusmaksusaamiset esitetään taseessa enintään todennäköisen arvon määräisenä. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemusperäinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta, kirjataan luottotappioksi.

Ulkomaanrahamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä julkaisemaan kurssiin. Muiden sijoitusten osalta on käytetty hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alemmaa tilinpäätöspäivän kurssia.

Valuuttakurssierot on kohdistettu kyseisten tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin

erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulon tai menon oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan valuuttakurssivoitoksi tai -tappioksi.

10.2.7 Poistot

Rakennusten ja niiden ainesosien, kaluston, aineettomien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen hankintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusajanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Arvioidut poistoajat ovat hyödykeryhmäkohtaisesti keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet

• Huoneistojen peruskorjaukset	3-10 v
• ICT-järjestelmien suunnittelukustannukset	3-10 v

Kiinteistöt

• Asuin-, toimisto- ja hotellirakennukset	40-50 v
• Tavaratalo-, myymälä rakennukset	30-40 v
• Teollisuus-, varasto- ym. rakennukset	20-30 v
• Rakennusten ainesosat, menojäännöspoisto	25 %

Kalusto

- Konttorikoneet ja -kalusto, menojäännöspoisto 25 % tai tasapoisto 3-5 v

Rakennusten olennaisten perusparannusten vaikutus pitoaikaan arvioidaan erikseen. Tuloutettujen arvonkorotusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pitoajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään taseen vastattaviin erään "Tilinpäätössiirtojen kertymä, poistoero" ja tilikauden aikainen poistoeron lisäys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

10.2.8 Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero

Ks. kohta "Poistot"

Verotusperusteiset varaukset

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikutteisia varauksia.

10.2.9 Pakolliset varaukset

Tuotoista on vähennetty pakollisina eläkevarauksina veloitteista vastaisuudessa aiheutuvat eläkemenot ja mahdolliset työttömyyseläkemenot, jotka kohdistuvat päättäneeseen tai aikaisempaan tilikauteen. Muina varauksina tuotoista on vähennetty keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraukset.

10.2.10 Välittömät verot

Tuloslaskelmassa välittömät verot on esitetty suoriteperusteisesti.

10.2.11 Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen välisiin jaksotuseroihin ja muihin väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verovelat ja -saamiset esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Liitetiedoissa esitetään arvotuseroista laskettu laskennallinen verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana.

10.2.12 Muut velat

Muut velat kuin vakuutustekninen vastuovelka merkitään taseeseen nimellis-arvoon.

10.2.13 Pääomalaina

Pääomalaina on merkitty taseen vastattaviin hankintahintaan. Velan nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkokuluksi ja vastaerä on kirjattu pääomalainan hankintahinnan lisäykseksi.

10.2.14 Selostus eläketurvasta ja eläkemenojen jaksottamisesta

Henkilöstön lakisäiteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksella.

Mahdollinen lisäeläketurva, jossa etuina ovat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke sekä kuolemantapauskorvaus omaisille, on järjestetty vakuutuksella. Lisäeläke kartuttaa eläkettä vuosittain pääsääntöisesti 0,2 prosenttia TyEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta vuosiansiosta.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön toimitusjohtajan eläkeikä määräytyy työeläkelainsäädännön mukaan. Päätoimisten hallituksen jäsenten, jotka ovat työsuhteessa LähiTapiola Vahinkoyhtiöön, eläkeikä määräytyy työeläkelainsäädännön mukaan ellei eläkeikäksi ole erikseen sovittu 63 vuotta. Muiden johtajien eläkeikä/eroamiskä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suoriteperusteisesti.

10.2.15 Vakuutustekninen vastuovelka, vahinkovakuutustoiminta

Vakuutusmaksuvastuu

Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Samanlainen jaksotus tehdään myös tulevan jälleenvakuutuksen palkkioihin. Vakuutusmaksuvastuun määrä lasketaan pro rata parte temporis -periaatteen mukaisesti. Vakuutusmaksuvastuusta ei ole vähennetty vakuutusten aktivoituja hankintamenoja eikä vakuutusmaksuvastuuseen sisälly siirtovastuun täydennyseriä.

Korkoutusta sovelletaan ainaismetsä- ja ainaispalovakuutuksen vakuutusmaksuvastuun laskennassa, jolloin on käytetty 4,5 prosentin laskuperustekor-koa.

Korvausvastuu

Korvausvastuu sisältää tilivuoden jälkeen yhtiön suoritettavaksi tulevat korvausmäärät, jotka aiheutuvat tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista ja muista vakuutustapahtumista. Korvausvastuuseen sisältyy tasoitusmäärä. Tasoitusmäärä on runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu puskuri, jolla pyritään varmistamaan vastuvelan riittävyys myös silloin, kun vastuvelkaan oleellisesti vaikuttavat tekijät heilahtelevat epäsuotuisasti.

Finanssivalvonta vahvistaa tasoitusmäärälle laskentasäännöt yhtiökohtaisesti.

Eläkemuoitoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa, mukaan lukien tuntemattomat vahingot, sovelletaan 1,2 (vuoden 2022 tilinpäätöksessä 0,7) prosentin laskuperustekor-koa.

Eläkemuoitoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa käytetään vahinkovakuutuksen referenssi-kuolevuusmallia K2021, joka on laadittu Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyönä.

10.2.16 Vakuutustekninen vastuovelka, henkivakuutustoiminta

Vastuovelka

Vastuovelka koostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta. Tasoitusmäärä sisältyy korvausvastuuseen.

Riskivakuutusten vakuutusmaksuvastuu on tilinpäätöspäivän jälkeiseen aikaan kohdistuva osuus vakuutusmaksutulosta vähennettynä mahdollisesti saamatta olevilla vakuutusmaksuilla.

Säästömuotoisten vakuutus sopimusten vakuutusmaksuvastuu lasketaan tulevien etuuksien, sopimuksen hallinnointiin liittyvien kulujen ja tulevien vakuutusmaksujen pääoma-arvona. Pääoma-arvon laskennassa käytetään pääosin hinnoittelun korkoa, kuolevuutta ja liikekuluoletuksia.

Korvausvastuu on jo sattuneiden tunnettujen tai tuntemattomien vakuutus tapahtumien aiheuttamista korvaus- ja selvittelykuluista aiheutuva velka. Korvausvastuu muodostuu sekä tapauskohtaisesti varatuista vahingoista että tilastollisesti varatuista vahingoista.

Vastuuvelkaan sisältyy riskitäydennyksiä, joilla vakuutus sopimusten kuolevuus- tai sairastavuusarviota on muutettu vastaamaan havaittua hinnoittelusta poikkeavaa tasoa.

Päätetyt asiakashyvitykset huomioidaan vastuuvelkaa laskettaessa. Vastuuvelkaan sisältyy tulevien lisätujen vastuu, jota käytetään ensisijaisesti tulevien asiakashyvitysten maksamiseen jatkuvuuden varmistamiseksi.

Vastuuvelan laskennassa käytettävä korko

Muun kuin sijoitussidonnaisten sopimusten vastuuvelan laskennassa käytettävä korko on enintään se korko, jota on käytetty vakuutuksen hinnoittelussa. Vakuutuksissa on säästöjä, joissa korkotakuu on 0 - 4,5 prosenttia. Tähän vakuutuskantaan kohdistuu korkotäydennyksiä, joilla vastuuvelan korkoa on alennettu säästöille hyvitetävää korkotakuuta alemmalle tasolle.

Muun henkivakuutuksen kuin eläkevakuutuksen korvausvastuuta ei diskontata.

Sijoitussidonnaisten vakuutus sopimusten osalta vastuuvelka määräytyy niihin liitettyjen sijoituskohteiden arvonkehityksen mukaisesti.

10.3 Laatumisperiaatteissa tapahtuneet muutokset, jotka vaikuttavat tilikauden ja edellisen tilikauden tuloksen vertailukelpoisuuteen

10.3.1 Vahinkovakuutuksen vastuuvelan laskennan muutokset

Laskuperustekorkoa nostettiin vuonna 2023 0,7 prosentista 1,2 prosenttiin ja sen vaikutus näkyi kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä laskuperustekorona muutos pienensi LähiTapiola-ryhmässä korvausvastuun määrää yhteensä 133,0 miljoonalla eurolla ja LähiTapiola Vahinkoyhtiössä 58,1 miljoonalla eurolla. Laskuperustekorona nostamisen

taustalla on vastuuelan katteen turvaavasti arvioitu pidemmän aikavälin sijoitustuotto sekä hyvin reitattujen pitkien valtiolainojen markkinatuotto.

Vapaaehtoisten lajien korvausvastuun kollektiivilaskennan kertoimet päivitettiin ja liikennevakuutuksen kollektiivilaskennan laskentaryhmiä muutettiin vuonna 2023, mikä kasvatti korvausvastuuta LähiTapiola-ryhmässä kertaluonteisesti 8,1 miljoonaa euroa ja LähiTapiola Vahinkoyhtiössä 0,8 miljoonaa euroa. Lisäksi Potilasvakuutuskeskus päivitti julkisen potilasvakuutuksen laskuperusteita: muutosten kertaluonteinen vaikutus LähiTapiola Vahinkoyhtiössä oli 2,6 miljoonaa euroa korvauskulua ja ensivakuutuksen maksutuloa pienentävä. Yksityisen potilasvakuutuksen laskuperustemuutokset puolestaan pienensivät korvausvastuuta LähiTapiola Vahinkoyhtiössä kertaluonteisesti 0,9 miljoonaa euroa. Myös Liikennevakuutuskeskuksen laskuperusteisiin tehtiin vuonna 2023 muutoksia, jotka kasvattivat korvausvastuuta kertaluonteisesti LähiTapiola-ryhmässä 2,7 miljoonaa euroa, jakautuen LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden kesken. Lisäksi lääkevahinkopoolin laskuperustemuutos kasvatti korvausvastuuta LähiTapiola Vahinkoyhtiössä vähäisesti.

Korvausvastuun laskentaperiaatemuutokset vaikuttivat osalla ryhmän yhtiöistä myös tasoitusmäärään. Muutosten yhteisvaikutus LähiTapiola-ryhmässä vuonna 2023 oli yhteensä 83,6 miljoonaa euroa ja LähiTapiola Vahinkoyhtiössä 58,4 miljoonaa euroa tasoitusmäärää kasvattava.

Laskuperustekorkoa nostettiin myös vuonna 2022 0,5 prosentista 0,7 prosenttiin ja sen vaikutus näkyi kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä LähiTapiola-ryhmässä yhteensä 59,3 miljoonalla eurolla, ja LähiTapiola Vahinkoyhtiössä 24,8 miljoonalla eurolla. Myös julkisen potilasvakuutuksen laskuperusteisiin tehtiin vuonna 2022 muutoksia, joiden kertaluonteinen vaikutus LähiTapiola Vahinkoyhtiössä oli 2,6 miljoonaa euroa ensivakuutuksen maksutuloa ja korvauskuluja kasvattava. Lisäksi yksityisen potilasvakuutuksen laskuperusteisiin tehty muutos pienensi korvausvastuuta LähiTapiola Vahinkoyhtiössä kertaluonteisesti 3,0 miljoonalla eurolla. Vuonna 2022 myös Liikennevakuutuskeskuksen laskuperusteisiin tehtiin muutos, joka kasvatti korvausvastuuta yhteensä 0,3 miljoonaa euroa LähiTapiola-ryhmässä, jakautuen LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden kesken.

Tasoitusmäärään laskuperusteita muutettiin vuonna 2022 osalle LähiTapiola-ryhmän alueyhtiöitä, minkä lisäksi korvausvastuun laskentaan liittyvät laskuperustemuutokset vaikuttivat osalla yhtiöistä myös tasoitusmäärään. Muutosten yhteisvaikutus LähiTapiola-ryhmässä vuonna 2022 oli yhteensä 25,8

miljoonaa euroa tasoitusmäärää kasvattava, josta LähiTapiola Vahinkoyhtiön osuus oli 6,4 miljoonaa euroa.

10.3.2 Henkivakuutustoiminnan vertailukelpoisuuteen vaikuttavat muutokset

Vastuuvelan laskennan osalta ei ole tehty vertailukelpoisuuteen vaikuttavia muutoksia laatimisperiaatteissa.

10.3.3 Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat muutokset

LähiTapiola Rahoitusyhtiön liiketoiminnan tulos on kohdistettu kokonaisuu-
dessaan konsernitilinpäätöksen muihin tuottoihin ja kuluihin liitännäistoimin-
nasta johtuvana eränä tilikaudesta 2023 alkaen. Edellisellä tilikaudella Rahoitusyhtiön tuloksesta on kohdistettu 2,9 miljoonaa euroa sijoitustoiminnan nettotuottoon.

10.4 Tunnuslukujen laskentakaavat ja laskentaperiaatteet

10.4.1 Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vahinkovakuutuksen liikevaihto

= Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
+ Muut tuotot

Henkivakuutuksen liikevaihto

= Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
+ Muut tuotot

Tulosanalyysi

Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutusmaksutuotot
Korvauskulut
Liikekulut
Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut

Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta

Henkivakuutustoiminta¹

Vakuutusmaksutulo¹
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset, niiden oikaisut ja arvon muutokset¹
Maksetut korvaukset¹

Vastuuvelan muutos ennen lisäetuja (asiakasetuja) ja tasoitusmäärän muutosta¹

Liikekulut¹

Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut¹

Vakuutustekninen tulos ennen (lisäetuja) ja tasoitusmäärän muutosta¹

Vahinkovakuutusten sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset, niiden oikaisut ja arvon muutokset

Muut tuotot ja kulut

Osuus osakkuusyritysten voitoista ja tappioista¹

Liikevoitto tai -tappio

Tasoitusmäärän muutos, vahinkovakuutus

Tasoitusmäärän muutos, henkivakuutus¹

Lisäedut (asiakasedut)¹ ja ²

Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Tilinpäätössiirrot

Tuloverot ja muut välittömät verot

Vähemmistöosuudet¹

Tilikauden voitto tai tappio

¹ Koskee konsernitilinpäätöstä

² Lisäetuihin sisällytetään takuukoron ylittävät korot

Kokonaistulos

= Liikevoitto tai -tappio

+ Taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvon rahaston ja arvonkorotusrahaston muutos

Hallituksen toimintakertomuksessa liikevoitosta (-tappiosta) käytetään termiä **liiketulos** ja tilikauden voitosta (tappiosta) termiä **tilikauden tulos**.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvo)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kauden tuotto lasketaan ns. mukautettua Dietz:in kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä

suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

= Sijoitustoiminnan suorat nettotuotot kirjanpidossa
+ Arvonmuutokset kirjanpidossa
+ Arvostuserojen muutos

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitussidonnaisen vakuutuksen sijoitukset eivät ole mukana sijoitusjakoumassa. Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot rahamarkkinasijoituksiin.

Sijoitukset sijoitusrahastoihin ja niihin rinnastettaviin muihin yhteissijoitusyhtiöihin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin luetaan kiinteistöisijoituksiin.

Johdannaisten siirtyvissä erissä olevat laskennalliset arvostuserot ja ennakomaksuissa olevat preemiot kohdistetaan alla olevalle omaisuuserälle.

Raportin kohtaan Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset otetaan mukaan tase-erä Rahat ja pankkisaamiset, kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten vakuudet.

Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitussidonnaista vakuutusta prosentteina (käyvin arvoin)

Liikevoitto tai -tappio
+ Korkokulut ja muut rahoituskulut
+ Perustekorkokulu
+ Arvonkorotusrahastoon/käyvän arvon rahastoon kirjattu arvonkorotus/peruutus
+ Sijoitusten arvostuserojen muutos
= $\frac{\text{Taseen loppusumma}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$
- Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelka
+ Sijoitusten arvostuserot

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisien arvojen keskiarvona.

Vahinkovakuutuksessa perustekorkokululla tarkoitetaan diskontatun korvausvastuun purkautumisen vaikutusta yhtiön korvauskuluun sen diskontatessa pääomamuotoiset eläkkeet ja/tai mahdolliset muut korvausvastuuerät. Se

lasketaan kertomalla vuoden alun diskontattu korvausvastuu edellisen vuoden lopussa käytetyllä perustekorolla.

Henkivakuutuksessa perustekorkokululla tarkoitetaan vakuutuksille vuoden aikana hyvitettyä laskuperustekorkoa lisättyinä/vähennettynä mahdollisilla laskuperustekoroon täydennysvastuun muutoksilla.

Tunnusluvussa muihin rahoituskuluihin sisällytetään muut vieraasta pääomasta aiheutuneet erät kuin korkokulut, esimerkiksi tuloslaskelman eriin kirjatut korollisen vieraan pääoman kurssivoitot ja -tappiot.

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Tunnusluku lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä. Lukumäärässä otetaan huomioon palveluksessa olleiden henkilöiden mahdollinen osa-aikaisuus. Henkilökuntaan kuuluvaksi lasketaan ne henkilöt, joille maksetaan tilikauden aikana palkkaa.

10.4.2 Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vakuutusmaksutulo

= Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Vahinkosuhde

Vahinkosuhde prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

Liikekulusuhde

$$= \frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Yhdistetty kulusuhde

Yhdistetty kulusuhde prosentteina

= Vahinkosuhde + Liikekulusuhde

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua)

= Vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua) + Liikekulusuhte

Riskisuhte (hallituksen toimintakertomus)

Riskisuhte prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Riskisuhte (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja, ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Toimintakulusuhte prosentteina (hallituksen toimintakertomus)

$$= \frac{\text{Liikekulut + Korvaustoiminnan hoitokulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

10.4.3 Henkivakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vakuutusmaksutulo

= Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Liikekustannussuhte prosentteina

$$= \frac{\text{Liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutosta + Korvausten selvittelykulut}}{\text{Kuormitustulo (ja taseen loppusumma)}} \times 100$$

Osoittaja suhteutetaan erikseen sekä kuormitustuloon että taseen loppusummaan. Kuormitustulo on laskuperusteiden mukaan liikekustannusten kattamiseen tarkoitettu erä. Kuormitustuloon sisällytetään kaikki kuormituserät. Liikekulut eivät sisällä jälleenvakuutuksen palkkioita.

Liikekuluina käytetään kokonaisliikekuluja, kun liikekulut suhteutetaan taseen loppusummaan. Taseen loppusumma on aloittavan taseen loppusumma.

11 Riskienhallinnan liitetiedot

11.1 Yleistä riskienhallinnan järjestämisestä

Riskienhallinta on aktiivista ja ennakoivaa toimintaa, joka tunnistaa, arvioi, rajoittaa, hyödyntää ja valvoo liiketoiminnan uhkia sekä uusia mahdollisuuksia, jotka johtuvat muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista tai LähiTapiolan omasta strategisesta tahtotilasta. Tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvuutta ja tukea liiketoiminnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti ryhmässä huolehditaan ja tiedotetaan luotettavasti riskeistä sekä niiden hallinnasta asiakkaille ja muille sidosryhmille.

LähiTapiolan riskienhallintaa ohjaa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden hallitusten hyväksymä riskienhallintapolitiikka, jossa on kuvattu yleiset periaatteet, joita sovelletaan pysyväisohjeina riskienhallinnan järjestämisessä. Poliitikassa määritellään riskienhallinnan käsitteet, pääalueet, prosessit sekä toteuttamisen ja valvonnan vastuut. Riskienhallintapolitiikka päivitetään vuosittain tai aina kun liiketoiminnan olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Riskienhallinnan pääalueet ja riskiluokat ovat:

Taloudelliset riskit

- Vakavaraisuuden hallinnan riski
- Markkinariskit
- Luottoriskit
- Likviditeettiriskit
- Keskittymäriskit
- Vakuutusriskit

Operatiiviset riskit

- Toiminnan suunnittelun riskit
- Prosessiriskit
- Järjestelmäriskit
- Henkilöstöriskit
- Juridiset riskit
- Tapahtuma- ja vahinkoriskit

Toimintaympäristön ja strategian riskit

- Yleisen toimintaympäristön riskit
- Markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksien riskit

- Kilpailun ja kilpailijoiden aiheuttamat riskit
- Strategisten valintojen riskit
- Ryhmätason erityisriskit

Kestävyyseriskien kartoitus on kytketty osaksi säännöllisesti toteuttavia liiketoiminnan riskikartoituksia. Kestävyyseriskeille on tyypillistä, että ne eivät muodosta omaa erillistä riskiluokkaa vaan realisoituvat olemassa olevien riskiluokkien kautta. Kestävyyseriskillä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella saattaisi olla sijoituksen arvoon, vastuun arvoon, yhtiön ansaintaan tai maineeseen liittyvä kielteinen vaikutus.

11.2 Riskienhallinnan organisointi ja vastuut

Hallituksella on kokonaisvastuu riskienhallinnan järjestämisestä. Hallitus määrittelee riskienhallinnan tavoitteet, riskinottohalukkuuden, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallintaa käsittelevät suunnitelmat, varmistaa niiden huomioimisen toimintasuunnitelmissa sekä valvoo suunnitelmien toteuttamista ja noudattamista. Hallitus seuraa säännöllisesti riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä. Hallitus on perustanut erillisen Tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnan, jonka tarkoituksena on mm. avustaa hallitusta riskienhallintaan liittyvissä asioissa.

Riskienhallinnan vastuutus ja eri osapuolten tehtävät voidaan kuvata kolmen puolustuslinjan avulla. Jokaisella puolustuslinjalla ja jokaisella toimijalla on oma roolinsa osana riskienhallintajärjestelmän kokonaisuutta.

Ensimmäisen puolustuslinjan toimijoina toimitusjohtajat ja yhtiöiden muu johto vastaavat riskienhallinnan käytännön valmistelusta, toteuttamisesta ja toteuttamisen seurannasta. Yhtiöiden johtoryhmien ja riskienhallintaan liittyvien eri toimikuntien työjärjestyksissä on määritelty näiden tehtävät riskienhallinnassa ja -valvonnassa. Liiketoimintayksiköt vastaavat oman toimintansa riskien kartoittamisesta sekä niihin liittyvien riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta. Jokainen työntekijä on velvollinen kertomaan havaitsemistaan riskeistä tai riskienhallinnan kehittämiskohteista.

Toisen puolustuslinjan muodostavat tuki- ja kontrollitoiminnot. Riskienhallinnan valvonnasta vastaa aina muu kuin operatiivisesta toiminnasta vastaava taho. Aktuaari-, riskienhallinta- ja compliance-toiminnot avustavat hallitusta ja johtoa riskienhallinnan valvonnassa.

Kolmannen puolustuslinjan toimijana sisäinen tarkastus tukee esihenkilöitä valvontavelvollisuuden toteuttamisessa arvioimalla liiketoimintojen sisäisen valvonnan tilaa sekä tuottamalla johdolle ja toimintojen vastuuhenkilöille informaatiota ja toimenpide-ehdotuksia valvonnan tehostamiseksi. Lisäksi tilintarkastus valvoo riskienhallinnan toteuttamista.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksella on LähiTapiola-ryhmän ylimmän emoyrityksen hallituksena vastuu ryhmän riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä ja valvonnasta. Ryhmän riskienhallintakomitealla on keskeinen rooli ryhmän riskienhallinnan toimintaperiaatteiden valmistelussa sekä ryhmän riskien seurannassa ja valvonnassa. Ryhmän taseenhallintakomitea on taseriskien hallinnan, seurannan ja kehittämisen päätöksenteon elin, ja se raportoi suoraan hallitukselle. Komitea vastaa siitä, että taseriskien hallinta on järjestetty asianmukaisesti ja pääomat ovat tehokkaassa käytössä. Hallitus nimittää sijoitustoiminnan johtoryhmän, joka vastaa sijoitustoiminnan käytännön organisoinnista ja operatiivisesta markkinariskien valvonnasta.

Riskienhallintatoiminnon tehtävänä on avustaa yhtiöiden hallituksia ja muita toimintoja tehokkaan riskienhallinnan varmistamiseksi. Toiminto seuraa riskienhallintajärjestelmän toimivuutta ja yhtiöiden riskiprofiilia kokonaisuutena sekä raportoi riskeille altistumisesta. Lisäksi toiminto neuvoo hallitusta riskienhallintaa koskevissa asioissa.

11.3 Riskien raportointi

Osana riskienhallintaprosessia yhtiön sisäisen riskienhallinnan raportoinnin tavoitteena on tarjota hallitukselle ja ylimmälle johdolle kattava näkymä ryhmän riskiasemasta ja varmistaa, että toteutetut riskienhallintatoimenpiteet ovat linjassa organisaation strategisten tavoitteiden kanssa. Informaation oikeellisuus varmistetaan riittävän ajantasaisella ja tiheällä raportoinnilla, säännöllisillä täsmäytysrutiineilla sekä ajantasaisella dokumentaatiolla, joka sisältää tiedot käytettävistä laskentamenetelmistä sekä järjestelmistä. Tehokkaan riskienhallinnan takaamiseksi liiketoimintojen päätöksenteko ja raportointitoiminnot ovat organisatorisesti eriytetty toisistaan.

11.4 Vakuutustoiminnan riskienhallinta ja prosessit

11.4.1 Vahinkovakuutustoiminta

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutus- tuotteiden hinnoitteluun ja riskienvalintaan, inflaatioon, korkotason vaihteluun, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin, ammattitaitueihin ja jälleenvakuutussojjiin.

Hinnoitteluriskillä tarkoitetaan sitä, että vakuutusmaksut eivät riitä kattamaan vakuutus sopimuksista aiheutuvia korvaussuorituksia ja toimintakuluja. Tärkeimmät hinnoitteluriskit liittyvät käytettyjen tariffimallien riskimaksujen riittävyyteen, kannattavuuden ja vahinkojen seurannan prosesseihin sekä niiden huomioon ottamiseen vakuutusten hinnoittelussa ja merkintäpolitiikassa.

Vakuutusten merkintäpolitiikka määrittelee sallitut vakuutusriskit. Hallitus hyväksyy vakuutusliiketoiminnan kannattavuustavoitteet ja hinnoittelustrategia ohjaa riskivastaavaa sekä oikeudenmukaista hinnoittelua. Vakuutusten merkintäpolitiikan ja hinnoittelustrategian avulla määriteltyjen tavoitteiden toteutumisesta vastaavat liiketoimintayksiköt. Hinnoitteluun ja vakuutusmaksutasoon liittyviä riskejä hallitaan raportointi- ja laskentajärjestelmien jatkuvalla kehittämisellä, jotta tarvittavat muutokset maksutasossa saadaan yhä nopeammin korjattua. Erityisen riskialttiita vakuutusriskejä merkitään joko rajoitetusti tai ne jätetään kokonaan merkitsemättä.

Asiakasriskejä hallitaan asiakasvalintaohjeilla, niiden noudattamisen seurannalla, vahinkorekisterin käytöllä sekä esimerkiksi vakuutusutkijoiden toiminnalla. Tehokkaalla asiakasvalinnalla on tarkoitus pitää luottotappiot ja korvauskulut tavoitteiden mukaisella tasolla. Suurien riskikeskittymien vaikutuksia minimoidaan säännöllisellä keskittymien tarkastelulla riskiasiantuntijoiden toimesta. Pyrittäessä entistä parempaan asiakasvalintaan ja riskivastaavaan hinnoitteluun, yhtenä tärkeänä keinona ovat liiketoimintayksiköiden ylläpitämät merkintä- ja hinnoitteluvaltuudet. Asiakkaiden luotto- ja taustatiedot tarkistetaan ennen asiakasvalintaa.

Ryhmän tutkimusryhmä tutkii, torjuu ja ennaltaehkäisee vakuutustoimintaan kohdistuvaa vakuutusrikollisuutta. Epäselvien vahinkojen selvittely on tärkeä osa tutkimusryhmän toimintaa. Vakavampien tapausten hoito siirretään vi- ranomaisille.

Vastuuvelan riittävyysriskillä tarkoitetaan sitä, että vastuuelkaan varattu määrä ei riitä varausvuoden jälkeen maksettavaksi tulevien korvausten suorittamiseen. Riskin alariskejä ovat mm. inflaatoriski, korkoriski, pitkäikäisyys- riski ja ammattitautiriski.

Inflaatoriskiiä sisältyy esimerkiksi henkilövahinkojen sairaanhoitoon ja kun- toutukseen liittyviin kassavirraltaan pitkäkestoisiiin korvauksiin. Riski toteutuu, mikäli maksettavien korvausten taso nousee inflaation takia korkeammaksi, kuin hinnoittelussa ja korvausvastuun laskennassa on oletettu, jolloin vakuu- tusmaksut ja korvausvastuu osoittautuvat riittämättömiksi.

Korkoriski ja pitkäikäisyysriski koskevat lähinnä liikenne- ja työtapaturmava- kuutuksen pitkäkestoisia eläkemuotoisia korvausvastuita. Vastuita lasketta- essa kassavirrat diskontataan perustekorolla. Korkoriski toteutuu, mikäli tule- vaisuudessa ei saada vähintään perustekorona mukaista tuottoa vastuita kat- tavalle omaisuudelle. Pitkäikäisyysriskillä tarkoitetaan korvausvastuun mää- räämiseen liittyvän tulevan kuolevuuskehityksen arvioinnin epävarmuutta. Pitkäikäisyysriski realisoituu silloin, jos kuolevuus osoittautuu tulevina vuosina oletettua alhaisemmaksi, jolloin eläkkeitä joudutaan maksamaan odotettua pidempään.

Ammattitautiriski koskee ainoastaan työtapaturmavakuutusta. Ammattitau- dilla tarkoitetaan ammattitautilain mukaisesti työsuhteeseen liittyvää tervey- dellistä haittaa, joka syntyy yleensä pitkäkestoisen altistumisen seurauksena fyysikaalisesta, kemiallisesta tai biologisesta tekijästä ja ilmenee usean vuoden kuluttua itse altistumisesta. Ammattitautiriski toteutuu, mikäli ammatti- tauteja ilmenee odotettua enemmän, jolloin vakuutusmaksut ja korvausvas- tuu osoittautuvat riittämättömiksi.

Kirjanpidon vastuuelan laskuperusteissa määritellään eri vakuutusluokkien vastuuelan määräytymisperiaatteet. Korvausvastuun diskonttauksessa käy- tettävä laskuperustekorokko (1,2 %) määrätään siten, että se ei ylitä vastuuta kattavan omaisuuden turvaavasti määrättyä sijoitustuoton tasoa vahinkojen arvioituna selviytymisaikana. Laskuperusteet ovat korkotason ja kuolevuuden osalta sekä muilta määräytymisperiaateiltaan turvaavat. Vastuuvelan riittä- vyyttä seurataan vuosittain ja tarvittaessa perusteisiin tehdään tarkistuksia. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuelan arvostaminen eroaa kirjanpidon ar- vostamisesta. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuelan arvostamisessa pyri- tään markkinaehtoisuuteen mm. diskonttaamalla vastuuelka riskittömällä korkokäyrällä.

Kirjanpidon vakuutusmaksuvastuu määrätään ns. siirtovastuuna pro rata -säännön mukaisesti. Eläkemuotoinen korvausvastuu arvioidaan Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyössä kehittämällä 2021 kuolevuusmallilla, jossa eläkkeensaajan kuolevuuteen vaikuttaa ikä, sukupuoli, syntymävuosi ja vakuutuslaji. Suuret, tietyn eurorajan ylittävät vahingot varataan vahinkokohtaisesti osaksi korvausvastuuta. Muiden tunnettujen ja tuntemattomien vahinkojen korvausvastuu (kollektiivivaraus) määrätään tilastollisesti noudattaen tavanomaisia aktuaarillisia menetelmiä. Turvaavuutta lisätään varaamalla varmuuslisä osaksi kollektiivivarausta. Vahinkojen tulevia käsitteleykuluja varten tehtävä hoitokuluvaraus määrätään suhteellisenä osuutena varsinaisen korvausvastuun määräästä.

Jälleenvakuutussuojien liittyvät riskit koskevat jälleenvakuutuksenantajien luotettavuutta, suojien hankkimisessa noudatettavia hajautusperiaatteita ja suurten yksittäisten riskikohteiden merkinnässä noudatettavia periaatteita, erityisesti koskien jälleenvakuutussuojan varmistamista ennen ensivakuutusriskin merkitsemistä. Lisäksi EML-arvioihin (Estimated Maximum Loss) liittyvät arviointivirheet voivat toteutuessaan olla vahingollisia ja riskiä hallitaankin jälleenvakuutusrakenteeseen sisältyvällä EML-murtumasuojalla.

Jälleenvakuutussuojien liittyvää riskiä hallitaan hallituksen vahvistamien jälleenvakuutusohjelman ja jälleenvakuutussuojien hankintaohjeen avulla. Jälleenvakuutussuojia ja -ohjelmia suunniteltaessa otetaan huomioon vakuutus-kannan rakenne, vakuutusluokkien erilaiset volyymit, riskien mahdollinen kumulaatio sekä vakavaraisuusasema. Näiden tekijöiden perusteella asetetaan vakuutusluokkakohtaiset omapidätysrajat, jotka määrittelevät suurimmat omalla vastuulla pidettävät määrät yksittäisissä riskeissä.

Jälleenvakuuttajiksi hyväksytään vain luottoluokitukseltaan riittävän vakavaraisia yhtiöitä. Suurin osa jälleenvakuutuksesta on sijoitettu yhtiöihin, joiden luottoluokitus on Standard & Poor'sin mukaan vähintään (A). Jälleenvakuutussuojat hankitaan hajautetusti riittävän useilta jälleenvakuutuksen antajilta hallituksen asettamien limiittien perusteella. Jälleenvakuutuksen saatavuuteen ja suojien aukottomuuteen liittyviin riskeihin varaudutaan tiiviillä ensi- ja jälleenvakuutuksen yhteistyöllä tekemällä ensivakuutussopimuksiin ja -tarjouksiin tarvittavat muutokset ajoissa.

11.4.2 Henkivakuutustoiminta

Henkivakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit ovat vastuuelkaan liittyvät riskit ja asiakaskäyttäytymiseen liittyvät sopimusten ja vakuutusmaksujen maksamisen keskeytymisen riskit. Vastuuelkaan liittyviä riskejä

ovat laskuperustekoron tasoon ja takaisinostoihin liittyvä korkoriski, sekä kuolevuuteen, eliniän pituuteen ja sairastuvuuteen liittyvät riskit.

Korkoriskiä hallitaan sijoitusomaisuuden korkoinstrumenteilla, huolehtimalla riittävän korkeasta vakavaraisuussuhteesta, alentamalla vakuutuskantojen laskennallista laskuperustekorkoa vastuuta täydentämällä ja käyttämällä tuotteissa takaisinostosanktioita. Yhtiö voi tarvittaessa merkittävästi vähentää taseeseen kohdistuvaa korkoriskiä yhteensovittamalla korkosijoituksia vastaamaan paremmin vastuuelan eräntymisprofiilia ja/tai käyttämällä korkojohdannaisia.

Kuolevuuteen, eliniän pituuteen ja sairastuvuuteen liittyviä riskejä hallitaan huolellisella tuotesuunnittelulla, vastuunvalinnalla, sekä jälleenvakuuttamalla valitun omavastuun ylittävät vastuut ja katastrofitapahtumista johtuvat vahinkokumulaatiot. Vastuunvalinnassa noudatetaan henkivakuutuksen yleisestä käytössä olevia vastuunvalintaohjeita, laadittua vakuutusten merkintäpolitiikkaa ja siihen liittyvää ohjeistusta. Tarvittaessa tehdään lisäksi taloudellinen vastuunvalinta vakuutettavan intressin tarkistamiseksi. Vakuutettujen havaitun kuolleisuuden ja sairastavuuden tasoa ja kehittymistä seurataan vuosittain ja vastuuta täydennetään tarvittaessa. Sairausvakuutuksissa on lisäksi mahdollisuus korottaa maksuja korvausmenon nousua vastaavasti.

Kirjanpidon vastuuelassa takuutuottoisen vastuuelan laskennassa käytetty laskuperustekorko vaihtelee välillä 0,0 - 3,9 % kun tehty vastuuelan korkotäydennykset otetaan huomioon. Eläkevakuutusten kuolevuusoletukset ovat olennaiset vastuuelan riittävyyden kannalta. Etuusperusteisessa eläkevakuutuksessa käytetty kuolevuus perustuu henkivakuutusyhtiöiden kuolevuustutkimuksen K2012 ryhmäeläkekuolevuuteen sekä TyEL:n kuolevuusmalliin. Maksuperusteisessa eläkevakuutuksessa kuolevuusperusteet pohjautuvat työeläkevakuutuksen sukupolvi-kuolevuuteen ja henkivakuutusyhtiöiden kuolevuustutkimuksen K2012 ryhmäeläkekuolevuuteen. Yksilöllisessä eläkevakuutuksessa käytetään vuodelta 1987 peräisin olevaa E87-kuolevuutta sekä yhtiön omasta kannasta estimoitua sukupuolesta riippumatonta kuolevuutta.

11.5 Sijoitustoiminnan riskienhallinta ja prosessit

11.5.1 Markkina-, vastapuoli- ja likviditeettiriskit

Markkinariskeillä tarkoitetaan varojen ja vastuiden arvojen muutoksia, jotka johtuvat taloudellisten muuttujien kuten korkojen, valuuttakurssien, osakkeiden hintojen tai kiinteistöjen hintojen muutoksista. Keskittymäriskit luetaan tässä markkinariskeiksi samoin kuin Solvenssi II -kehikossa. Keskittymäriskijä syntyy varojen liiallisesta keskittymisestä esimerkiksi yksittäisiin vastapuoliin,

maantieteellisesti tai toimialoittain. Luotto- ja vastapuoliriskeillä tarkoitetaan riskiä, että lainan, transaktion, johdannaissopimuksen tms. vastapuoli ei kykene selviytymään sopimuksen mukaisista velvoitteistaan. Likviditeettiriskillä tarkoitetaan rahoituslikviditeetti- tai markkinalikviditeettiriskiä. Edellinen johtuu rahoitustarpeiden ja -lähteiden eriaikaisuudesta. Jälkimmäisellä tarkoitetaan riskiä, jossa sijoitusomaisuutta ei kyetä muuttamaan käteiseksi riittävän nopeasti.

Yhtiön hallitus käsittelee vähintään vuosittain tai tarvittaessa yhtiön sijoitussuunnitelman, jossa se määrittelee sijoitustoiminnan tavoitteet, markkinariskienoton tavoitetasot ja riskienoton rajat huomioiden yhtiön vakavaraisuuden, strategiset tavoitteet, vakuutusvastuiden sijoitustoiminnalle aiheuttamat vaatimukset sekä taloudellisen toimintaympäristön. Sijoitusriskien otto konkretisoituu sijoitusten strategisessa allokaatiossa, joka sisältää sijoitusomaisuuden omaisuusluokkakohdaiset neutraalipainot ja sallitut vaihteluvälit. Suunnitelmassa kuvataan lisäksi muut sijoittamista ja sijoitusriskienottoa koskevat rajoitteet, riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan ohjaus- ja raportointiprosessit sekä toimenpiteet, joilla varmistetaan riskienoton ja vakavaraisuuden säilyminen tavoitteiden mukaisissa rajoissa.

Ryhmän vahinkoyhtiöiden (pl. Suomen Vahinkovakuutus Oy) välisessä yhteisvastuusopimuksessa kuvattu vakavaraisuusliikennevalokehikko on yhtiöiden vakavaraisuuden ja sijoitustoiminnan riskienoton ohjauksen keskeinen työkalu. Kehikko perustuu viranomaismallin mukaiseen vakavaraisuuteen, joka luokitellaan liikennevalovyöhykkeisiin, joille on määritelty johdon toimenpiteet. Vihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuus on tavoitellulla tasolla, ja varainhoitajat toimivat normaaliin tapaan mandaattinsa mukaisesti. Vaaleanvihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuuden ja markkinariskien seuranta tulee tiivistää. Keltaisella vyöhykkeellä markkinariskejä ei ole hyväksyttävää aktiivisesti kasvattaa. Punaisella ja mustalla vyöhykkeellä edellytetään aktiivisia toimenpiteitä markkinariskien vähentämiseksi ja vakavaraisuuden vahvistamiseksi.

Ryhmän taseenhallintatoiminto valmistelee yhtiöille sijoitusten strategista allokaatiota koskevat esitykset. Taseenhallintatoiminto arvioi yhtiön valitsemien strategisien allokaation sopivuutta hyödyntäen esimerkiksi erilaisia stressitestejä ja antaa yhtiöille tätä koskevan lausunnon. Ryhmän taseenhallintakomitea seuraa yhtiöiden markkina- ja taseriskejä ja antaa tarvittaessa yhtiöille näitä koskevia suosituksia. Koska strateginen allokaatio edustaa pitkän aikavälin tavoitteita, sitä muutetaan vain painavista syistä, jotka voivat liittyä esimerkiksi muutoksiin taloudellisessa toimintaympäristössä, yhtiön vaka-

varaisuudessa, vakuutuskannassa, sijoitusten pitkän aikavälin tuotto- ja riskiodotuksissa, yhtiön asiakashyvityspolitiikassa tai vakavaraisuusstrategiassa tms.

Yhtiön vastuullinen matemaatikko tekee yhtiön hallitukselle vähintään vuosittain tai tarvittaessa sääntelyn mukaisen selvityksen vastuuvelan, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden riskienhallinnalle ja sijoitustoiminnalle asettamista vaatimuksista.

Ryhmän riskienhallintatoiminto vastaa markkina-, luotto- ja vastapuoli- sekä likviditeettiriskien tunnistamisesta, mittaamisesta, valvonnasta ja raportoinnista. Riskejä mitataan ja seurataan Solvenssi II-vakavaraisuuskehikon viranomaismallin mukaisesti sekä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä ml. stressitestaus. Riskejä hallitaan sijoitussuunnitelmassa asetetuilla sijoittamista ja riskienottoa koskevilla rajoitteilla, joilla varmistetaan myös varojen riittävä hajautus strategisen allokaation omaisuusluokkien sisällä. Tarvittaessa riskejä vähennetään allokaatiomuutoksilla tai ne suojataan kokonaan tai osittain johdannaisinstrumentteja käyttäen asianomaisen johdannaistrategian mukaisesti.

Korkojen muutos vaikuttaa korkoherkkien sijoitusten, korkojohdannaisten ja vastuiden arvoihin. Tätä taseen korkoriskiä hallitaan huomioimalla vastuiden rakenteellinen korkoriski sijoitusten strategista allokaatiota muodostettaessa. LähiTapiola Vahinkoyhtiö ja Henkiyhtiö käyttävät taseen korkoriskin hallintaan lisäksi korkojohdannaisten käteisinstrumenttien ohella.

Luottoriskiä hallitaan määrämuotoisella, kattavalla ja huolellisella analyysillä luotonmyöntöprosessissa, luottoehtoihin sisällytettävillä vakuuksilla ja koventanteilla, kohteiden jatkuvalla seurannalla sekä luottokannan riittävällä hajauttamisella.

Pankkivastapuolten käyttöä seurataan ja rajoitetaan ryhmätasolla huomioiden mm. vastapuolten koko ja luottoluokitus ja siten että altistukset ovat riittävästi hajautettu. Jälleenvakuutuksesta syntyvää vastapuoliriskeä hallitaan jälleenvakuutusohjelman mukaisesti.

Riittävän maksuvalmiuden varmistaminen epäsuotuisassakin tilanteessa niin lyhyellä- kuin pitkällä aikavälillä on yksi keskeinen sijoitusten strategisien allokaation muodostamisessa huomioitava tekijä. Säännöllinen likviditeetin seuranta kattaa sekä vakuutusliiketoiminnan että sijoitustoiminnan ja huomioiden sekä rahoitus- ja markkinalikviditeettinäkökulmat.

Johdannaisia voidaan käyttää ainoastaan riskien pienentämiseen tai sijoitus-toiminnan tehokkaan salkunhoidon parantamiseksi. Johdannaisten käyttö perustuu asianomaiseen ryhmän taseenhallintakomiteassa käsiteltyyn johdannaistrategiaan, jossa kuvataan mm. johdannaisten käytön tarkoitus, tavoitteet, rajoitteet, kirjanpidollinen käsittely, likviditeetin hallinta ja seuranta-prosessi. Johdannaistrategiat kuvataan sijoitusuunnitelmassa tai sen liitteissä.

Pitkän aikavälin markkinaskenaarioiden vaikutusta yhtiön vakavaraisuuteen tarkastellaan vuosittain laadittavassa riski- ja vakavaraisuusarviossa (ORSA) sekä vuosineljänneksittäin toteutettavassa sisäisessä vakavaraisuusraportoinnissa.

11.6 Operatiivisten riskien hallinta ja prosessit

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Juridiset/oikeudelliset riskit ja tapahtuma-/vahinkoriskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toiminnan suunnittelun riskeillä tarkoitetaan vuosisuunnittelun valintoihin, tavoiteasetantaan ja liiketoiminnan muutostilanteisiin sisältyviä riskejä. Operatiivisten riskien hallinnan lähtökohtana on pyrkiä ehkäisemään riskien toteutumista ja minimoimaan riskeistä aiheutuvia vahinkoja.

Operatiivisten riskien hallinnan keskeisimmät osa-alueet ovat riskien kattava tunnistaminen, arviointi ja raportointi eri organisaatioissa ja eri riskialueilla sekä toiminnan laadun ja oikeellisuuden varmistaminen valvonta- ja kontrollitoimenpiteillä.

Operatiiviset riskit kartoitetaan määrämuotoisella riskien kartoitusmenetel-lyllä vuosittain osana vuosisuunnitteluprosessia sekä aina riskitilanteen olennaisesti muuttuessa. Kartoituksissa tunnistetut riskienhallintatoimenpiteet kytketään osaksi eri liiketoimintayksiköiden vuosisuunnitelmia. Lisäksi jokaisesta hankkeesta, projektista ja merkittävästä liiketoiminnan muutostilan-teesta laaditaan aina erillinen riskikartoitus.

Prosesseihin sisältyvien valvonta- eli kontrollitoimenpiteiden avulla varmistu-taan toiminnan oikeellisuudesta ja laadusta. Osana operatiivisten riskien hal-lintaa kirjataan toteutuneet riskit ja läheltä piti -tapahtumat sekä tarvittavat jatkotoimenpiteet ryhmän riskitapahtumarekisteriin. Toiminnan häiriöiden ja virheiden sekä operatiivisten riskien aiheuttaminen tappioiden raportointi vi-ranomaisille toteutetaan asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Toiminnan jatkuvuuden hallinta varmistetaan jatkuvuus- ja valmiussuunnitel-mien säännöllisellä päivittämisellä ja testauksella. Ryhmän yhtiöt ovat vas-tuussa toimintansa asianmukaisesta järjestämisestä, niihin kuuluvista velvoit-teista ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta myös kaikkien ulkoistettujen toi-mintojensa osalta.

Operatiivisten riskien hallitsemiseksi on lisäksi erillisiä menettelytapoja ja oh-jeistuksia mm.:

- prosessiriskien hallintaan
- järjestelmäriskien hallintaan
- juridisten riskien hallintaan
- turvallisuusriskien hallintaan
- tietoturvariskien hallintaan
- hankkeiden ja projektien riskienhallintaan
- vakuutettavissa olevien riskien hallintaan (oma vakuutusturva)

11.7 Toimintaympäristön ja strategian riskien hallinta

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyviä riskejä ovat mm. yleisen toimintaympäristön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutok-sien, kilpailun ja kilpailijoiden, omien strategisten valintojen ja yhtiöryhmänä toimimisen ja ryhmäsijoitusten riskit.

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvät riskit kartoitetaan ja niiden merkittävyys arvioidaan vuosittain vuosisuunnitteluprosessin yhtey-dessä. Menettelynä on ohjeistettu itsearviointi. Tunnistettujen riskien vähen-tämiseksi ja pienentämiseksi sekä mahdollisuuksien hyödyntämiseksi vastuulli-set tahot suunnittelevat ja toteuttavat riskienhallintatoimenpiteitä, jotka to-teutetaan osana vuosisuunnitelmia. Oleellinen osa strategisten riskien hallin-taa on strategisten kehityshankkeiden yhteydessä toteutettava riskienhallin-tatyöskentely. Riskitilannetta käsitellään säännöllisesti hankkeiden ohjausryh-missä. Strategian toteuttamisen riskejä hallitaan strategiamittaristojen mää-rittelyllä ja säännöllisellä seurannalla.

11.8 Muiden ryhmän yhtiöiden kuin vakuutusyhtiöiden riskien-hallinta

Muut ryhmän yhtiöt kuin vakuutusyhtiöt noudattavat riskienhallinnassaan sa-moja periaatteita kuin ryhmän vakuutusyhtiöt siltä osin, kuin ne eivät ole eri-tyisesti vakuutusyhtiön toimintaan tai toimialaan liittyviä. Yhtiöiden hallituk-silla on kokonaisvastuu yhtiönsä riskienhallinnasta. Toimiva johto vastaa ris-

kienhallintaprosessin ylläpidosta ja kehittämisestä ryhmän riskienhallintatoiminnon kanssa. Seuraavassa kuvataan tarkemmin LähiTapiola Varainhoito -konsernin riskienhallintaa.

LähiTapiola Varainhoito -konsernin riskienhallinta perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön sekä siitä annettuihin määräyksiin ja ohjeisiin. Konserni noudattaa toiminnassaan LähiTapiola-ryhmän riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan periaatteita ja konsernin riskienhallintaprosessi on osa ryhmän riskienhallintaprosessia.

Varainhoidon hallituksella on kokonaisvastuu yhtiön riskienhallinnan järjestämisestä. Hallitus määrittää vuosittain hyväksyttävässä riskienhallintasuunnitelmassa riskinoton tavoitteet ja rajat, vastaa riskienhallinnan järjestämisestä, seuraa säännöllisesti riskinoton tasoa ja kehitystä sekä päättää tarvittaessa riskienhallinnallisista toimenpiteistä. Varainhoidon riskienhallintatoiminto antaa yhtiön hallitukselle vuosittain lausunnon riskienhallintasuunnitelman toteutumisesta. Riskienhallintatoiminto tukee liiketoimintaa riskienhallintaprosessin toteuttamisessa sekä kehittää riskienhallinnan valmiuksia.

Varainhoidon toimiva johto ja liiketoimintayksiköt ovat vastuussa liiketoiminnan riskien lainsäädännön ja LähiTapiolan riskienhallintakehikkojen mukaisesta hallinnasta. Sisäinen tarkastus tukee johtoa ja hallitusta valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisessä.

Riskienhallintaprosessi sisältää vuosisuunnittelun yhteydessä tehtävän riskikartoituksen, jossa arvioidaan konsernin potentiaalisesti kohtaamat taloudelliset ja operatiiviset riskit sekä toimintaympäristön ja strategian riskit. Toiminnan kannalta merkittävimmiksi arvioidut riskit kirjataan riskienhallintasuunnitelmaan ja niille määritellään riskienhallintatoimenpiteet.

LähiTapiola Varainhoito -konsernin vakavaraisuuden hallintaprosessi koostuu sijoituspalveluyritysten vakavaraisuussäätelyn (IFR/IFD) mukaisesta Pilari I -vakavaraisuuslaskennasta ja -raportoinnista sekä konsernin omasta taloudellisen pääoman laskentamallista (ICARA). Oman riskiarvion avulla syvennetään Pilari I -laskentaa ottaen huomioon liiketoimintaan vaikuttavat riskit, joita Pilari I -laskenta ei kata. Tällaisia ovat esimerkiksi toimintaympäristöön ja sen muutoksiin liittyvät riskit, jotka voivat vaikuttaa konsernin tuloksen kautta vakavaraisuuteen. Hallitus linjaa LähiTapiola Varainhoito -konsernin riskinottohalukkuuden vuosisuunnittelussa asettamalla tavoitetasot omien varojen ja pääomavaateiden suhdeluvulle sekä omien varojen laadulle. Vakavaraisuuslaskenta toteutetaan ja tulokset raportoidaan hallitukselle vähintään vuosineljänneksittäin ja aina tarvittaessa.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Espoossa 6. päivänä maaliskuuta 2024

Juha Koponen
hallituksen puheenjohtaja

Jari Eklund
hallituksen varapuheenjohtaja

Eeva Ahdekivi

Anu Kallio

Ulla-Maija Moisio

Jussi Tolvanen

Timo Vuorinen

Hanna Hartikainen
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Espoossa 18. päivänä maaliskuuta 2024

KPMG Oy Ab

Timo Nummi

KHT

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2024-03-06 09:31:17 (EET)

Tarkistuskoodi: FUF04R1CTSYMW31P5C7D7W5GEP36RC24HETR
NNUTOUCGD694W9YQ6X8NSN99TXNG13F8M0JGMSM2J7OKKOCJ
YCWKO2TIDT7CJ67NLV3MHFG0TTNL8ICGP5BGW9A1JMCS

LähiTapiola Vahinkoyhtiö Toimintakertomus ja tilinpäätös 2023.pdf (104 sivua)

64e8a59cd4c58d2ca4922b938d8e38d8bf0c2b6f6a26460823372e9771e7f4e9

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: **Juha Antero Koponen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Juha Antero Koponen

Allekirjoitettu 2024-03-06 09:24:59 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Eeva Karoliina Ahdekivi**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Eeva Karoliina Ahdekivi

Allekirjoitettu 2024-03-06 09:25:35 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Jussi Tuomas Tolvanen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Mobiilivarmenne**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Jussi Tuomas Tolvanen

Allekirjoitettu 2024-03-06 09:25:54 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Hanna-Mari Hartikainen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Hanna-Mari Hartikainen

Allekirjoitettu 2024-03-06 09:26:31 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Timo Pekka Vuorinen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Timo Pekka Vuorinen

Allekirjoitettu 2024-03-06 09:26:57 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Jari Henri Eklund**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Jari Henri Eklund

Allekirjoitettu 2024-03-06 09:27:18 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Anu Hannele Kallio**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Anu Hannele Kallio

Allekirjoitettu 2024-03-06 09:27:36 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Ulla-Maija Moisio**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Ulla-Maija Moisio

Allekirjoitettu 2024-03-06 09:31:17 (EET)

SignSpace allekirjoituspalvelu

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Vastuu Group Oy, Business ID 2327327-1, Tarvonsalmenkatu 17 B, 02600 Espoo, Finland.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Pankkitunnistus – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun pohjoismaisilla pankkitunnuksilla.

Mobiilivarmenne – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun Mobiilivarmenteella.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkistamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Asiakirjan alkuperäinen versio, joka sisältää kiistävättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot, säilytetään SignSpace-palvelussa.

Allekirjoitettaessa asiakirjasta muodostetaan jakeluversio, joka sisältää PDF-muotoisen allekirjoitussivun PDF-dokumentin viimeisenä sivuna tai muun tiedostomuodon tapauksessa erillisenä PDF-tiedostona. Jakeluversion PDF on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelun sähköisellä leimalla.

Jakeluversion PDF:n alkuperäisyys ja muuttumattomuus on varmistettavissa tarkistamalla PDF-tiedoston allekirjoitus. Tarkistaminen voidaan tehdä SignSpace-palvelussa tai käyttäen esimerkiksi Adobe Acrobat Reader-sovellusta.

Kiistävättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot ovat saatavissa SignSpace-asiakaspalvelun kautta.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja (jakeluversio) sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa <https://site.signspace.com/fi/verifointi> sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

Allekirjoitukseen luottaminen

Allekirjoituksen tarkistamiseen ja turvallisuuteen liittyvät tiedot on kuvattu tarkemmin SignSpace-sivustolla: <https://resources.signspace.com/legal-compliance-fi>.

Tarkempi kuvaus on tarkoitettu myös välitettäväksi tarvittaessa kolmannelle osapuolelle jonka käyttöön sähköisesti allekirjoitettu asiakirja luovutetaan.

signspace

<https://signspace.com/fi>

asiakaspalvelu@signspace.fi

0600 301 339 (1,52 eur/min+pvm, viikonpäivinä 8.00 - 16.00)

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2024-03-18 12:48:40 (EET)

Tarkistuskoodi: FZOEU75PQS2SKBSS5DOM3D1VMD0UHDYBTEJJ
649T181DHB9YZOFT40YDRI6JKFM7N1CR7QIOHP78H9RL73USGOYSI
UTQZNJODFZA8HXH8N7N5GS3AZKYRWZQKELTQ10Q

 LähiTapiola Vahinkoyhtiö Toimintakertomus ja tilinpäätös 2023_Final.pdf (107 sivua)

502cf496c91386c125e8610ed8a4562ec1ec2b557ba7ea5605cd37153a4bc1b1

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: **Timo Erkki Nummi**

Allekirjoituksen tyyppi: Kehittynyt sähköinen allekirjoitus

Tunnistamistapa: Pankkitunnistus

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: Digi- ja väestötietovirasto

Timo Erkki Nummi

Allekirjoitettu 2024-03-18 12:48:40 (EET)

SignSpace allekirjoituspalvelu

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Vastuu Group Oy, Business ID 2327327-1, Tarvonsalmenkatu 17 B, 02600 Espoo, Finland.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Pankkitunnistus – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun pohjoismaisilla pankkitunnuksilla.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Asiakirjan alkuperäinen versio, joka sisältää kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot, säilytetään SignSpace-palvelussa.

Allekirjoitettaessa asiakirjasta muodostetaan jakeluversio, joka sisältää PDF-muotoisen allekirjoitussivun PDF-dokumentin viimeisenä sivuna tai muun tiedostomuodon tapauksessa erillisenä PDF-tiedostona. Jakeluversion PDF on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelun sähköisellä leimalla.

Jakeluversion PDF:n alkuperäisyys ja muuttumattomuus on varmistettavissa tarkistamalla PDF-tiedoston allekirjoitus. Tarkistaminen voidaan tehdä SignSpace-palvelussa tai käyttäen esimerkiksi Adobe Acrobat Reader-sovellusta.

Kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot ovat saatavissa SignSpace-asiakaspalvelun kautta.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja (jakeluversio) sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa <https://site.signspace.com/fi/verifointi> sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

Allekirjoitukseen luottaminen

Allekirjoituksen tarkastamiseen ja turvallisuuteen liittyvät tiedot on kuvattu tarkemmin SignSpace-sivustolla: <https://resources.signspace.com/legal-compliance-fi>.

Tarkempi kuvaus on tarkoitettu myös välitettäväksi tarvittaessa kolmannelle osapuolelle jonka käyttöön sähköisesti allekirjoitettu asiakirja luovutetaan.

signspace

<https://signspace.com/fi>

asiakaspalvelu@signspace.fi

0600 301 339 (1,52 eur/min+pvm, viikonpäivinä 8.00 - 16.00)

Tilintarkastuskertomus

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön (y-tunnus 0211034-2) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2023. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, epäsuoran rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 3.4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

**MERKITTÄVIMMÄT ARVIDUT
OLENNAISEN VIRHEELLISYYDEN RISKIT**

**KUINKA OLEMME TOIMINEET NÄIDEN
RISKIEN JOHDOSTA**

---

1 Sijoitusten arvostus (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 87-89)

Konsernin sijoitusomaisuus sisältäen sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset muodostaa taseen varoista merkittävimmän erän.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset arvostetaan käypään arvoon. Muut sijoitukset arvostetaan tilinpäätöksessä pääsääntöisesti alkuperäiseen hankintamenoon tai, kuten kiinteistöt, suunnitelman mukaisin poistoin vähennettyyn hankinta-arvoon tai edellä mainittuja alempaan käypään arvoon.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään sijoitusten kirjanpitoarvojen lisäksi sijoitusten käypä arvo sekä sijoitusten nettotulos käyvin arvoin.

Omaisuserien käyvät arvot perustuvat joko markkinanoteerauksiin tai yleisesti hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti määritettyihin käypiin arvoihin. Sijoitusten käyvän arvon määrittämiseen liittyy harkinnanvaraisuutta erityisesti niiden omaisuserien ja instrumenttien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista; näitä ovat esim. pääoma- ja kiinteistösijoitukset.

Sijoitusomaisuuden huomattavan tasearvon sekä sen arvostamiseen liittyvän harkinnanvaraisuuden johdosta sijoitusomaisuus ja sen esittäminen on määritelty tilintarkastuksen kannalta eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisyysriski.

Olemme arvioineet yhtiön soveltamien tilinpäätösperiaatteiden ja arvostusmenetelmien asianmukaisuutta.

Olemme testanneet arvopapereiden ja kiinteistöomaisuuden kirjaamiseen ja arvostusprosessiin liittyviä sisäisiä kontrolloja.

Tarkastuksen yhteydessä olemme myös verranneet sijoitusomaisuuden arvostuksessa käytettyjä käypiä arvoja ulkopuolisiin hintanoteerauksiin ja muiden sovellettujen arvostusmenetelmien antamiin tuloksiin sekä arvioineet yhtiön omien arvostusmenettelyjen asianmukaisuutta.

Lisäksi olemme arvioineet sijoitusomaisuutta koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

2 Vakuutustekninen vastuuelva (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 90-92)

Vakuutusyhtiölain 9 luvun mukainen vakuutustekninen vastuuelva on taseen velkojen merkittävin erä.

Vakuutusteknisen vastuuelvan laskennan perustana on monimutkaisia vakuutusmatemaattisia laskentamalleja ja johdon harkintaa edellyttäviä oletuksia, jotka liittyvät mm. eläkemuotoisissa vakuutuslajeissa vakuutettujen eliniän odotukseen ja käytettävään diskonttaus korkokantaan. Eläkemuotoisten vahinkojen korvausvastuun laskennassa käytettävän diskonttokoron määrittäminen ja vahinkotapahtumien arviointi on tehtävä turvaavasti.

Konsernin henkivakuutusyhtiön omalla riskillä on takuukorkoisia eläke- ja säästöhenkivakuutuksia, joille on luvattu laskuperustekorko. Luvattuun laskuperustekorkoon liittyy sijoitustuottojen riski. Vastuuelkaa laskettaessa käytettävä korko on valittava turvaavasti.

Vastuuelvan laskenta perustuu useiden eri tietojärjestelmien tuottamiin tietoihin ja niiden yhdistelyyn. Tietokannat ovat laajoja ja järjestelmien käsittelemät tietomäärät suuria.

Näiden tekijöiden perusteella vastuuelva on arvioitu tilintarkastuksessa eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisuuden riski.

Olemme arvioineet vakuutusteknisen vastuuelvan kirjaamiseen ja laskentaan liittyviä periaatteita ja laskentaprosessia.

Vakuutusmatemaatikkomme on osallistunut tarkastukseen ja arvioinut käytettyjen oletusten ja menetelmien asianmukaisuutta. Tarkastus on sisältänyt muun muassa kollektiivivaruksen ja korvauskäsittelyvarauksen laskentakaavojen loogisuuden arviointia sekä kollektiivivarausten vertailulaskentaa. Käytettyjä laskuperusteita ja laskentamallien asianmukaisuutta on arvioitu vastuuelvan riittävyyden varmentamiseksi.

Lisäksi olemme käyneet läpi vastuuelvan kirjanpidollisen käsittelyn asianmukaisuutta ja arvioineet vastuuelkaa koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2013 alkaen yhtäjaksoisesti 11 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Espoossa 18. maaliskuuta 2024

KPMG OY AB

Timo Nummi
KHT